

*Załącznik Nr 1 do
Uchwały Nr XLII/375/2013
Rady Powiatu Myślenickiego
z dnia 13 grudnia 2013 r.*

STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU POWIATU MYŚLENICKIEGO NA LATA 2014-2020

Myślenice, grudzień 2013

Spis treści

Wstęp	4
Diagnoza społeczno-gospodarcza Powiatu Myślenickiego w 2013 r	5
Położenie, powierzchnia, ludność, podział terytorialny, komunikacja	5
Położenie administracyjne i powierzchnia.....	5
Położenie geograficzne, rzeźba terenu i krajobraz.....	6
Ludność.....	7
Podział administracyjny - gminy powiatu	9
Komunikacja	12
Środowisko	13
Klimat	13
Dziedzictwo kulturowe.....	14
Stan i ochrona środowiska	15
Ocena jakości powietrza	15
Sieć i zużycie gazu ziemnego.....	21
Wody	23
Ocena stanu i jakości wód powierzchniowych	23
Ocena jakości wód podziemnych	24
Sieć kanalizacyjna i wodociągowa	25
Oczyszczalnie ścieków	27
Odpady	27
Obszary chronione	28
Lasy	29
Gospodarka	31
Podmioty gospodarcze	31
Rynek pracy.....	34
Atrakcyjność inwestycyjna.....	35
Rolnictwo	36
Turystyka	37
Sprawy społeczne	40
Zasoby mieszkaniowe	40
Przedszkola	40
Szkolnictwo	40
Ochrona zdrowia i polityka społeczna.....	42
Bezpieczeństwo publiczne	44
Kultura	45
Sport.....	46
Organizacje pozarządowe i instytucje otoczenia biznesu.....	47
Analiza SWOT	49
Mocne strony	49
Słabe strony.....	49

Szanse	49
Zagrożenia	50
Misja i wizja rozwoju powiatu w 2020 roku.....	51
Misja.....	51
Wizja w 2020 r.....	51
Plan operacyjny: obszary kluczowe, cele strategiczne, cele operacyjne, zadania	53
Obszar: Gospodarka i ochrona środowiska	53
Cel 1. Rozwój przedsiębiorczości i przemysłu, w tym innowacji i nowych technologii, szczególnie przyjaznych środowisku.	53
Cel 2. Stan dróg o wymaganych parametrach i standardach oraz dostosowana infrastruktura techniczna, w tym szczególnie wodno-kanalizacyjna i w zakresie ochrony środowiska z uwzględnieniem racjonalizacji kosztów eksploatacyjnych. .	54
Cel 3. Powiat myślenicki znaczącą specjalistyczną bazą turystyczno-rekreacyjną z markową ofertą usług czasu wolnego.	55
Cel 4. Rozwój rolnictwa ekologicznego oraz rozwój produktów i marek lokalnych w oparciu o różne formy gospodarowania.	56
Obszar: Sprawy społeczne i potencjał instytucjonalny	56
Cel 5. Dostosowana oferta edukacyjna dla potrzeb rynku pracy.	56
Cel 6. Zintegrowane, aktywne, o wysokim poczuciu bezpieczeństwa społeczeństwo, w tym zwiększenie udziału obywateli w życiu publicznym.....	57
Cel 7. Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców, szczególnie ochrony zdrowia, zabezpieczenia i wsparcia społecznego.	58
Cel 8. Sprawna, kompetentna i przyjazna administracja publiczna oraz uporządkowana polityka przestrzenna	59
Mierniki realizacji strategii	60
Wdrażanie strategii rozwoju	64
System monitoringu i ewaluacji strategii.....	66
Zgodność Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Myślenickiego 2014-2020 z innymi strategiami wyższego rzędu.....	67
EUROPA 2020	67
Strategia Rozwoju Kraju 2020.....	69
Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020	72
Źródła finansowania	75
Umowa Partnerska	75
Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020	77
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	79
Dochody i wydatki gmin i powiatu.....	81
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie	81
Załącznik - Lista uczestników warsztatów strategicznych.....	83

Wstęp

Strategia rozwoju powiatu myślenickiego jest najważniejszym dokumentem określającym kierunki rozwoju powiatu na najbliższe lata. Jej celem jest wskazanie misji i wizji rozwoju powiatu oraz planu operacyjnego: obszarów kluczowych, celów strategicznych, celów operacyjnych i zadań, których realizacja w określonym horyzoncie czasowym przyczyni się do wielokierunkowego rozwoju powiatu.

Dotychczasowa Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Myślenickiego na lata 2007 – 2015, uchwalona przez Radę Powiatu w Myślenicach w sierpniu 2007 roku, określała rozwój społeczno-gospodarczy Powiatu Myślenickiego do roku 2015. Obecnie samorząd powiatowy postanowił zweryfikować strategię rozwoju powiatu myślenickiego. Za powstaniem aktualnego dokumentu przemawiało opracowanie nowych dokumentów strategicznych o charakterze regionalnym, krajowym jak i wspólnotowym oraz przygotowanie do nowego okresu programowania w Unii Europejskiej na lata 2014-2020.

W celu przygotowania dokumentu Strategii przeprowadzono warsztaty strategiczne, które miały miejsce w Centrum Szkoleniowym Jałowcowa Góra w Dobczycach w dniach: 5 września 2013 r., 16 września 2013 r., 7 października 2013 r. Listę uczestników warsztatów podano w załączniku do opracowania. W trakcie warsztatów zostały opracowane najważniejsze elementy Strategii (min. misja, wizja, analiza SWOT, a także cele strategiczne i operacyjne oraz zadania).

Decyzją Zarządu Powiatu Myślenickiego wstępny projekt dokumentu Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Myślenickiego na lata 2014 – 2020 został przekazany do konsultacji społecznych. W terminie konsultacji (7-20.11.2013 r.) nie zgłoszono żadnych uwag do projektu Strategii.

Dokument Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Myślenickiego na lata 2014 - 2020 został opracowany przy uwzględnieniu zasady zrównoważonego rozwoju, a więc zachowaniu równowagi pomiędzy celami gospodarczymi, wymogami środowiskowymi i sprawami społecznymi.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Myślenickiego na lata 2014 – 2020 uwzględnia cele dokumentów strategicznych, obowiązujących na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym tj.: Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu - Europa 2020, Strategii Rozwoju Kraju 2020 - Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo oraz Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 Małopolska 2020. Nieograniczone możliwości. Ponadto dokument uwzględnia aktualne wyniki prac nad wstępnym projektem Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 oraz Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Z chwilą uchwalenia Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Myślenickiego na lata 2014-2020 staje się podstawowym, wieloletnim dokumentem strategicznym formułującym politykę rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu z perspektywy lokalnej. W systemie zarządzania lokalnego Strategia jest dokumentem stanowiącym plan postępowania powiatowych władz samorządowych na swoim terenie i służy jako narzędzie zarządzania tym procesem, a także jako dokument informacyjny i promocyjny służy komunikowaniu się i współpracy z lokalną społecznością.

Opracowanie niniejszej Strategii wykonano na podstawie umowy zawartej pomiędzy Starostwem Powiatowym w Myślenicach a firmą konsultingową Krzysztof Kwatera LM Consulting z Krakowa.

Diagnoza społeczno-gospodarcza Powiatu Myślenickiego w 2013 r.

Położenie, powierzchnia, ludność, podział terytorialny, komunikacja

Położenie administracyjne i powierzchnia

Administracyjnie powiat jest jednym z 22 powiatów województwa małopolskiego (wliczając miasta na prawach powiatu). Graniczy z następującymi powiatami:

- krakowskim,
- wielickim,
- bocheńskim,
- limanowskim,
- nowotarskim,
- suskim,
- wadowickim.

Powiat znajduje się na południe od stolicy województwa – Krakowa i jego centrum administracyjne – miasto Myślenice oddalone jest od centrum Krakowa o ok. 30 km.

Powierzchnia powiatu wynosi 673 km² (67 308 ha), co stanowi 4,4% powierzchni województwa małopolskiego.

Powierzchnia powiatu myślenickiego lokuje go na 9 miejscu w województwie wśród powiatów w województwie małopolskim.

Powiat myślenicki należy do Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego (KOM), obejmującego także miasto Kraków oraz powiaty: bocheński, krakowski, miechowski, proszowski i wielicki, w ramach podziału województwa na subregiony oraz do podregionu krakowskiego (NTS 3) obejmującego powiaty jak w KOM, ale bez miasta Kraków.

Położenie geograficzne, rzeźba terenu i krajobraz

Wg regionalizacji fizyczno-geograficznej Kondrackiego (1998) powiat myślenicki znajduje się w obrębie podprovincji Zewnętrznych Karpat Zachodnich (513). Po stronie północnej jest to makroregion Pogórze Zachodniobeskidzkie (513.3), do którego należą mezoregiony:

- Pogórze Wielickie (513.33),
- Pogórze Wiśnickie (513.34)

oraz w części południowej makroregion Beskidy Zachodnie (15.3) do którego należą mezoregiony:

- Beskid Makowski (Średni) (513.48),
- Beskid Wyspowy (513.49).
-

Granica między Pogórzem Zachodniobeskidzkim a Beskidem Zachodnim przebiega równoleżnikowo na południe od Myślenic. Beskid Zachodni góruje nad Pogórzem kilkusetmetrową różnicą wysokości, tworząc tzw. próg denudacyjny.

Pogórze Wielickie i Pogórze Wiśnickie obejmujące północną część Powiatu rozdziela granica doliny Raby między Myślenicami a Dobczycami i Gdowem. Natomiast granica pomiędzy Beskidem Makowskim i Wyspowym znajdującymi się w południowej części Powiatu przebiega dolinami Krzyworzeki, Raby i Krzczonówki.

Rzeźba terenu ma charakter pogórski w niższych partiach i średniogórski w wyższych i cechuje się dużym zróżnicowaniem pionowym i horyzontalnym. Jest to najbardziej wyrazista cecha kształtująca krajobraz rolniczy na tym obszarze. Południowa część powiatu leżąca w Beskidach, posiada cechy charakterystyczne dla rzeźby gór średnich – szerokie doliny i obniżenia oddzielające poszczególne grzbiety górskie. Płaskie dna dolin cieków wodnych ograniczają, strome krawędzie wyższych poziomów dolinnych. Powyżej znajdują się rozległe spłaszczenia dolnych części stoków, a wyżej, na poziomie ok. 150 m spłaszczenia stokowe przechodzą w strome stoki, wznoszące się bez załamań po grzbiety gór. Tak jak w wielu regionach beskidzkich występuje zjawisko wkraczania zabudowy na górne części stoków, często aż po grzbiety.

Usytuowane wzdłuż ujść potoków i wzdłuż rzek zabudowania tworzą charakterystyczny dla krajobrazu typ wsi łańcuchowych, z nieco odległymi, położonymi na zboczach przysiółkami, na które składa się nieliczna zabudowa. Bardzo charakterystycznym elementem krajobrazu kulturowego są liczne kapliczki.

Malowniczości krajobrazu dodają:

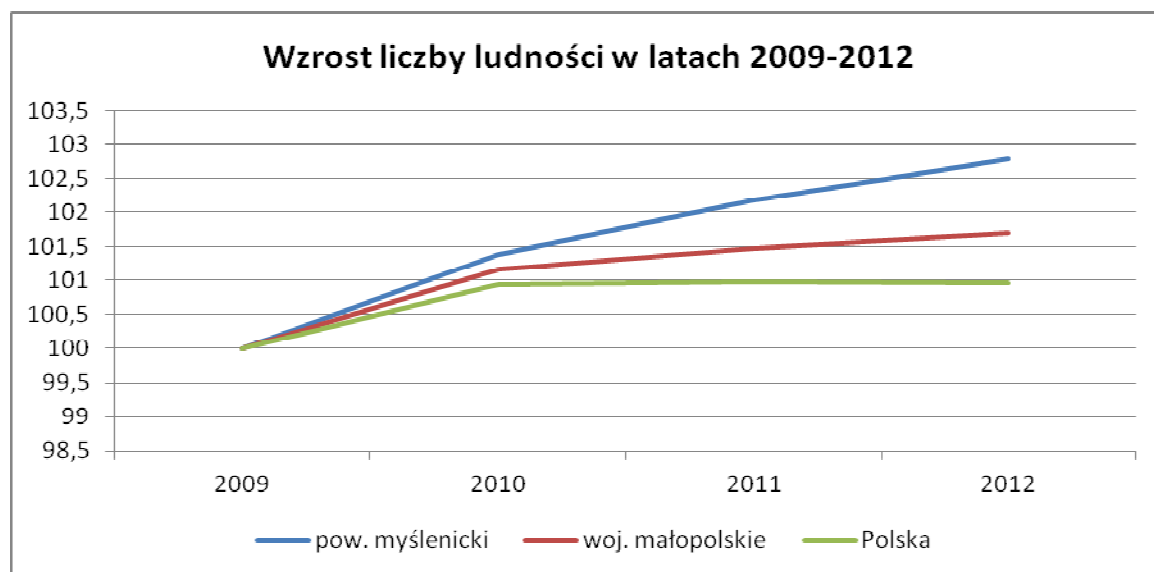
- uprawy polowe na łagodnych stokach i w dolinach;
- łąki i pastwiska na stokach bardziej stromych;
- doliny potoków łączące się z obszarami dolin większych rzek;
- bogata szata roślinna obejmująca górne partie wszystkich grzbietów górskich i schodzących w doliny, szczególnie wzdłuż cieków wodnych.

Ważnym elementem krajobrazu są wody powierzchniowe oraz towarzyszące im zadrzewienia (łęgi).

Ludność

Liczba ludności faktycznie zamieszkującej obszar powiatu na 31 XII 2012 r. wyniosła 123327 mieszkańców, co stanowi 3,6% ludności województwa małopolskiego. W stosunku do roku 2006 nastąpił wzrost ludności powiatu o 5,2%.

Na rysunku poniżej pokazano wzrost liczby ludności dla powiatu myślenickiego w porównaniu do wzrostu ludności województwa małopolskiego i Polski w latach 2009-2012 (rok 2009 = 100).

Jak widać liczba ludności wzrasta szybciej niż w województwie, a zwłaszcza w kraju.

W miastach mieszkało w dniu 31 XII 2012 r. - 31337 mieszkańców (w porównaniu do roku 2006 roku, wzrost o 2,8%) co stanowiło 25,4% ludności powiatu, a na wsi 91990 (w porównaniu do roku 2006 roku, wzrost o 6,1%), co stanowiło 74,6% ludności powiatu.

Gęstość zaludnienia wg stanu na 31 XII 2012 r. wyniosła 183,2 osób/km² wobec 220,9 osób/km² dla województwa małopolskiego i 123,2 osób/km² dla Polski. Gęstość zaludnienia jest wyższa niż w Polsce, ale mniejsza niż w województwie.

Liczba ludności w 2011 r. uplasowała powiat na 10 miejscu w województwie (uwzględniając miasta na prawach powiatu).

Wzrost liczby ludności powiatu jest przede wszystkim efektem wysokiego przyrostu naturalnego, także ale w mniejszym stopniu dodatniego salda migracji.

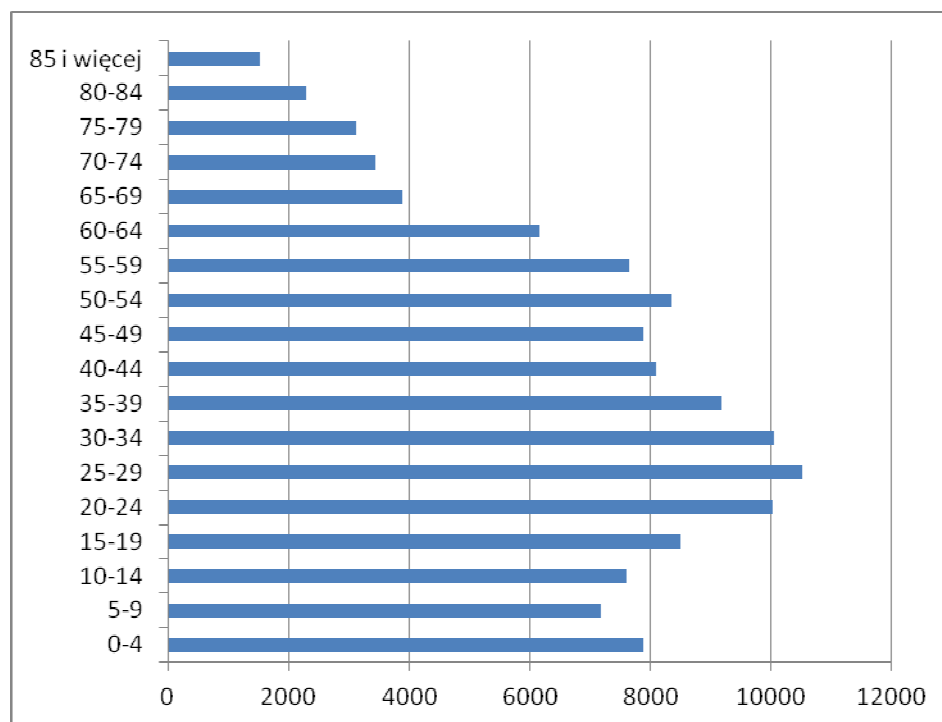
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w 2012 r. wyniosło 298 osób, co daje wskaźnik 2,4 osoby na 1000 ludności. Pod względem tego wskaźnika powiat myślenicki uplasował się na trzecim miejscu wśród powiatów województwa małopolskiego.

W tabeli poniżej podano wskaźniki demograficzne dla powiatu myślenickiego (dane roku 2012) w porównaniu do analogicznych wskaźników dla województwa małopolskiego i Polski oraz dla powiatu w 2006 r.

Wskaźniki – 2012 r.	Jdn.	Powiat 2012	Powiat 2006	Województwo 2012	Polska 2012
kobiety na 100 mężczyzn	Osoba	102	101	106	107
małżeństwa na 1000 ludności	Para	5,9	5,8	5,4	5,3
urodzenia żywe na 1000 ludności	osoba	11,8	11,9	10,5	10,0
zgony na 1000 ludności	osoba	8,0	8,0	9,1	10,0
przyrost naturalny na 1000 ludności	osoba	3,8	3,9	1,4	0,0

Przede wszystkim widać znacznie wyższy przyrost naturalny niż w województwie, a zwłaszcza Polsce. Bliższa równowagi jest w powiecie ilość kobiet i mężczyzn niż w Polsce i województwie. Pozostałe wskaźniki są podobne. Również podobne do siebie są wskaźniki dla powiatu w 2006 roku, jak i w 2012.

Podział ludności wg grup wiekowych w 2012 r. przedstawiał się następująco:

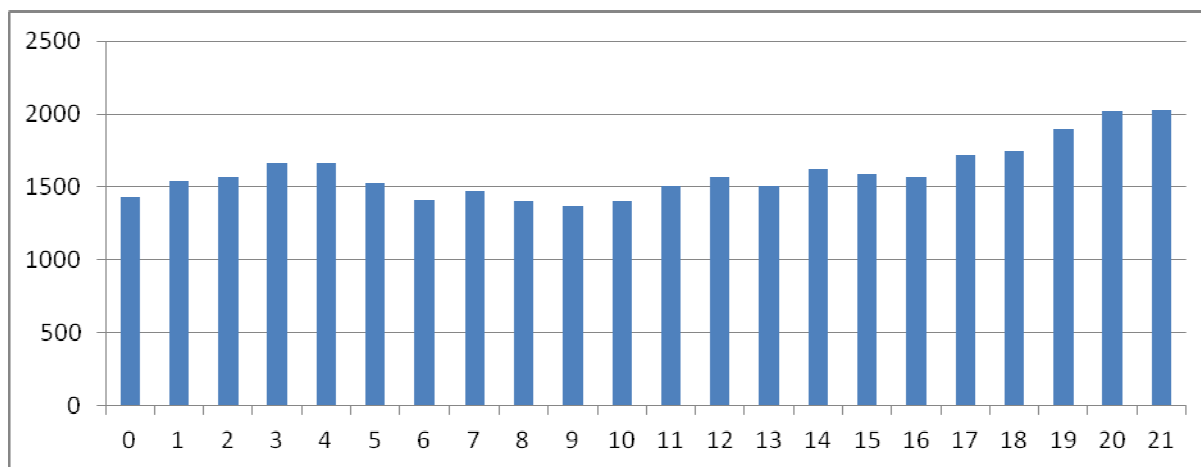
Najliczniejszą jest grupa wiekowa 25-29 lat, a następnie grupy 20-24 i 30-34 lat. To powoduje zapotrzebowanie na miejsca pracy dla osób młodych.

Ze względu na wiek produkcyjny procentowy podział ludności powiatu podano poniżej wraz z wskaźnikiem obciążenia demograficznego tzn. liczbę ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Dla porównania podano dane dla województwa małopolskiego i Polski w 2012 r. oraz dla powiatu myślenickiego w 2006.

%	Powiat 2012	Powiat 2006	Województwo 2012	Polska 2012
w wieku przedprodukcyjnym	22,3	25,1	19,4	18,3
w wieku produkcyjnym	63,6	61,6	63,4	63,9
w wieku poprodukcyjnym	14,1	13,3	17,3	17,8
Wskaźnik obciążenia demograficznego	57,2	62,4	57,8	56,6

Wskaźnik obciążenia demograficznego dla powiatu jest podobny jak dla województwa i Polski, ale wynika z większej liczby osób w wieku przedprodukcyjnym niż w Polsce i województwie oraz mniejszej wieku poprodukcyjnym. W porównaniu do roku 2006 spadł jednak udział osób w wieku przedprodukcyjnym i zmniejszył się przez to wskaźnik obciążenia demograficznego.

W grupie wiekowej do 21 lat liczba ludności wg wieku przedstawia się następująco:

Widoczne różnice odbijają się będą na pracy jednostek edukacji szkolnej i przedszkolnej. Kończenie się wyżu demograficznego dla szkół powoduje znane dziś problemy z utartą pracy przez kadrę pedagogiczną.

Podział administracyjny - gminy powiatu

Pod względem administracyjnym na obszarze powiatu myślenickiego znajdują się 3 gminy miejsko-wiejskie: Dobczyce, Myślenice i Sułkowice oraz 6 gmin wiejskich – Lubień, Pcim, Raciechowice, Siepraw, Tokarnia i Wiśniowa.

Poniżej podano wielkość powierzchni w ha, liczbę ludności (2012 r.) i jej wzrost w % w porównaniu do 2006 r. oraz gęstość zaludnienia w ilości osób/km² dla poszczególnych gmin powiatu.

Lp	Gmina	Powierzchnia	Ludność	Wzrost	Gęstość
1.	Dobczyce	6639	14998	6,7	225,9
2.	Lubień	7510	9861	5,7	131,3
3.	Myślenice	15352	42828	4,7	279,0
4.	Pcim	8896	10845	4,9	121,9
5.	Raciechowice	6115	6117	2,9	100,0
6.	Siepraw	3185	8390	7,0	263,4
7.	Sułkowice	6038	14552	5,2	241,0
8.	Tokarnia	6863	8579	5,8	125,0
9.	Wiśniowa	6710	7157	4,6	106,7
	Powiat	67308	123327	5,2	183,2

Wg OECD obszary wiejskie definiuje się jako takie, których gęstość jest mniejsza niż 150 osób/km², a czas dojazdu do miasta powyżej 100 tys. mieszkańców jest większy niż 1 godzina. Analizując tabelę powyżej można stwierdzić, że z pewnością nie należałoby jako obszaru wiejskiego traktować terenu gminy Siepraw i obszarów wiejskich gmin Myślenice, Sułkowice i Dobczyce uwzględniając możliwość dojazdu do Krakowa w ciągu 1 godziny.

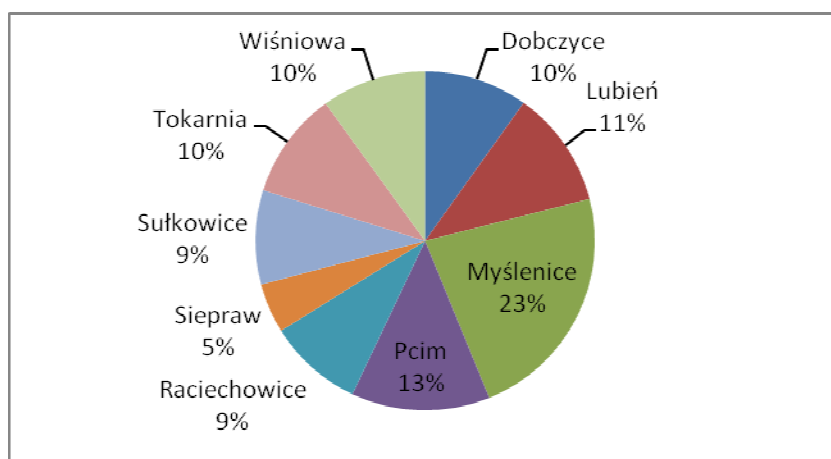
Trzy miasta na obszarze powiatu mają następujące liczby ludności:

- Myślenice - 18383 mieszkańców (wzrost o 1,9% w porównaniu do 2006 r.),
- Sułkowice - 6537 mieszkańców (wzrost o 3,2% w porównaniu do 2006 r.),
- Dobczyce - 6417 mieszkańców (wzrost o 4,8% w porównaniu do 2006 r.).

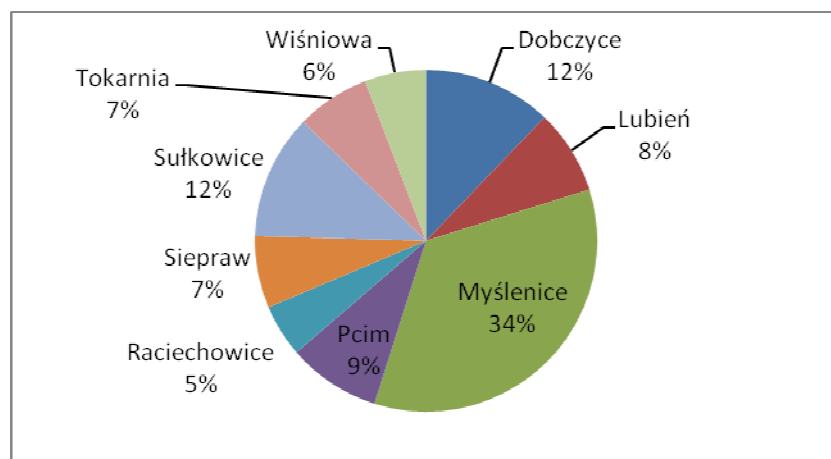
Liczba ludności w miastach nie przekracza 20 tys. mieszkańców, ale jest większa niż 5 tys. mieszkańców. Te dwie wielkości stanowią często górne granice dostępu dla wnioskodawców np. w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Na rysunku poniżej pokazano **udział powierzchni poszczególnych gmin w powierzchni powiatu**.

Największą gminą pod względem powierzchni są zdecydowanie Myślenice – 23%. Wśród pozostałych gmin największą z kolei jest gmina Pcim – 13%. Najmniejszą Siepraw – 5%. Pozostałe gminy stanowią 9-11% powierzchni powiatu.

Poniżej na rysunku pokazano **udział poszczególnych gmin w liczbie ludności powiatu**.

Ponownie największą gminą są Myślenice i jej udział jest jeszcze wyższy – ponad 1/3 ludności powiatu. Następne w kolejności to Dobczyce i Sułkowice po 12%. Najmniejszymi gminami są Raciechowice i Wiśniowa – odpowiednio 5% i 6%.

Komunikacja

Komunikacja drogowa

Przez teren powiatu przebiegają trzy drogi krajowe; nr 7, 28 i 52, ale zdecydowanie najważniejszą drogą w powiecie, jakby jego „kręgosłupem”, jest droga nr 7 z Krakowa do Zakopanego tzw. „Zakopianka”. Ta droga ma znaczenie ponadregionalne – biegnie z Gdańska przez Warszawę i Kraków do dwóch ważnych przejść granicznych: w Chyżnem i w Jurgowie. Drogą tą do autostrady A4 jest z Myślenic 21 km i dalej ok. 15 km na międzynarodowe lotnisko w Balicach. Długość drogi nr 7 na obszarze powiatu to 36 km. Pozostałe drogi krajowe: nr 28 z Nowego Sącza do Wadowic przebiega tylko kilka km na południu powiatu i podobnie, kilka km przez teren powiatu w jego północno-zachodniej części, przebiega droga nr 52 z Krakowa do Wadowic.

Na obszarze powiatu znajdują się drogi wojewódzkie:

- Nr 955 – z Jawornika do Sułkowic,
- Nr 956 – z Biertowic do Zembrzyc,
- Nr 964 – z Wieliczki przez Dobczyce i Wiśniową do Kasinki,
- Nr 967 - z Myślenic do Bochni,
- Nr 968 – z Lubienia do Mszany Dolnej.

W tabeli przedstawiono zestawienie ilości dróg publicznych gminnych i powiatowych w km wg danych za 2011 r.

Drogi gminne w powiecie	
o nawierzchni twardej	469,5
o nawierzchni twardej ulepszonej	427,8
o nawierzchni gruntowej	25,8
Drogi powiatowe wg typu nawierzchni	
o nawierzchni twardej	307,0
o nawierzchni twardej ulepszonej	301,0
o nawierzchni gruntowej	16,2

Poniżej przedstawiono wskaźniki dla powiatu w zakresie ilości dróg gminnych i powiatowych o różnej nawierzchni na 100 km² i na 10 tys. mieszkańców w porównaniu do analogicznych wskaźników dla województwa małopolskiego i Polski.

Wskaźnik	Powiat	Województwo	Polska
drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni			
na 100 km ²	115,4	141,7	74,6
na 10 tys. ludności	63,3	64,3	60,5
drogi gminne i powiatowe o gruntowej nawierzchni			
na 100 km ²	6,2	41,6	42,2
na 10 tys. ludności	3,4	18,9	34,2

W powiecie myślenickim gęstość dróg o nawierzchni twardej jest mniejsza niż w Małopolsce, ale wyższa niż w Polsce, a dróg o powierzchni gruntowej zdecydowanie mniejsza zarówno od gęstości dróg w województwie, jak i w Polsce. Wskaźniki na 10 000 mieszkańców dla dróg o twardej nawierzchni są porównywalne, zarówno do tych z Małopolski, jak i w Polsce, natomiast dla dróg o nawierzchni gruntowej są zdecydowanie niższe.

Komunikacja kolejowa

Nie ma sieci kolejowej na terenie powiatu.

Środowisko

Klimat

Obszar leży w karpackiej dzielnicy klimatycznej, w zasięgu piętra klimatycznego umiarkowanie ciepłego. Jest to klimat łagodny, charakteryzują go: średnie temperatury roczne około +8°C, dwumiesięczny okres zalegania pokrywy śnieżnej (styczeń - luty), której grubość nie przekracza 20-30 cm, przewaga wiatrów południowych, południowo-zachodnich i zachodnich.

Roczna suma opadów przekraczająca 700 mm (z kulminacją w czerwcu i lipcu, oraz minimum w październiku i w styczniu), okres wegetacyjny wynosi od 200-212 dni.

Dziedzictwo kulturowe

Na terenie powiatu istnieje grupa obiektów wpisanych do rejestru i ewidencji obiektów zabytkowych: obiekty architektury tradycyjnej – drewniane domy mieszkalne i zabudowania gospodarcze w charakterystycznym stylu (usytuowanie na południe, o konstrukcji zrębowej, uszczelnianej, z dachami półszczytowymi oraz z ozdobnym szalunkiem) z przełomu XIX i XX wieku. Przedstawiają one duże walory ciesielskie, etnograficzne i artystyczne.

Innymi cennymi obiektami są założenia dworsko-folwarczne; zespoły kościelne (kościół, kaplice, dzwonnice, plebanie, cmentarze) oraz sakralne zabytki małej architektury (kaplice, kapliczki, figury i krzyże przydrożne). Ważnym zabytkiem są pozostałości zamku kazimierzowskiego w Dobczycach.

Przez powiat przebiegają dwie trasy **Szlaku Architektury Drewnianej**. Na trasie nr III (region Podhalańsko-Pieniński) znajduje się kościół w Krzeczowie, natomiast na trasie nr IV (region Pogórza Beskidzkiego) – skansen w Dobczycach, dwór, drewniany spichlerz i kościół w Raciechowicach, kościół w Gruszowie i Pustelnia z kaplicą w Krzesławicach Podkamieniu.

Stan i ochrona środowiska

Ocena jakości powietrza

Ocenę jakości powietrza na obszarze województwa małopolskiego dokonuje corocznie Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie. Ocena wykonywana jest w oparciu o wyniki pomiarów przeprowadzanych na stałych stacjach monitoringu. „Pod kątem spełnienia kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia, ocenę w 2012 r.”¹ wykonano dla następujących substancji:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- dwutlenek azotu (NO₂),
- tlenek węgla (CO),
- benzen (C₆H₆),
- ozon (O₃),
- pył zawieszony (PM₁₀)
- ołów (Pb) w pyle zawieszonym PM₁₀,
- arsen (As) w pyle zawieszonym PM₁₀,
- kadm (Cd) w pyle zawieszonym PM₁₀,
- nikiel (Ni) w pyle zawieszonym PM₁₀,
- benzo(a)piren (BaP) w pyle zawieszonym PM₁₀,
- pył zawieszony PM_{2,5} (PM_{2.5}).

Pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin ocena objęła:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- dwutlenek azotu (NO₂),
- ozon (O₃).

W 2012 roku stałych stanowisk pomiarowych było 109. Żadne z nich nie znajduje się na obszarze powiatu. Najbliżej obszaru powiatu usytuowane były w 2012 r. stacje pomiarowe w następujących miejscowościach (w nawiasie podano mierzone substancje):

- Skawina (SO₂, NO₂, PM₁₀, C₆H₆),
- Sucha Beskidzka (SO₂, NO₂, PM₁₀, C₆H₆, BaP),
- Wadowice (PM₁₀, BaP),
- Szarów (NO₂, NO_x, O₃),
- Nowy Targ (C₆H₆).

Kryterium oceny jakości powietrza stanowi m.in. dopuszczalny poziom danej substancji w powietrzu (z uwzględnieniem dozwolonej liczby przekroczeń poziomu dopuszczalnego określonego dla niektórych zanieczyszczeń). Okres uśrednienia stężeń jest dla różnych substancji różny – może to być jedna godzina, 8 godzin, 24 godziny, rok kalendarzowy, pora

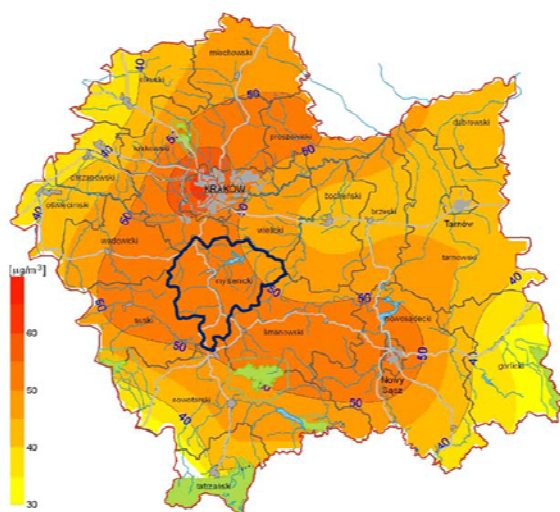
---

¹ Pająk B., Czarnecka L., Dębska B.; Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2012 r. wykonana wg zasad określonych w art. 89 ustawy – Prawo ochrony środowiska z uwzględnieniem wymogów dyrektywy 2008/50/WE i dyrektywy 2004/107/WE; WIOŚ, kwiecień 2013 r.

zimowa. Niektóre substancje mają określone poziomy docelowe (wartości dopuszczalne obowiązujące od określonego roku).

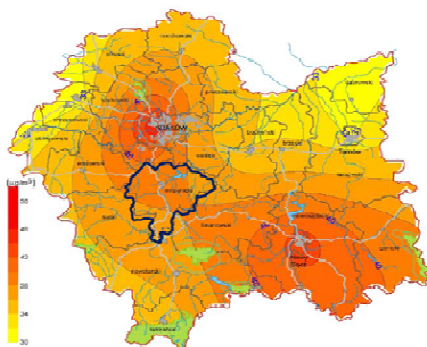
Na terenie województwa małopolskiego wystąpiły w 2012 roku przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych następujących substancji: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, pyłu zawieszonego PM10, benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10 oraz pyłu zawieszonego PM2,5. Większość tych przekroczeń dotyczy także obszaru powiatu.

Poniżej przedstawiono rozkład stężeń pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu dla obszaru województwa małopolskiego w roku 2012.

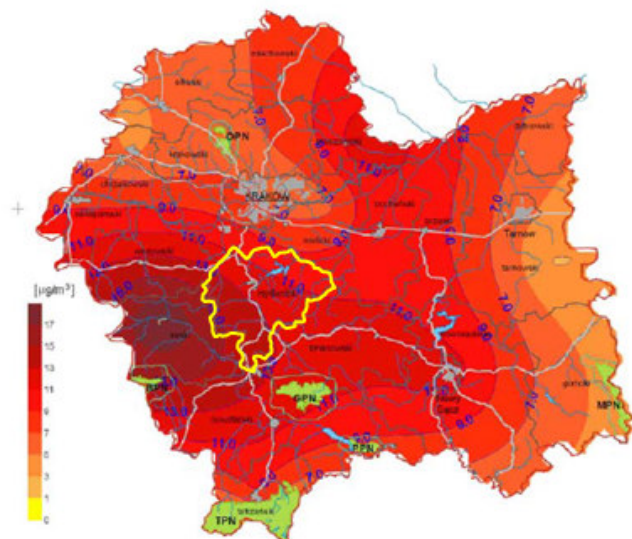
Rozkład stężeń pyłu PM10 – stężenia średnie roczne 2012

Dopuszczalny poziom PM10 w powietrzu w [$\mu\text{g}/\text{m}^3$] dla roku kalendarzowego wynosi **40**. Wg rysunku na całym obszarze powiatu stężenie PM10 jest wyższe i na większości obszaru przekracza **50** $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Rozkład stężeń pyłu PM2,5 – stężenia średnie roczne 2012

Poziom dopuszczalny PM2,5 w powietrzu w [$\mu\text{g}/\text{m}^3$] wynosi **25**. Wg rysunku na obszarze powiatu stężenie jest wyższe i wynosi **od 36 do 40** $\mu\text{g}/\text{m}^3$, przy czym należy zauważyć, że poziom PM2,5 nie jest mierzony na żadnej stacji pomiarowej wokół powiatu.

Rozkład stężeń benzo(a)pirenu w pyłe PM10
– stężenia średnie roczne 2012

Poziom docelowy dla benzo(a)pirenu w powietrzu w [ng/m^3] wynosi **1**. Na obszarze powiatu poziom stężenia mieścił się w 2012 r. pomiędzy **9 a 17** ng/m^3 .

Przekroczenia dotyczą także pyłu zawieszonego PM10 i dwutlenku siarki mierzonych w stężeniach 24-godzinnych.

W przypadku pyłu zawieszonego PM10, na stacjach pomiarowych w pobliżu obszaru powiatu wystąpiły one:

- Skawina – **120 razy**,
- Sucha Beskidzka – **98 razy**,
- Wadowice – **101 razy**

wobec dopuszczanej częstości przekroczenia dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym – **35 razy**.

W przypadku dwutlenku siarki wystąpiły one na stacji pomiarowej w Suchoj Beskidzkiej **16 razy** wobec dopuszczanej częstości przekroczenia dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym – **3 razy**.

Poziom krytyczny dla **dwutlenku siarki**, pod kątem ochrony roślin, określony dla stężeń długookresowych (rok kalendarzowy, pora zimowa) wynosi **20** $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Wg danych małopolskiej sieci monitoringu powietrza² stężenie roczne dwutlenku siarki SO_2 w 2012 r. na stacjach monitoring w pobliżu obszaru powiatu wynosiło:

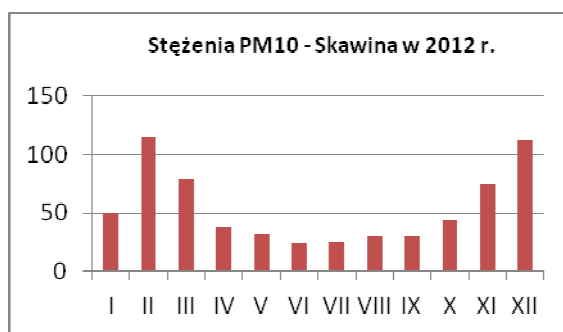
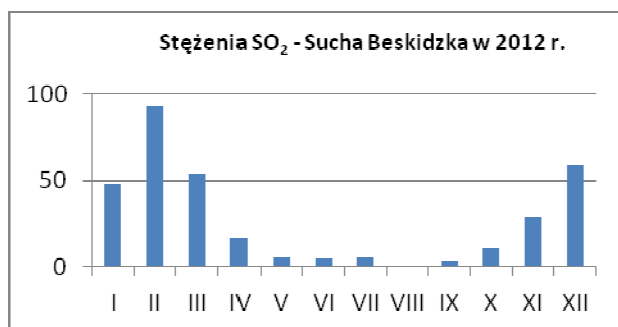
- Sucha Beskidzka – **29** $\mu\text{g}/\text{m}^3$, co stanowi 145% poziomu krytycznego,
- Skawina – **11** $\mu\text{g}/\text{m}^3$, co stanowi 55% poziomu krytycznego.

² <http://monitoring.krakow.pios.gov.pl/iseo/>

Można przypuszczać, że na obszarze, głównie południowo-zachodniej części obszaru powiatu poziom krytyczny stężenia dwutlenku siarki, pod kątem ochrony roślin, dla roku kalendarzowego jest przekroczony.

Zanieczyszczenia pyłem i dwutlenkiem siarki w rejonie powiatu to wg autorów „Oceny jakości powietrza w województwie małopolskim w 2012 r.” skutek oddziaływania emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków oraz szczególne lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń i niekorzystne warunki klimatyczne.

Związek zanieczyszczeń pyłem i SO_2 z okresem grzewczym, potwierdzają przykładowe dane z poszczególnych miesięcy przedstawione na wykresach poniżej.

Zanieczyszczenie **tlenkami azotu**, podobnie jak i innymi substancjami pozostaje, wg „Oceny jakości powietrza w województwie małopolskim w 2012”³ r. na obszarze województwa,

poza aglomeracją krakowską, w normach, tym samym także na obszarze powiatu. Tak jest w rzeczywistości, jeśli chodzi o dwutlenek azotu NO_2 pod kątem ochrony zdrowia. W przypadku poziomu krytycznego dla tlenków azotu, pod kątem ochrony roślin dla roku kalendarzowego, który wynosi $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$ mamy do czynienia z przekroczeniami tego poziomu. Wg danych małopolskiej sieci monitoringu powietrza⁴ stężenie roczne tlenków azotu w 2012 r. na stacjach monitoring wokół obszaru powiatu wynosiło:

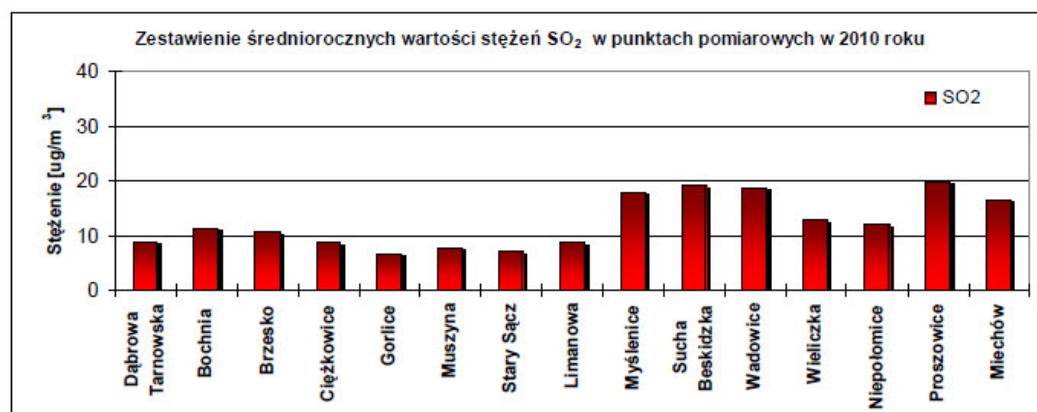
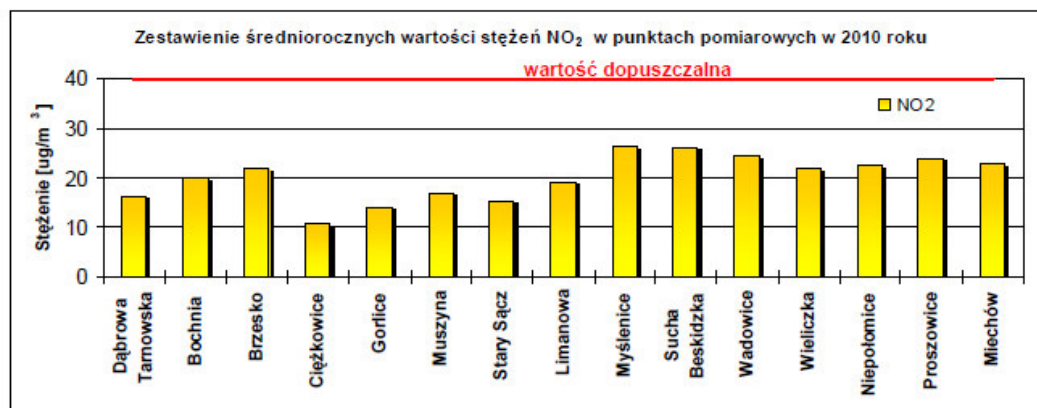
- Skawina – $36 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- Sucha Beskidzka – $39 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- Szarów – ok. $32 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (na podstawie niepełnych danych).

Należy przypuszczać, że przekroczenie poziomu krytycznego dla tlenków azotu, pod kątem ochrony roślin dla roku kalendarzowego dotyczy znacznej części obszaru powiatu.

³ J/w

⁴ <http://monitoring.krakow.pios.gov.pl/iseo/>

W 2010 r. przeprowadzono badania⁵ stężeń SO_2 i NO_2 na terenie województwa małopolskiego, w okresie od stycznia do grudnia na 21 stanowiskach pomiarowych, w tym w Myślenicach oraz miejscowościach wokół obszaru powiatu: Limanowa, Sucha Beskidzka, Wadowice, Wieliczka. Analiza tych wyników pozwala porównać poziom zanieczyszczenia w rejonie obszaru powiatu z innymi miejscami w województwie, poza obszarem aglomeracji krakowskiej. Wyniki podano na rysunkach poniżej.

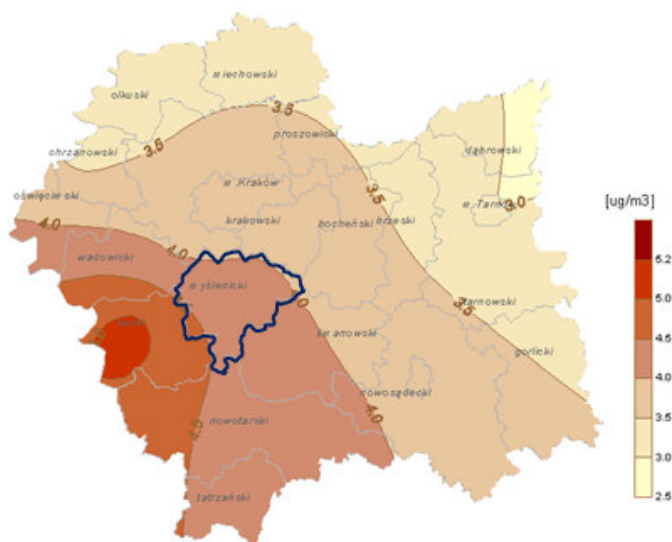
Poziomy zanieczyszczeń NO_2 pozostają w normie, ale w Myślenicach oraz w Suchej Beskidzkiej i Wadowicach są **najwyższe w województwie małopolskim** (poza obszarem aglomeracji krakowskiej). Podobnie ze średniorocznymi stężeniami **dwutlenku siarki**, które w tych punktach są także **najwyższe w województwie**, obok punktu w Proszowicach i są bliskie wartości $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ czyli poziomowi krytycznemu tego zanieczyszczenia pod kątem ochrony roślin, określonego dla stężeń długookresowych (rok kalendarzowy, pora zimowa).

Porównanie danych dla obszaru powiatu czy też tylko w punktach pomiarowych wokół powiatu w poszczególnych latach jest utrudnione ze względu na różny zestaw danych, a ponadto w sytuacji gdy głównym źródłem zanieczyszczenia jest emisja związana z ogrzewaniem domów, wielkość zanieczyszczeń w poszczególnych latach zależna jest od warunków meteorologicznych w danym roku.

⁵ Cieśla G., Bryja A.; Sprawozdanie z Badań Zanieczyszczenia Powietrza Metodą Wskaźnikową w Zakresie NO_2 i SO_2 w Ramach Monitoringu Regionalnego w 2010 roku; WIOŚ, Delegatura w Nowym Sączu, marzec 2011 r.

Pod kątem substancji zanieczyszczających powietrze warto jeszcze zwrócić uwagę na **benzen** C_6H_6 . Wg „Oceny jakości powietrza w województwie małopolskim w 2012”⁶ r., stężenie benzenu utrzymuje się poniżej dopuszczalnego poziomu C_6H_6 w powietrzu, który wynosi $5 \mu g/m^3$ na obszarze całego województwa czyli tym samym także na obszarze powiatu. Więcej, ale niepokojących jednak informacji wynika z badań poświęconych zanieczyszczeniu powietrza benzenem na obszarze województwa małopolskiego w 2012 r.⁷

Poniżej, na rysunkach, przedstawiono rozkład średniorocznych i maksymalnych stężeń benzenu w województwie małopolskim w 2012 r. Stacje pomiarowe znajdowały się m.in. w Skawinie, w Suchoj Beskidzkiej i w Nowym Targu.

Rozkład średniorocznych stężeń benzenu w 2012 roku
w województwie małopolskim

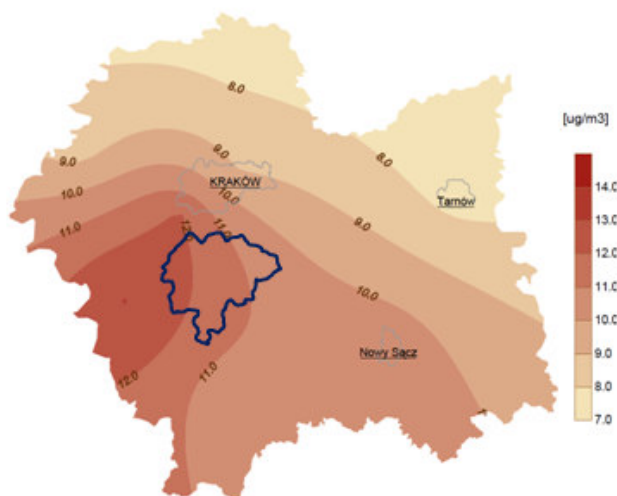
Na większości obszaru powiatu mamy do czynienia z wartościami pomiędzy $4,0$ i $4,5 \mu g/m^3$ przy dopuszczalnym poziomie C_6H_6 w powietrzu - $5 \mu g/m^3$, natomiast **cały obszar powiatu znajduje się w obszarze maksymalnych stężeń benzenu** od 10 do ponad $12 \mu g/m^3$. Wartości maksymalne występują w okresie grzewczym czyli w miesiącach zimowych. Wygląda jednak na to⁸, że w ciągu ostatnich lat poziom stężenia benzenu, po spadku około 2010 roku ponownie wzrasta. Wg danych małopolskiej sieci monitoringu powietrza⁹, stężenie benzenu w miesiącu lutym 2013 r. w punkcie pomiarowym w suchej Beskidzkiej osiągnęło $5,9 \mu g/m^3$, ale wartości miesięcznej nie można porównywać z normą roczną. Zanieczyszczenie powietrza benzenem jest skutkiem emisji związanej ze spalaniem, głównie benzyn i oleju napędowego.

⁶ Pająk B., Czarnecka L., Dębska B.; Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2012 r. wykonana wg zasad określonych w art. 89 ustawy – Prawo ochrony środowiska z uwzględnieniem wymogów dyrektywy 2008/50/WE i dyrektywy 2004/107/WE; WIOŚ, kwiecień 2013 r.

⁷ Ogar M., Prajsnar T.; Sprawozdanie z Badań Zanieczyszczenia Powietrza Benzenem na Obszarze Województwa Małopolskiego w 2012 roku; WIOŚ w Krakowie, Delegatura w Tarnowie; luty 2013 r.

⁸ Ogar M., Prajsnar T.; Sprawozdanie z Badań Zanieczyszczenia Powietrza Benzenem na Obszarze Województwa Małopolskiego w 2012 roku; WIOŚ w Krakowie, Delegatura w Tarnowie; luty 2013 r.

⁹ <http://monitoring.krakow.pios.gov.pl/iseo/>

Rozkład maksymalnych stężeń benzenu w 2012 roku w województwie małopolskim

Pozostałe substancje (metale ciężkie, tlenek węgla, ozon) zanieczyszczające powietrze, wg badań w latach 2005-2009 przyjmowały niskie wartości¹⁰ i obecnie także nie notuje się przekroczeń dopuszczalnych wartości dla tych zanieczyszczeń. Należy zatem przyjąć, że prawdopodobnie poziomy tych zanieczyszczeń pozostają na niskim poziomie, także na obszarze powiatu.

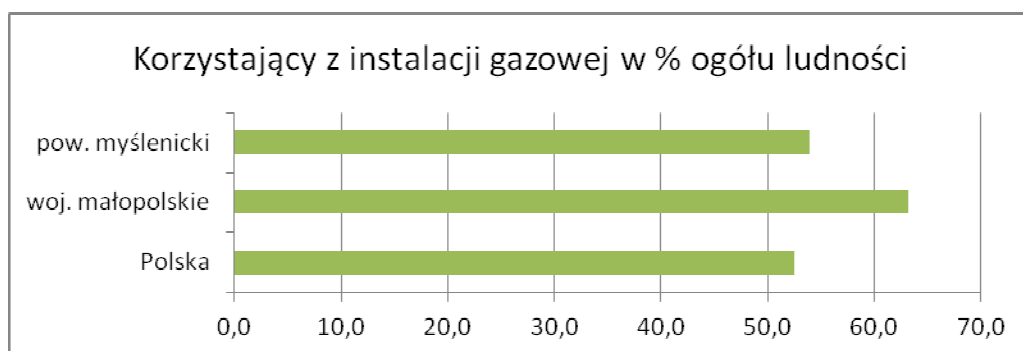
Sieć i zużycie gazu ziemnego

Na jakość powietrza wpływa rodzaj używanych paliw, szczególnie do celów grzewczych. Gaz ziemny jest nazywany czasem paliwem ekologicznym, że względu na to, że przy jego spalaniu emitowana jest niewielka ilość zanieczyszczeń.

Długość czynnej sieci przesyłowej gazu na obszarze powiatu w 2011 r. wyniosła 962,2 km, z czego sieć przesyłowa 47,4 km, a sieć rozdzielcza 914,8 km. Czynnych przyłączy do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych było 17529 szt. Odbiorcami gazu były 18180 gospodarstwa domowe, z czego 8700 to gospodarstwa ogrzewające mieszkaniem gazem, co stanowi 47,9% gospodarstw korzystających z gazu. Zużycie gazu w 2011 r. na obszarze powiatu wyniosło 11629 tys. m³ gazu, z czego 8621 tys. m³ zużyto na ogrzewanie mieszkań, co stanowi 74,1% całkowitego zużycia gazu. W 2011 roku korzystało z gazu 66174 mieszkańców, którzy stanowią 54,0% ludności powiatu. Zużycie gazu na 1 mieszkańca powiatu wyniosło w 2011 r. – 95,3 m³ i 175,7 m³ na 1 korzystającego.

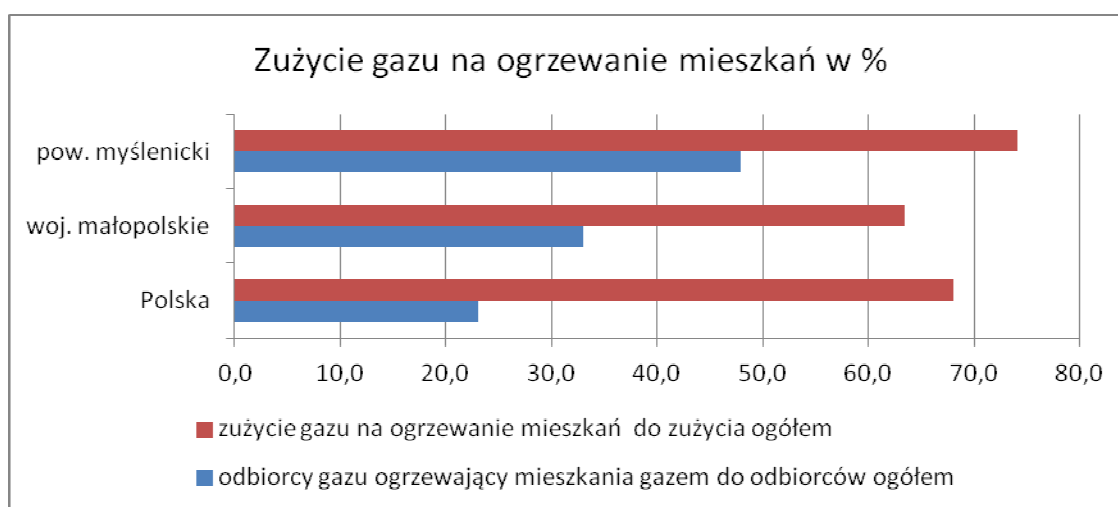
¹⁰ Czarnecka L., Dębska B., Pająk B.; Pięcioletnia ocena jakości powietrza pod kątem jego zanieczyszczenia: SO₂, NO₂, NO_x, CO, C₆H₆, O₃, pyłem PM₁₀ oraz As, Cd, Ni, Pb i BaP w województwie małopolskim; WIOŚ, czerwiec 2010 r.

Na rysunku poniżej przedstawiono odsetek osób korzystających z instalacji gazowej do ludności powiatu w porównaniu do analogicznych wskaźników dla województwa małopolskiego i Polski.

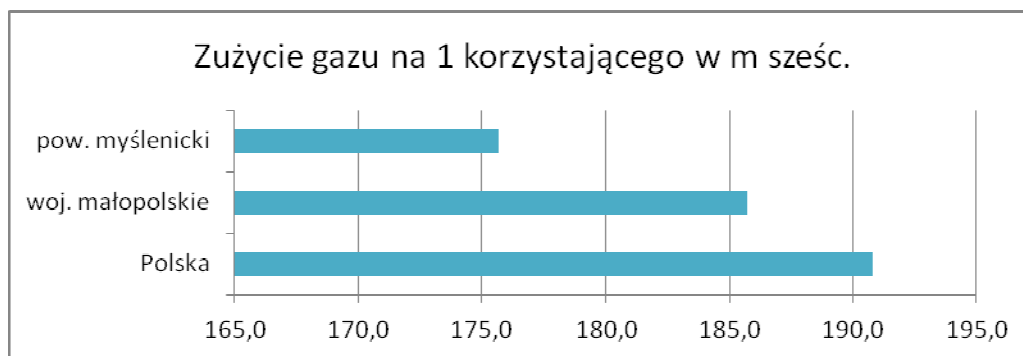
Odsetek korzystających z instalacji gazowej na obszarze powiatu jest mniejszy niż dla województwa, ale większy niż dla Polski.

Na rysunku poniżej przedstawiono odsetek odbiorców gazu ogrzewających mieszkania gazem do odbiorców ogółem oraz zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań do zużycia ogółem dla powiatu w porównaniu do województwa małopolskiego i Polski.

Odsetek zużycia gazu na ogrzewanie mieszkań jest na obszarze powiatu wyższy niż dla województwa i Polski. Także wyższy, szczególnie w porównaniu z krajem jest odsetek odbiorców gazu ogrzewających mieszkania gazem.

Na rysunku poniżej przedstawiono wskaźnik zużycia gazu na 1 korzystającego dla obszaru powiatu w porównaniu do obszaru województwa małopolskiego i Polski. Niższy wskaźnik dla obszaru powiatu wskazuje na oszczędne gospodarowanie gazem przez mieszkańców powiatu.

Wody

Ocena stanu i jakości wód powierzchniowych

Powiat Myślenicki w większości znajduje się w obszarze hydrograficznym II rzędu rzeki Raby, prawostronnego dopływu Wisły, w górnym odcinku tej rzeki. Na Rabie między Myślenicami a Dobczycami znajduje się Zbiornik Dobczycki, stanowiący podstawowe źródło wody pitnej dla zaopatrzenia Krakowa.

Raba jest największą z rzek Ziemi Myślenickiej - jej dorzecze zajmuje centralną i południową część powiatu myślenickiego. Doliny rzeźbią liczne potoki, które zbiera rzeka Raba wijąc się malowniczo między górami. Najważniejsze dopływy Raby to: Lubieńka, Krzczonówka, Trzebunka, Krzyworzeka i Stradomka. Część pogórską powiatu odwadniają rzeki Harbutówka i Głogoczówka, należące do dorzecza Skawinki.

Zbiornik Dobczycki – utworzony w 1986 roku poprzez spiętrzenie wód rzeki Raby w kilometrze 60,1 przez zapórę ziemno-betonową. Zbiornik położony na Pogórzu Wielickim, między Myślenicami i Dobczycami. Podstawową funkcją zbiornika jest zapewnienie wody pitnej dla miasta Krakowa i okolicznych gmin. Ze względu na to, iż jest to rezerwuuar wody pitnej jest on niedostępny dla turystyki oraz rekreacji. Zbiornik o charakterze limnicznym, okres wymiany wody wynosi 147,7 doby. Powierzchnia zbiornika wynosi 10,7 km².¹¹

Władze samorządowe Gmin Dobczyce i Siepraw podejmują działania mające na celu udostępnienie Zalewu Dobczyckiego dla celów turystyczno – rekreacyjnych, białej żeglugi i zagospodarowanie terenów wokół jeziora w miejscach dostępnych. W lipcu 2013 r. zawarto porozumienie pomiędzy zarządzającym obiektem Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Krakowie, a Burmistrzem Gminy i Miasta Dobczyce i Wójtem Gminy Siepraw dotyczące udostępnienia Zalewu Dobczyckiego do celów rekreacyjnych. Przygotowany jest trzyetapowy projekt: I etap: otwarcie zapory dla zwiedzających i spacerowiczów, II etap: utworzenie przejścia z zapory na wzgórze zamkowe w Dobczycach, III etap: wykorzystanie zalewu do celów rekreacyjnych.

Jedyną rzeką, która przepływa przez obszar powiatu i jej poziom wody jest wg „Raportu o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2011 roku”¹² monitorowany – jest

¹¹ Praca zbiorowa pod kierunkiem Ciećko P. i z redakcją Pająk B.; Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2011 roku; WIOŚ w Krakowie, 2012 r.

¹² J/w

Raba. „W ciągu całego roku hydrologicznego 2011 stany wody poniżej obserwowanych dotychczas najniższych stanów wody w wieloleciu hydrologicznym w wybranym profilu (NNW) do końca 2009 roku wystąpiły na: [...] Rabie w Mszanie Dolnej, Kasince Małej, Stróży i Dobczycach [...]”

Monitoringiem diagnostycznym w województwie małopolskim stanu/potencjału ekologicznego i chemicznego rzek, jest wg w/w Raportu, są odcinki jcw (jednolite części wód) rzeki Raby od Skomielnianki do Zb. Dobczyce i Raby od Zb. Dobczyce do ujścia. Punkty pomiarowe znajdują się powyżej Stróży, poniżej Myślenic, w Dobczycach i przy ujściu. Te dwa jcw charakteryzują się stanem dobrym.

Monitoringiem operacyjnym objęta jest Krzyworzeka – punkt pomiarowy znajduje się w miejscowości Czaśław-Myto. Jej stan/potencjał ekologiczny został oceniony jako dobry i powyżej dobrego. Stan chemiczny nie był oceniany, stąd nie ma oceny stanu jcw.

W roku 2011 prowadzono badania w sieciach monitoringu diagnostycznego, operacyjnego i obszarów chronionych na zbiorniku Dobczyce. W wyniku tych zakwalifikowano jego potencjał ekologiczny jako dobry i powyżej dobrego, stan chemiczny jako dobry i łącznie stan wód jako dobry.

Ocena jakości wód podziemnych

Na terenie województwa małopolskiego wyznaczono 22 jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Na rysunku poniżej przedstawiono mapę województwa z zaznaczonymi JCWPd wraz z punktami pomiarowymi w ramach monitoringu wód podziemnych w 2011 r. oraz klasyfikacją jakości wód.¹³

¹³ Praca zbiorowa pod kierunkiem Ciećko P. i z redakcją Pająk B.; Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2011 roku; WIOŚ w Krakowie, 2012 r.

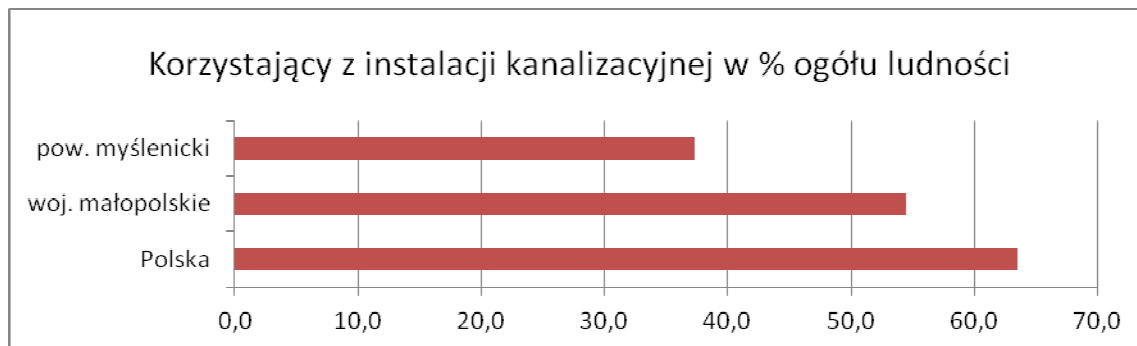
Obszar powiatu myślenickiego znajduje się na praktycznie w całości w jednolitej części wód podziemnych 153. Na obszarze powiatu znajduje się kilka punktów pomiarowych.

Na obszarze JCWPd 153 stwierdzono w 2011 r. dobry stan ilościowy wód. W ocenie stanu chemicznego wód, do I klasy zakwalifikowano wody w punktach w Niezdowie (gm. Dobczyce) i w Skomielnej Czarnej (gm. Tokarnia), do klasy III w punkcie w Dziekanowicach (gm. Dobczyce) oraz do klasy IV w punktach Tokarnia i Krzczonów (gm. Tokarnia). **W tych ostatnich trzech punktach stwierdzono przekroczenia norm dla wód przeznaczonych do spożycia dla ludzi.**

Sieć kanalizacyjna i wodociągowa

Istotne znaczenie dla czystości wód powierzchniowych ma istnienie sieci kanalizacyjnej na danym obszarze. Długość sieci kanalizacyjnej na obszarze powiatu wyniosła w 2012 r. 515,5 km, z czego 143,2 km sieci znajdowało się w zarządzie bądź administracji gminy. Ilość połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wyniosła 10314. Łączna ilość odprowadzonych ścieków wyniosła 1975 dam³, a liczba korzystających z sieci kanalizacyjnej wyniosła 45766 osób, co stanowiło 37,3% ludności obszaru powiatu.

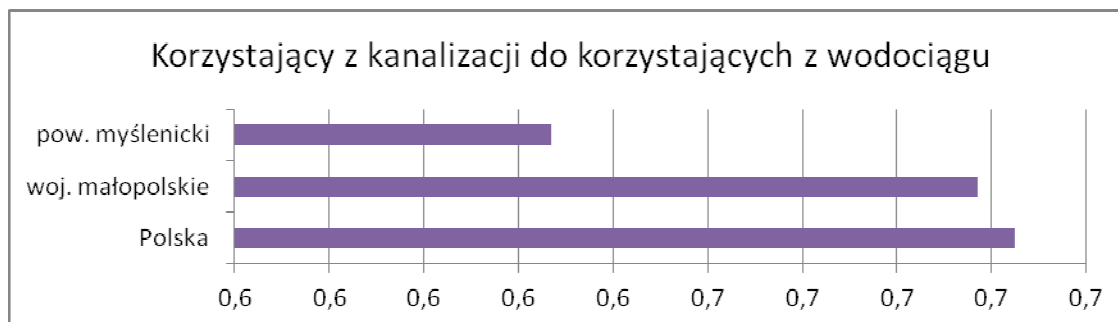
Na rysunku poniżej przedstawiono odsetek korzystających z instalacji kanalizacyjnej do ogółu ludności powiatu w porównaniu do obszaru województwa małopolskiego i Polski.

Odsetek korzystających z kanalizacji jest mniejszy niż dla województwa, a zwłaszcza dla Polski.

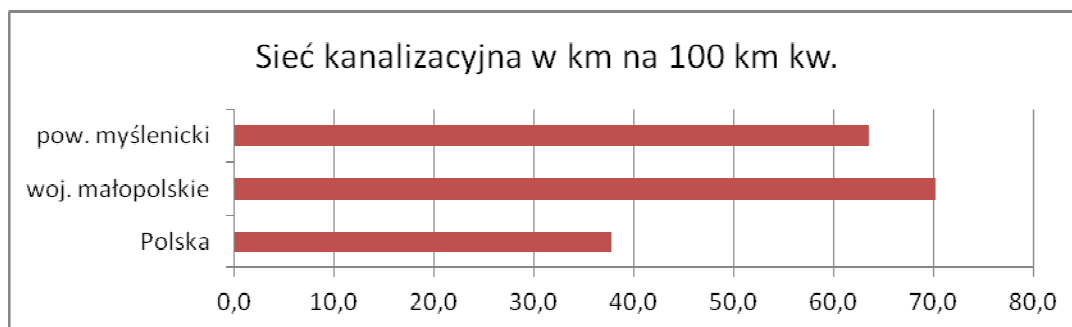
Wskaźnikiem, który obok odsetka korzystających z sieci kanalizacyjnej do ogółu ludności, wskazuje na szczególne zagrożenie zanieczyszczenia wód, jest stosunek ilości korzystających z sieci kanalizacyjnej do ilości korzystających z sieci wodociągowej. Korzystna sytuacja to taka, gdy stosunek ten jest równy lub większy od 1,0. Wartości poniżej 1,0 oznaczają większe zagrożenie zanieczyszczenia wód, bowiem część osób korzystających z sieci wodociągowej musi korzystać z nieodpływowych zbiorników ścieków, których skuteczność (szczelność) zawsze budzić będzie większe wątpliwości niż sieć kanalizacyjna.

Na rysunku poniżej przedstawiono stosunek ilości korzystających z sieci kanalizacyjnej do ilości korzystających z sieci wodociągowej dla obszaru powiatu w porównaniu do obszaru województwa małopolskiego i Polski.

Niestety wskaźnik korzystających z kanalizacji do korzystających z sieci wodociągowej jest znacznie niższy od analogicznych wskaźników dla województwa i Polski.

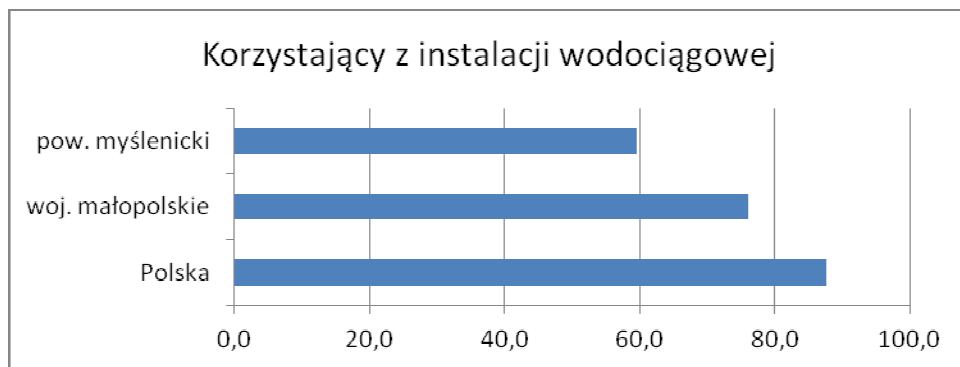
Na rysunku poniżej zaprezentowano wskaźnik długości sieci kanalizacyjnej do powierzchni gminy dla obszaru powiatu w porównaniu do obszaru województwa małopolskiego i Polski.

Wskaźnik ten jest nieco mniejszy niż analogiczny dla województwa małopolskiego i dużo wyższy niż dla Polski przy dużo mniejszym odsetku korzystających z kanalizacji z powiecie niż w Polsce. Przy podejmowaniu decyzji o budowie sieci kanalizacyjnej na obszarach o rozproszonej zabudowie, szczególnie przy pofałdowanej konfiguracji terenu, należy rozważać także inne możliwości oczyszczania ścieków, takie jak oczyszczalnie indywidualne i grupowe.

Długość sieci wodociągowej na obszarze powiatu wyniosła w 2012 r. 671,2 km, z czego 371,1 km sieci znajdowało się w zarządzie bądź administracji gminy. Ilość połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wyniosła 16783. Łączna ilość dostarczonej gospodarstwo domowym wyniosła 1977,6 dam³, a liczba korzystających z sieci wodociągowej wyniosła 72987 osób, co stanowiło 59,5% ludności obszaru powiatu.

Na rysunku poniżej przedstawiono odsetek korzystających z instalacji wodociągowej do ogółu ludności powiatu w porównaniu do obszaru województwa małopolskiego i Polski.

Odsetek osób korzystających z instalacji wodociągowych do ogółu ludności jest mniejszy niż dla województwa, a zwłaszcza dla Polski.

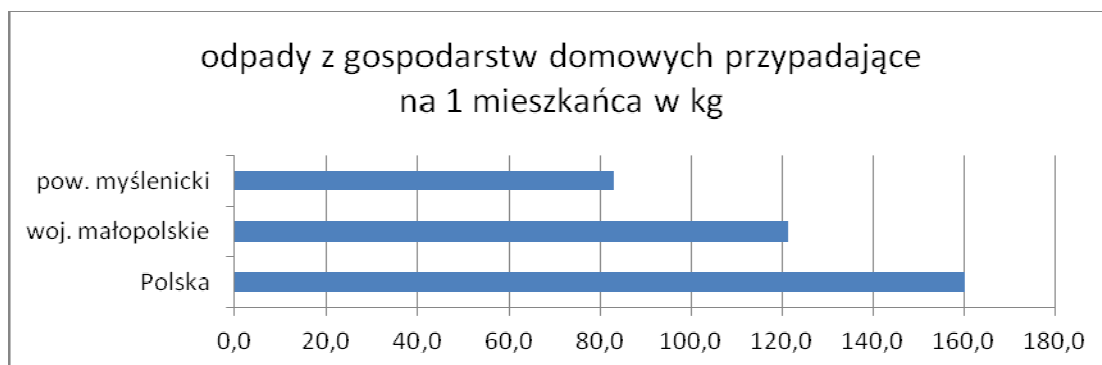
Oczyszczalnie ścieków

Na obszarze powiatu znajduje się siedem oczyszczalni biologicznych o łącznej przepustowości 14770 m³/dobę i dwie oczyszczalnie ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów o łącznej przepustowości 3222 m³/dobę. Równoważna ilość mieszkańców to 76206. W 2012 r. liczba mieszkańców korzystająca z oczyszczalni wyniosła 48414, co stanowiło 39,3% mieszkańców powiatu.

Łączna ilość oczyszczonych ścieków w oczyszczalniach wyniosła w 2012 r. – 1975 dam³, a łącznie z wodami infiltracyjnymi i ściekami dowożonymi 4541 dam³. Osady wytworzone wyniosły 1098 ton. W 2011 r. na obszarze powiatu było 20517 zbiorników bezodpływowych i 114 oczyszczalni przydomowych.

Odpady

Na obszarze powiatu wytworzono w 2011 r. 16070 ton odpadów komunalnych, z tego 10128 t z gospodarstw domowych. Odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca wyniosły 83,0 kg. Na rysunku poniżej przedstawiono ilość odpadów z gospodarstw domowych przypadających na 1 mieszkańca dla obszaru powiatu w porównaniu do obszaru województwa małopolskiego i Polski.

Ilość odpadów na 1 mieszkańca na obszarze powiatu jest mniejsza niż analogiczny wskaźnik dla województwa małopolskiego, a zwłaszcza Polski. Widać wpływ dużych miast na generowanie odpadów. Jest to niewątpliwie korzystne zjawisko dla obszaru powiatu, z drugiej jednak strony mała wartość budzi obawy o to, co dzieje się z odpadami – czy nie trafiają one do palenisk lub na dzikie wysypiska.

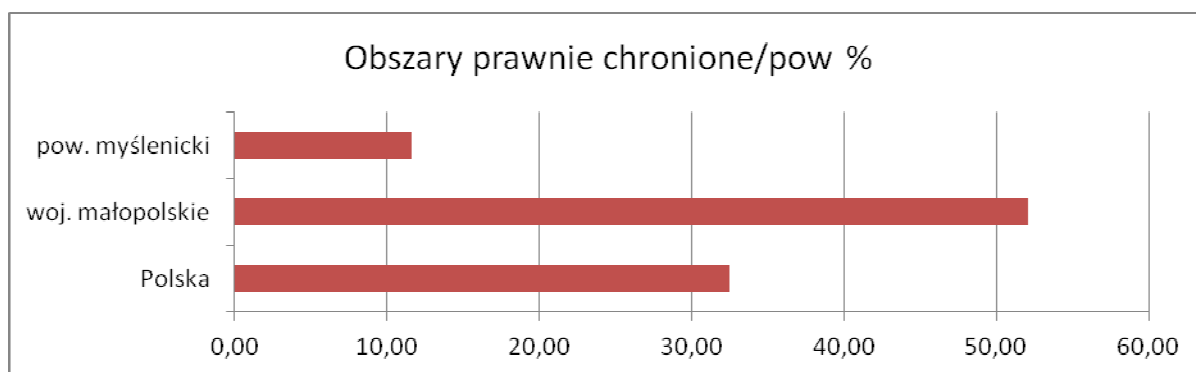
W zakresie gospodarki odpadami w roku 2013 rozpoczął się nowy sposób naliczania opłat za wywóz odpadów. Jest to powszechna opłata, niezależna od ilości oddawanych śmieci, co powinno spowodować, że mieszkańcy nie będą mieli powodów do wyrzucania czy też utylizowania odpadów w sposób nielegalny. Zóżnicowanie opłat dla odpadów segregowanych i niesegregowanych - mniejsze opłaty dla odpadów posegregowanych, zachęci do segregacji odpadów. Tym samym oczekuje się, że wprowadzenie nowego rozwiązania naliczania opłat za wywóz śmieci, przyniesie wiele korzyści dla ochrony środowiska.

Obszary Chronione

Wg danych GUS za 2012 r. na obszarze powiatu znajduje się 7799 ha obszarów prawnie chronionych, co stanowi 11,6% powierzchni obszaru LGD. Obszary chronione stanowią:

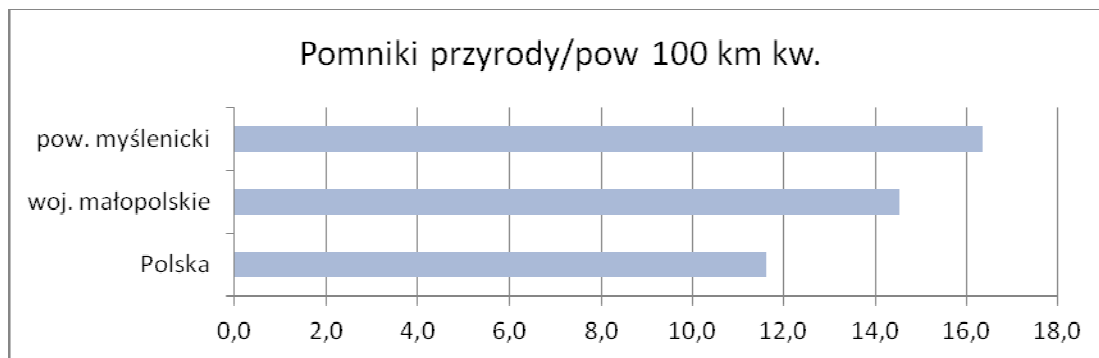
- 283,5 ha rezerwatów,
- 7510 ha obszarów chronionego krajobrazu,
- 5,5 ha użytków ekologicznych.

Na rysunku poniżej przedstawiono odsetek powierzchni obszarów chronionych do powierzchni obszaru powiatu w porównaniu do obszaru województwa małopolskiego i Polski.

Odsetek obszarów chronionych na obszarze powiatu jest znacznie mniejszy niż podobny wskaźnik dla Polski, a zwłaszcza województwa małopolskiego.

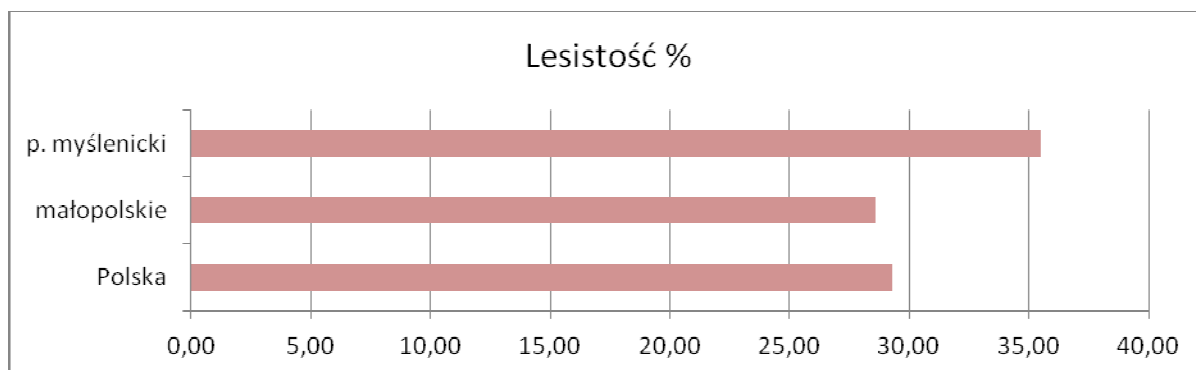
Na obszarze powiatu znajduje się 110 pomników przyrody. Na rysunku poniżej przedstawiono ilość pomników przyrody na 100 km² powierzchni obszaru powiatu w porównaniu do obszaru województwa małopolskiego i Polski.

Ilość pomników przyrody na 100 ha obszaru powiatu jest większa niż analogiczne wskaźniki dla województwa, a zwłaszcza Polski.

Lasy

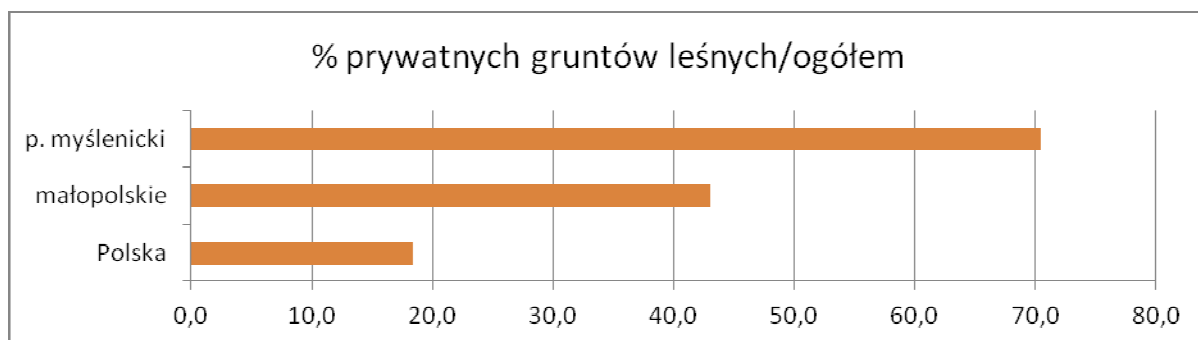
Powierzchnia gruntów leśnych na obszarze powiatu w 2012 r. wyniosła 15277 ha, a powierzchnia lasów – 23773 ha. Powierzchnia lasów stanowi 35,3 % powierzchni obszaru powiatu. Na rysunku poniżej przedstawiono lesistość (w %) dla powiatu w porównaniu do obszaru województwa małopolskiego i Polski.

Lesistość obszaru powiatu jest większa niż lesistość dla województwa i Polski.

Powierzchnia prywatnych gruntów leśnych na obszarze powiatu wynosi 16825 ha i stanowi 70,5 % powierzchni gruntów leśnych ogółem. Na rysunku poniżej przedstawiono odsetek powierzchni gruntów leśnych prywatnych do powierzchni gruntów leśnych ogółem na obszarze powiatu w porównaniu do obszaru województwa małopolskiego i Polski.

Odsetek lasów prywatnych jest znacznie wyższy niż analogiczny wskaźnik dla obszaru Polski. Jest także wyższy niż w województwie małopolskim.

Taka sytuacja może rodzić słabszą ochronę lasów niż ma to miejsce tam, gdzie dominującą rolę odgrywają Lasy Państwowe.

Gospodarka

Podmioty gospodarcze

W 2012 roku na terenie powiatu w rejestrze REGON zarejestrowanych było 11419 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 323 to podmioty sektora publicznego, a 11096 podmioty sektora prywatnego. Ilość podmiotów w rejestrze REGON wzrosła w porównaniu do roku 2005 o 29,2%.

Większość – 96,0% to mikrofirmy (do 10 pracowników), 3,4% stanowią firmy małe (do 50 pracowników), 0,6% - firmy średnie (do 250 pracowników). Nie ma firm dużych – zatrudniających powyżej 250 pracowników.

W tabeli podano wskaźniki dla powiatu w porównaniu ze wskaźnikami dla województwa i dla Polski.

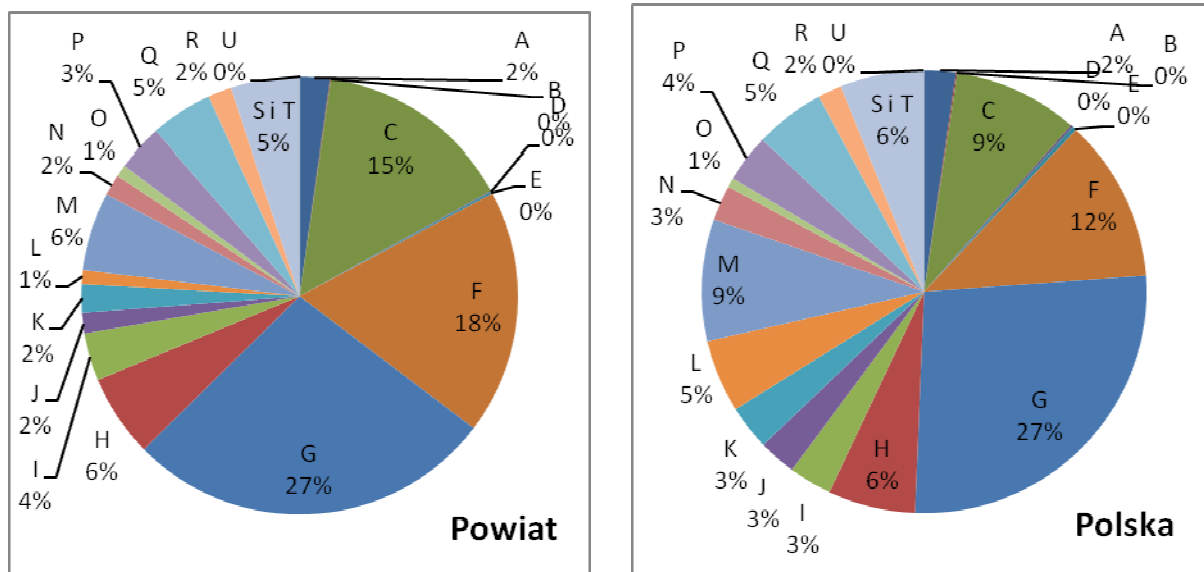
Wskaźnik	Powiat	Województwo	Polska
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	926	1024	1032
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	84	96	93
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	63	60	65
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	12	12	12
podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	132	151	146

Wskaźnik przedsiębiorczości - ilości podmiotów na 10000 mieszkańców jest mniejszy niż dla województwa i kraju. Także mniejszy jest wskaźnik jednostek nowo rejestrowanych, przy podobnym wskaźniku dla jednostek wykreślonych z rejestru. Ilość osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym jest taka sama jak w województwie i w Polsce, ale ilość podmiotów zarejestrowanych na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym jest mniejsza. Pod względem wielkości wskaźnika przedsiębiorczości powiat myślenicki plasuje się na 9 miejscu w województwie wśród powiatów (wg danych za rok 2011).

Najwięcej podmiotów zarejestrowanych jest w następujących sekcjach (w %):

Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (G)	27,3
Budownictwo (F)	18,1
Przetwórstwo przemysłowe (C)	14,7
Transport i gospodarka magazynowa (H)	6,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (M)	5,8

Na rysunkach przedstawiono podział podmiotów gospodarczych wg sekcji dla powiatu i dla kraju.

W porównaniu do kraju, w powiecie myślenickim jest zarejestrowanych stosunkowo więcej podmiotów w sekcji budownictwo, „kosztem” przetwórstwa przemysłowego.

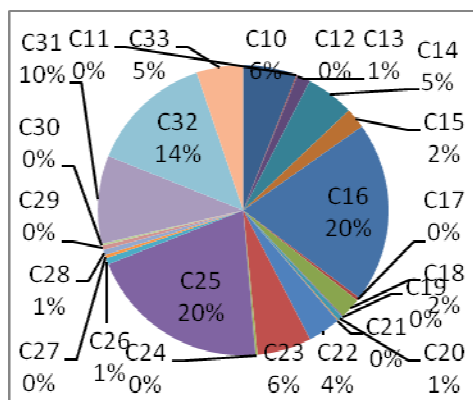
Pod względem produkcji sprzedanej przemysłu na 1 mieszkańca powiat myślenicki plasuje się na 17 miejscu wśród powiatów województwa małopolskiego.

W zakresie przetwórstwa przemysłowego najwięcej zarejestrowanych podmiotów to (% do wszystkich ilości podmiotów w sekcji):

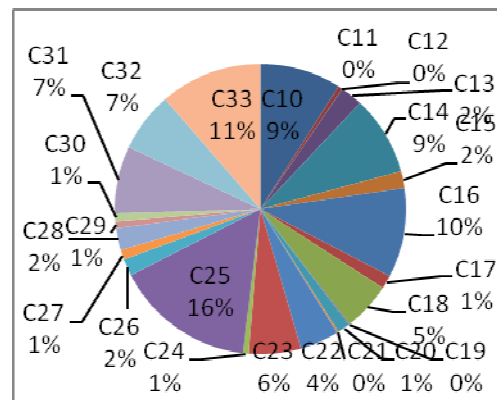
Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń (C25)	20,3
Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania (C16)	20,1
Pozostała produkcja wyrobów (jubilerskich, muzycznych, sprzętu sportowego, gier i zabawek) (C32)	13,7
Produkcja mebli (C31)	9,8

Na rysunkach przedstawiono podział podmiotów gospodarczych wg działów dla sekcji przetwórstwa przemysłowego dla powiatu i dla kraju.

Powiat

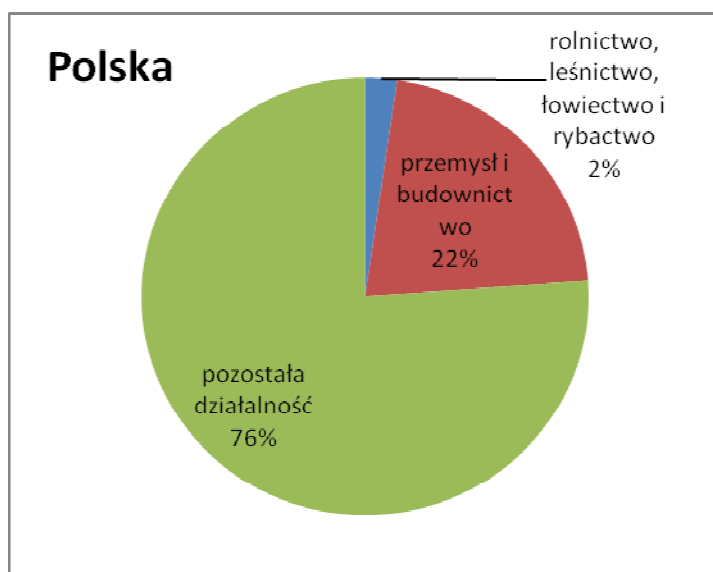
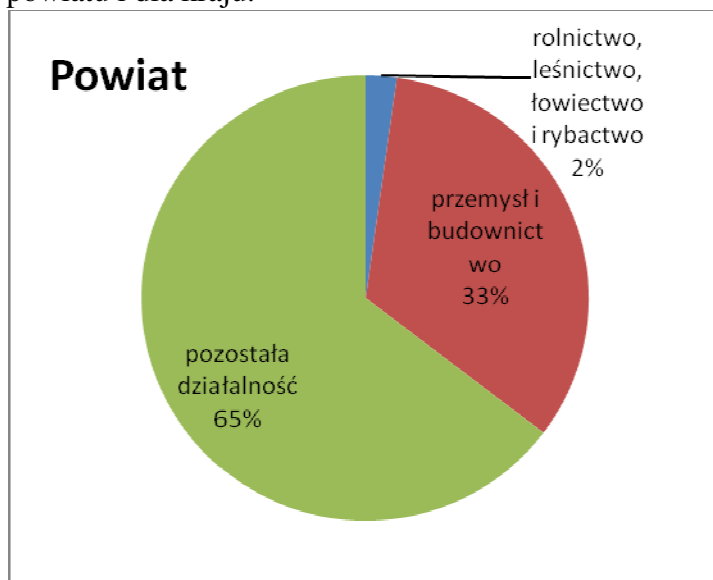

Polska

W porównaniu do kraju, w powiecie myślenickim jest stosunkowo zdecydowanie więcej podmiotów produkujących wyroby z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli oraz wyroby ze słomy i materiałów używanych do wyplatania. Więcej jest także producentów wyrobów jubilerskich, muzycznych, sprzętu sportowego, gier i zabawek, a za to mniej zajmujących się naprawą, konserwacją i instalowaniem maszyn i urządzeń (C33).

Na rysunkach poniżej przedstawiono podział podmiotów wg rodzajów działalności dla powiatu i dla kraju.

Na obszarze powiatu pozostała działalność ma mniejszy odsetek niż w kraju. Wyższy w powiecie odsetek przemysłu i budownictwa jest wynikiem dużej ilości podmiotów branży budowlanej.

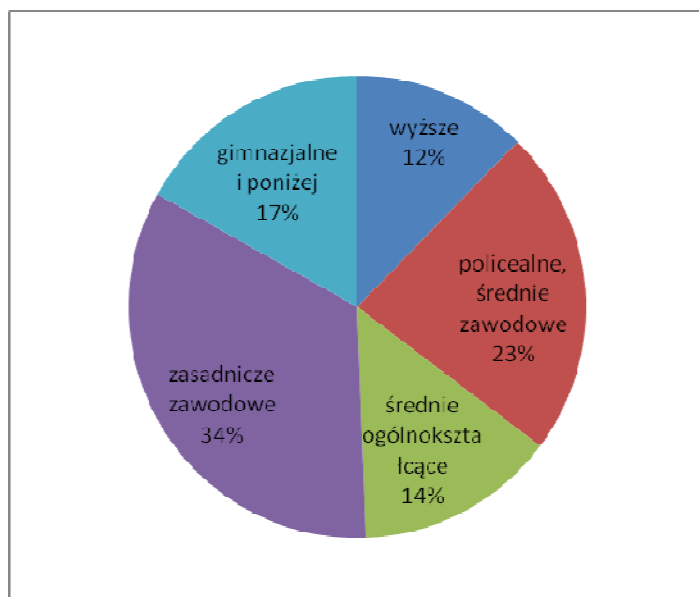
Rynek pracy

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Myślenicach na koniec grudnia 2012 r. wyniosła 6510 osób, co oznacza wzrost o 39,8% w stosunku do końca grudnia 2006 r. Mężczyźni stanowili większość osób bezrobotnych - 51,9%. W roku 2006 to kobiety stanowiły większość - 56,7%. Osób z prawem do zasiłku było 1051 osób, co stanowi 16,1% wszystkich osób bezrobotnych.

Stopa bezrobocia w powiecie myślenickim na koniec czerwca 2013 roku wynosiła – 14,1%, podczas gdy w Polsce – 13,2%, a w województwie małopolskim jeszcze mniej – 11,1%. Powiat myślenicki pod względem wysokości stopy bezrobocia uplasował się na 16 miejscu wśród powiatów województwa małopolskiego (im niższa stopa bezrobocia tym wyższa pozycja).

W roku 2012 w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było 5147 osób poprzednio pracujących i 1363 osoby dotychczas niepracujące (20,9% wszystkich bezrobotnych).

Na rysunku przedstawiono **strukturę osób bezrobotnych wg poziomu wykształcenia.**

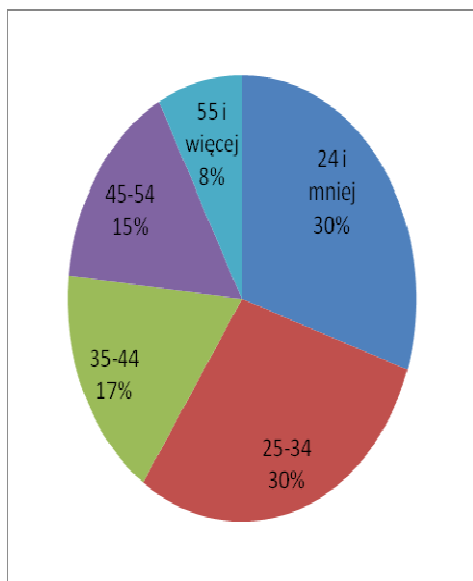

Od wielu lat wśród bezrobotnych dominują osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Ważnym problemem bezrobocia jest jego długotrwały charakter. W grudniu 2012 osoby pozostające bez pracy przez okres dłuższy niż 12 miesięcy stanowiły 37,1% ogółu bezrobotnych (w 2006 r. takich osób było 43,4%). W roku 2006 kobiety stanowiły, aż 82 % ogółu omawianej populacji. W roku 2012 kobiety pozostające bez pracy przez okres dłuższy niż 12 miesięcy stanowiły 52,1%.

Wśród ogółu bezrobotnych w roku 2012 najliczniejszą grupę stanowiły osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat – 23,3%. W 2006 r. najliczniejszą grupę stanowiły osoby ze stażem pracy do 1 roku - 20,7% i bez stażu pracy – 21,5%. W 2012 roku te grupy stanowiły odpowiednio 14,8% i 20,9%.

Na rysunku pokazano strukturę osób bezrobotnych wg wieku.

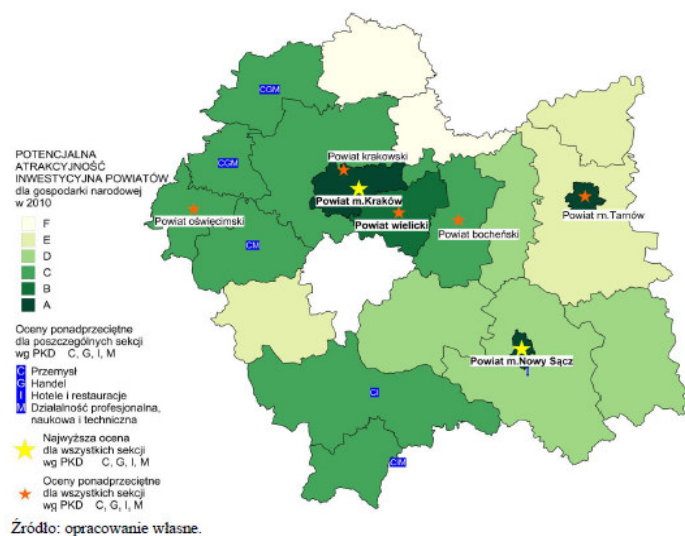
Osoby do 24 roku życia stanowiły 30% ogółu bezrobotnych, a do 34 roku życia - 60%. Problem braku pracy dla osób młodych jest obecnie priorytetem w Unii Europejskiej.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w 2012 roku wyniosło 2799,4 zł i stanowiło 74,8% średniej krajowej.

Atrakcyjność inwestycyjna

Wg raportu „Atrakcyjność Inwestycyjna Regionów 2012” atrakcyjność powiatu myślenickiego została oceniona **bardzo nisko**.

Rysunek 4. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej powiatów woj. małopolskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

Wśród gmin najwyżej ocenionych, na 23 miejscu znalazła się z powiatu myślenickiego tylko gmina Dobczyce.

Na obszarze powiatu znajdują się tereny dwóch Specjalnych Strefach Ekonomicznych:

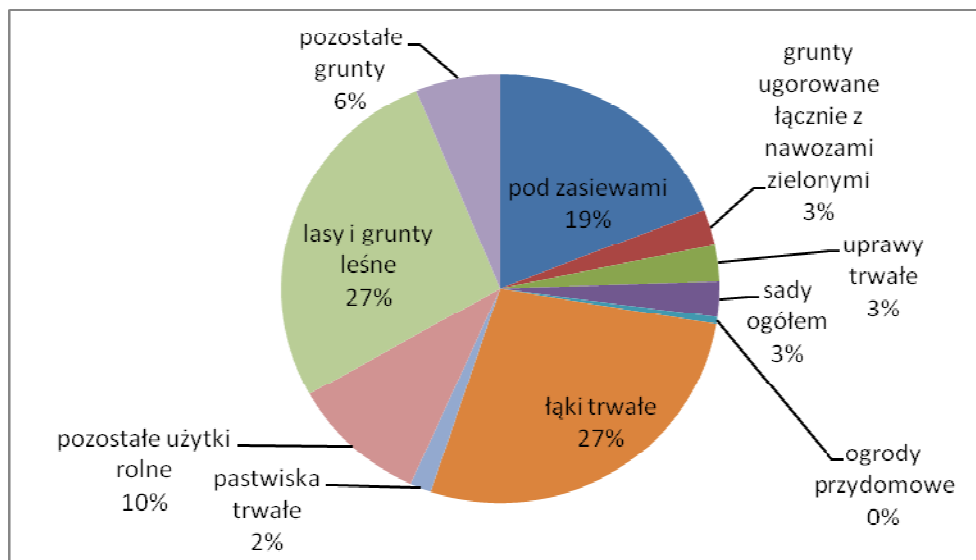
- SSE Katowicka, podstrefa: gm. Myślenice,
- SSE Mielecka, podstrefa: m. Gorlice,
- SSE Krakowska, podstrefy: gm. Dobczyce.

Rolnictwo

Wg Powszechnego Spisu Rolnego w 2010 r., na terenie powiatu jest około 17282 gospodarstwa rolnych, z czego 8338 to gospodarstwa powyżej 1ha stanowiące 48,3% wszystkich gospodarstw rolnych. **Średnia powierzchnia gruntów gospodarstwa rolnego wynosi 2,15 ha, a dla gospodarstw prowadzących działalność rolniczą – 2,6 ha.** Dla porównania średnia wielkość gospodarstwa w Małopolsce to 2,96 ha (dla gospodarstw prowadzących działalność rolniczą – 3,56 ha), a w Polsce 7,96 (dla gospodarstw prowadzących działalność rolniczą – 9,13 ha). Zdecydowana większość gospodarstw to gospodarstwa małe. Gospodarstw powyżej 10 ha jest 58, a powyżej 15 ha – 23, co stanowi 0,13% wszystkich gospodarstw.

Powierzchnia gruntów rolnych ogółem wynosi 37161 ha, z czego 24502 ha to użytki rolne, stanowiące 65% gruntów rolnych ogółem.

Na rysunku przedstawiono strukturę wykorzystania gruntów rolnych.

Przeważają gospodarstwa wielokierunkowe tak o produkcji roślinnej jak i zwierzęcej. W strukturze zasiewów dominują zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi (64% powierzchni gruntów pod zasiewami), a następnie ziemniaki. W pogłowie zwierząt najwięcej jest kur – 669,7 tys., ale jest też 6,1 tys. sztuk bydła i 4,9 tys. sztuk trzody chlewnej. W porównaniu do lat poprzednich nastąpił rozwój tzw. działów specjalnych produkcji rolnej w tym chowu drobiu, natomiast spadku uległa ilość hodowanego bydła i trzody chlewnej.

W Myślenicach znajduje się Zarodowa Hodowla Szynszyli „Raba” jedna z najnowocześniejszych ferm szynszyli w Polsce. Stado podstawowe liczy 700 szt. samic. Ferma „Raba” jest również siedzibą Krajowego Związku Hodowców Szynszyli.

Gmina Raciechowice jest jednym z największych ośrodków sadowniczych w Małopolsce, produkującym około 20 tys. ton owoców rocznie. Podstawowym kierunkiem jest produkcja jabłek, uzupełniającym śliw, gruszek, porzeczek czarnej i czerwonej. Na terenie gminy działa spółdzielnia ogrodnicza „Grodzisko”, posiadająca chłodnie na owoce i dostarczająca je m.in. do sieci handlowej Carrefour i innych sieci handlowych.

Słabe strony rolnictwa powiatu myślenickiego to przede wszystkim rozdrobnienie gospodarstw, tak pod względem powierzchni przypadającej na jedno gospodarstwo, jak również fakt, że nawet w obrębie jednego gospodarstwa ziemia jest w kilku kawałkach. Ponadto niekorzystne jest również pagórkowate ukształtowanie terenu, a także obecność zbiornika wody pitnej w Dobczycach. Wszystkie te czynniki wpływają hamująco na intensyfikację produkcji zwierzęcej i roślinnej na tym terenie. Jednocześnie rolnictwo jest na niektórych gminach powiatu myślenickiego głównym źródłem utrzymania.

Pracujący w gospodarstwach rolnych (tzw. rodzinna siła robocza) stanowią 30266 osób tj. **24,5% mieszkańców powiatu**.

4929 gospodarstw posiada 5571 ciągników.

Turystyka

Turystyka jest uważana w powiecie myślenickim za ważny kierunek rozwoju. Wynika to z walorów przyrodniczo-krajobrazowych i bliskości Krakowa. Tereny powiatu traktowane są jako atrakcyjny teren do rekreacji i wypoczynku, zwłaszcza aktywnego.

Bazę turystyczną tworzą m.in.:

- punkty informacji turystycznej i jednostki świadczące usługi informacji turystycznej,
- hotele, ośrodki wypoczynkowe, schroniska młodzieżowe,
- kilkadziesiąt gospodarstw agroturystycznych,
- stacja narciarska na Górze Chełm dysponująca dwoma stokami o długości 850 m i 1100 m
- kompleks narciarski Siepraw – Ski, który obejmuje 6 wyciągów orczykowych
- wyciągi narciarskie w Skomielnej Czarnej, Wierzbanowej,
- jednoosobowa kolej krzesełkowa prowadząca na górę Chełm,
- Centrum Wodne „Aquarius” w Myślenicach, baseny letnie (sezonowe) w Dobczycach i Myślenicach, kąpielisko Dolny Jaz nad Rabą w Myślenicach, korty tenisowe, boiska,
- zalew w Kompleksie Rekreacyjno – Sportowym „Gościbia” w Sułkowicach,
- hale sportowe i sale sportowe - głównie przy szkołach,
- Obserwatorium Astronomiczne im. Tadeusza Banachiewicza w Węglówce w gminie Wiśniowa,
- ośrodki jazdy konnej,
- szlaki turystyczne.

Jednostki świadczące usługi informacji turystycznej na terenie powiatu myślenickiego to:

- Punkt Informacji Turystycznej MSIT (Małopolskiego Systemu Informacji Turystycznej) w Dobczycach
- Punkt Informacji Turystycznej MSIT (Małopolskiego Systemu Informacji Turystycznej) w Myślenicach
- Punkt Informacji Turystycznej MSIT (Małopolskiego Systemu Informacji Turystycznej) w Wiśniowej
- Urząd Gminy w Pcimiu,
- Urząd Gminy w Raciechowicach
- Stowarzyszenie „Turystyczna Podkowa” z siedzibą w Sieprawiu
- Punkt Informacji Turystycznej przy Sanktuarium Błogosławionej Anieli Salawy w Sieprawiu
- Urząd Miejski w Sułkowicach
- Urząd Gminy w Lubniu
- Urząd Gminy w Tokarni.

Licznie szlaki turystyczne są w zdecydowanej większości niezbyt trudne i jako takie dostępne dla każdego turysty, obfitują natomiast w wiele urokliwych miejsc i punktów widokowych. Biegają z dolin na prawie każdy ciekawszy szczyt oraz wszystkimi głównymi grzbietami. Są to odcinki szlaków tzw. dojściowych oraz dalekobieżnych. Są to m.in.:

- czerwony szlak („Mały Szlak Beskidzki”): roztacza się z niego efektowna panorama na położone na północy pogórze, biegnie z Bielska Białej przez Żar, Zembrzyce, Chełm, Myślenice, Ukleinę na przełęcz Węglówkę
- zielony: z Czupla przez Skomielną Czarną, Węcierzę do Sularzówki;
- niebieski: z Kalwarii przez Koskową Górę, Grzybków do Jordanowa;
- żółty: z Pcimia przez Koskową Górę do Makowa Podhalańskiego, słynący z pięknych panoram.

Węzły i początki szlaków najczęściej znajdują się przy stacjach PKP, przystankach autobusowych, schroniskach pod szczytami czy na przełęczach.

Są też znakowane szlaki rowerowe:

- w gminie Dobczyce:

- Szlak zielony - prowadzi okrężnie po malowniczych zakątkach gminy Dobczyce, jego łączna długość wynosi 21,8 km.
- Szlak żółty - o długości 17,1 km łączy się ze znakowanymi szlakami gminy Gdów.

- w gminie Myślenice - Strefa wolnego czasu „Zarabie”:

- Szlak czerwony - okrężny o długości 16,1 km.
- Szlak zielony - stokowy o długości 7,6 km.
- Szlak czarny - łącznikowy o długości 1,5 km.
- Ścieżka rowerowo-biegowa w gminie Myślenice o długości 2,5 km (trasa prowadzi z Zarabia wzdłuż prawego brzegu Raby - rozpoczyna się przy wejściu do parku miejskiego w Myślenicach (ulica Piłsudskiego), kończy się przy moście w Osieczanach. Szerokość ścieżki 2,8 m, z czego 1,60 m zajmuje ciąg rowerowy a 1,20 m - ciąg pieszy, przeznaczona dla biegaczy i rowerzystów, nie ma charakteru spacerowego.

Ścieżki edukacyjne znajdujące się na obszarze Lokalnej Grupy Działania „Turystyczna Podkowa”: Ścieżka „Śladami Historii” (Dobczyce), Ścieżka astronomiczna na Lubomir (Węglówka), Ścieżka „Śladami Przeszłości” (Siepraw), Ścieżka przyrodnicza do wieży na Zuchowej Górze (Brzezowa), Ścieżka ekologiczna w lesie Czaśławiec (Czaśław), Ścieżka „Niezapominajka” w Kornatce.

W Sieprawiu rozwija się turystyka sakralna związana z sanktuarium bł. Anieli Salawy oraz zwiedzaniem miejsc kultu religijnego w Łagiewnikach, Kalwarii i Wadowicach.

Przez teren powiatu przebiega Małopolski Szlak Papieski im. Jan Pawła II (Sułkowice – Myślenice oraz na granicy powiatu z Rabki przez Luboń Wielki i Szczebel) oraz wspomniany już wcześniej Szlak Architektury Drewnianej. Fragment Małopolskiego Szlaku Owocowego przebiega przez sadowniczą gminę Raciechowice (Krainę Kwitnących Jabłoni).

W tabeli poniżej podano wybrane dane z GUS na temat bazy noclegowej i związanego z nią ruchu turystycznego.

obiekty ogółem	16
obiekty całoroczne	14
miejsca noclegowe ogółem	858
miejsca noclegowe całoroczne	776
korzystający z noclegów ogółem	16870
korzystający z noclegów turyści zagraniczni	1137
wynajęte pokoje ogółem w obiektach hotelowych	10090
wynajęte pokoje turystom zagranicznym w obiektach hotelowych	1897
udzielone noclegi ogółem	39660
udzielone noclegi turystom zagranicznym	4614

W tabeli poniżej podano wybrane wskaźniki dla powiatu w porównaniu z analogicznymi wskaźnikami dla województwa małopolskiego i Polski.

Wskaźnik	Powiat	Województwo	Polska
miejsca noclegowe na 1000 ludności	6,98	25,3	17,53
udzielone noclegi na 1000 ludności	322,52	2854,60	1609,36
korzystający z noclegów na 1000 ludności	137,19	1035,79	587,42

Te wskaźniki **sa zdecydowanie niższe** niż analogiczne zarówno dla województwa, jak i dla Polski.

Sprawy społeczne

Zasoby mieszkaniowe

Wg Narodowego Spisu Powszechnego w 2011 r. na terenie powiatu było 32,2 tys. mieszkań z przeciętną liczbą izb w mieszkaniu – 4,3, o przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania – 88 m².

Wg przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania w zasobach mieszkaniowych w 2010 r., powiat myślenicki uplasował się na 5 miejscu wśród powiatów województwa małopolskiego, a wg ilości mieszkań oddanych do użytkowania na 10 tys. mieszkańców w 2011 r. – na ósmym.

Przedszkola

W 2012 roku na terenie powiatu funkcjonowało 46 przedszkoli (o 17,7% więcej niż w 2005 roku) z 3657 miejscami. Do przedszkoli tych uczęszczało 3749 dzieci.

Do 23 oddziałów przedszkolnych uczęszczało 737 dzieci.

Poniżej w tabeli zaprezentowano odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym.

Wskaźnik	%
Ogółem	
dzieci w wieku 3 - 5 lat	70,9
dzieci w wieku 3 - 6 lat	73,6
w miastach	
dzieci w wieku 3 - 5 lat	102,6
dzieci w wieku 3 - 6 lat	103,4
na wsi	
dzieci w wieku 3 - 5 lat	61,1
dzieci w wieku 3 - 6 lat	64,3

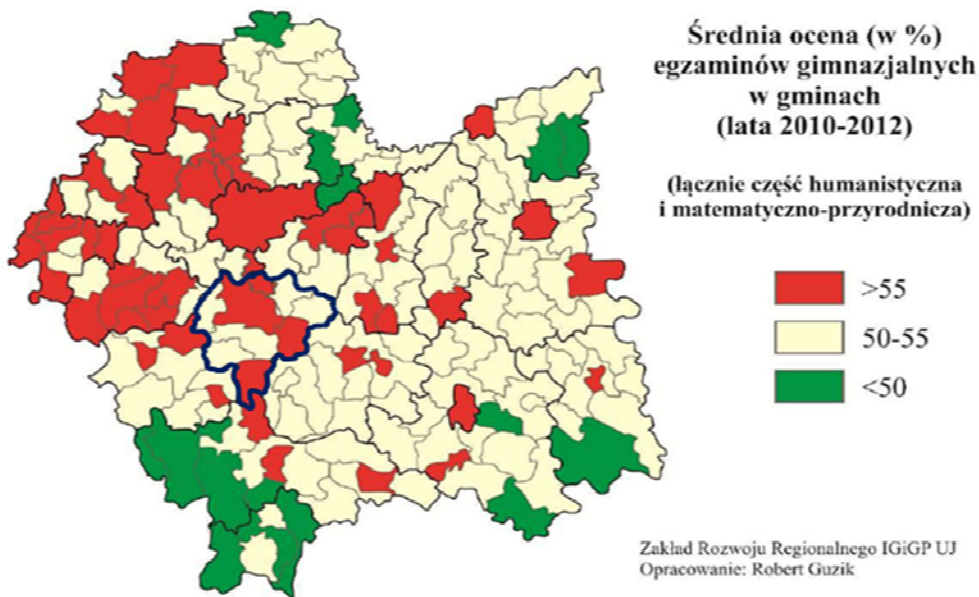
Szkolnictwo

W 2012 roku na terenie powiatu funkcjonowało 59 szkół podstawowych (o dwie mniej niż w 2006 r.), do których uczęszczało 8585 uczniów, w tym do jednej szkoły podstawowej specjalnej - 20 uczniów.

W tym samym roku na terenie powiatu funkcjonowało 29 gimnazjów (o dwa więcej niż w 2006 r.), do których uczęszczało 4610 uczniów. Do jednego gimnazjum specjalnego uczęszczało 26 uczniów.

Współczynnik solaryzacji w szkołach podstawowych wyniósł w 2012 roku 98,4% brutto i 96,5% netto, a w gimnazjach – 97,7% brutto i 96,5% netto.

Na jeden komputer w szkołach podstawowych przypadało w 2012 roku - 10 uczniów, a w gimnazjach – także 10 uczniów tj. podobnie jak w województwie i w Polsce, gdzie wskaźniki wynoszą: województwo – 9 (szkoły podstawowe) i 10 (gimnazja) oraz Polska – 10, zarówno szkoły podstawowe, jak i gimnazja.

Do zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży bez specjalnych uczęszczało w 2012 r. 319 uczniów, w tym 305 do szkół prowadzonych przez samorząd powiatowy.

Do trzech liceów ogólnokształcących dla młodzieży, prowadzonych przez samorząd powiatowy, uczęszczało w 2012 roku - 1564 uczniów.

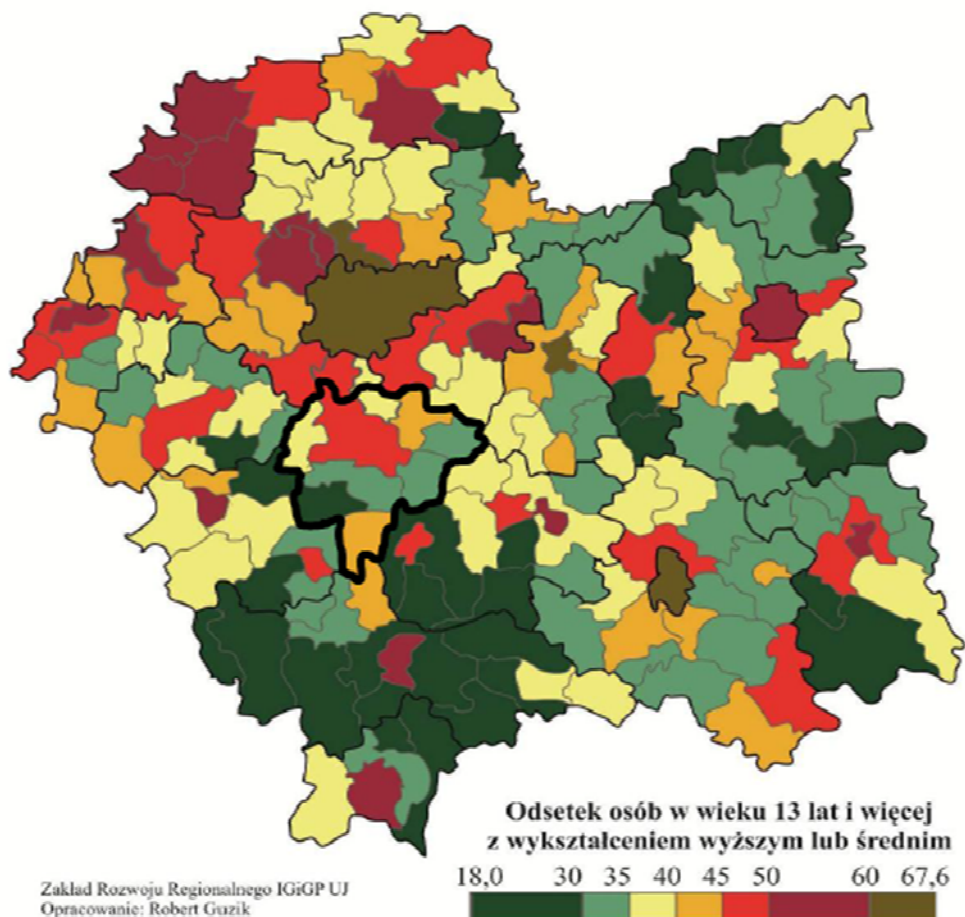
Do pięciu techników prowadzonych przez samorząd powiatowy uczęszczało w 2012 r. 2134 uczniów, do jednego technikum prowadzonego przez samorząd województwa – 156 i do jednego technikum prywatnego – 74 uczniów. Łącznie do siedmiu techników dla młodzieży uczęszczało w 2012 r. 2364 uczniów. Do jednego liceum profilowanego dla młodzieży, prowadzonego przez samorząd powiatowy uczęszczało w 2012 r. 27 osób.

Do dwóch szkół artystycznych, prowadzonych przez samorządy gminne uczęszczało w 2012 r. 125 uczniów, a do jednej szkoły prowadzonej administracją centralną – 150 uczniów. Łącznie do trzech szkół artystycznych uczęszczało w 2012 r. 275 uczniów.

Na terenie powiatu znajduje się jedna szkoła policealna, prowadzona przez samorząd województwa, do której uczęszczało w 2012 r. 80 uczniów.

Absolwentów liceów ogólnokształcących dla młodzieży, którzy otrzymali świadectwo dojrzałości było w 2012 r. 551 osób – 96,5% spośród tych którzy przystąpili do egzaminu maturalnego (podobny wskaźnik dla Polski wyniósł 95,0%).

Absolwentów szkół ponadgimnazjalnych zawodowych dla młodzieży, którzy otrzymali świadectwo dojrzałości było w 2012 r. 415 – 76,3% spośród tych którzy przystąpili do egzaminu maturalnego (podobny wskaźnik dla Polski wyniósł 75,9%).

Ochrona zdrowia i polityka społeczna

W Myślenicach znajduje się szpital prowadzony w ramach Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej. W 2011 roku posiadał 285 łóżek. Na koniec 2010 roku wskaźnik liczby łóżek w jednostkach publicznych i niepublicznych ogółem na 10 000 mieszkańców powiatu wynosił 27,1, podczas gdy dla województwa ten sam wskaźnik wynosił 53,3. W ciągu roku hospitalizuje się tu blisko 10,5 tys. chorych z powiatu myślenickiego i okolic.

W 2011 roku na obszarze powiatu były przychodnie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej – 1 publiczna i 83 niepubliczne. Daje to wskaźnik ilości placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 10 tys. ludności - 7. Analogiczne wskaźniki dla województwa i Polski wynoszą po 5.

W 2011 roku w kadrę medyczną na terenie powiatu stanowiło 181 lekarzy wg podstawowego miejsca pracy, a personel pracujący stanowiło 408 lekarzy oraz 424 pielęgniarki wg podstawowego miejsca pracy, a personel pracujący 514 pielęgniarek.

Na terenie powiatu w 2012 roku działały 36 apteki (wzrost o 56% w porównaniu do 2005 roku) i 5 punktów aptecznych. Wskaźnik ludności na 1 aptekę wynosił 3426 i obniżył się o 32,4% w stosunku do roku 2005. Analogiczne wskaźniki dla województwa i Polski wynoszą odpowiednio – 3016 i 3211. W ostatnich latach wyraźnie poprawiła się dostępność do aptek, choć wciąż pozostaje ona niższa niż średnio w województwie i w kraju.

Na terenie powiatu jest 1 żłobek z 60 miejscami. W 2012 roku przebywało w nim 96 dzieci.

W 2012 roku na terenie powiatu było 6 zakładów stacjonarnych pomocy społecznej – 3 podległe samorządowi powiatu (z 226 miejscami i 223 mieszkańcami) i 3 niepubliczne (z 186 miejscami i 121 mieszkańcami).

Na terenie powiatu działa 11 placówek wsparcia dziennego z 330 miejscami. Korzysta z nich 265 osób (stan na 31 XII 2012 r.). W roku sprawozdawczym korzystało 498 osób.

Ponadto - według danych PCPR - w 2012 roku w 59 rodzinach zastępczych przebywało 111 dzieci.

Na terenie powiatu myślenickiego funkcjonuje, prowadzona na jego zlecenie, placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego dla 12 wychowanków oraz warsztaty terapii zajęciowej dla 90 osób niepełnosprawnych i ponadgminny dzienny ośrodek wsparcia z 55 miejscami.

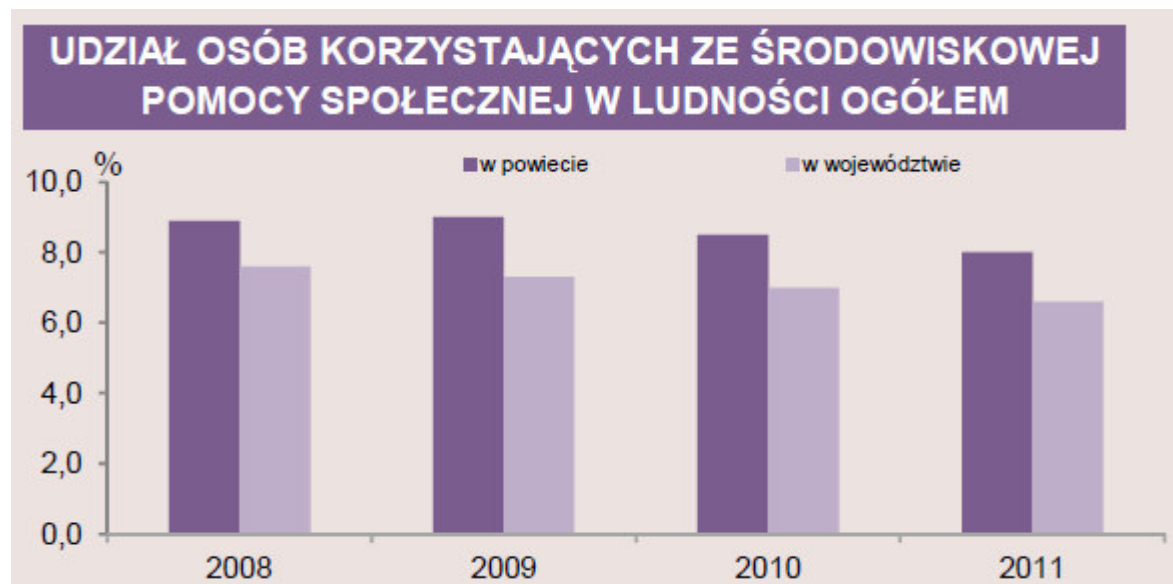
W tabeli przedstawiono dane nt. świadczeń pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych.

Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej	Wartość
gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	2894
osoby w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	9772
udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem [%]	8,0
udział osób w wieku przedprodukcyjnym w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie osób w tym wieku [%]	15,0
udział osób w wieku produkcyjnym w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie osób w tym wieku [%]	6,5
udział osób w wieku poprodukcyjnym w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie osób w tym wieku [%]	3,1
Korzystający ze świadczeń rodzinnych	
rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	6915
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny - ogółem	14476
dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	13058
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku [%]	47,0

Kwoty świadczeń rodzinnych wypłaconych w roku - ogółem	

kwota świadczeń rodzinnych [tys. zł]	34523
kwota zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami) [tys. zł]	25598
kwota zasiłków pielęgnacyjnych [tys. zł]	3289

Poniżej dane wg GUS w latach 2008-2011:

Bezpieczeństwo publiczne

Wg informacji Komendy Powiatowej Policji w Myślenicach, liczba zdarzeń zgłoszonych lub ujawnionych wyniosła w 2012 r. - 1242, podczas gdy w 2011 r. – 1206. Na gorącym uczynku dokonano 91 zatrzymań w 2012 r., podczas gdy w 2011 – 61. W 2012 r.

Policja zabezpieczała w 2012 r. 74 imprezy, w tym 5 imprez masowych z udziałem 491 policjantów (w 2011 roku było 81 imprez, w tym 5 masowych z udziałem 387 policjantów).

Policja realizuje programy prewencyjne takie jak: „Jestem kibicem przez duże K”, „Moja młodość bez uzależnień”, „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne wakacje”, „Uczymy się żyć bezpiecznie”, „Bezpieczeństwo dziecka w sieci”.

W 2012 r. na drogach powiatu myślenickiego doszło do 217 wypadków (w 2011 r. – do 251), których zabitych zostało 11 osób, a 262 osoby zostały ranne (w 2011 r. odpowiednio – 18 i 358 osób). Na drogach powiatu miało miejsce w 2012 r. 936 kolizji (w 2011 r. – 1024). Najwięcej wypadków i kolizji ma miejsce na drodze nr 7.

W 2012 r. było 1926 stwierdzonych przestępstw i 1576 wszczętych postępowań przygotowawczych. Wskaźnik wykrywalności przestępstw o charakterze kryminalnym wyniósł 46% w 2012 r. (w 2011 – 47,45), a wykrywalność ogólna wyniosła w 2012 r. - 67,6% (w 2011 r. – 67,4%).

Wg Informacji Komendanta Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Myślenicach w 2012 r. na terenie powiatu miały miejsce: 506 pożarów (w 2011 r. – 310) i 1070 miejscowych zagrożeń (w 2011 r. – 1188). „Wzrost działań gaśniczych spowodowany był

zwiększeniem ilości pożarów w obiektach mieszkalnych, produkcyjno-magazynowych, uprawach, rolnictwie, środkach transportu oraz lasach. Wzrost ilości pożarów w budynkach mieszkalnych oraz środkach transportu jest spowodowany głównie tym, że zgodnie z obowiązującymi przepisami organy PSP nie prowadzą czynności kontrolno-rozpoznawczych w tych kategoriach i wyeliminowanie nieprawidłowości, które mogą powodować zagrożenie pożarowe jest niemożliwe. Bardzo duży wzrost ilości pożarów nastąpił w kategorii uprawy i rolnictwo (odnotowano 343 zdarzenia, w 2011r. było 112 zdarzeń) co związane jest z wypaleniem suchej trawy i pozostałości roślinnych na polach przez nieustalone osoby. Wzrost ilości pożarów w lasach ma z tym również bezpośredni związek (pożary ściółki leśnej)”. „Przyczyną spadku ilości miejscowych zagrożeń na terenie powiatu, było nie występowanie gwałtownych zjawisk atmosferycznych takich jak intensywne i długotrwałe opady deszczu, które podnoszą poziom wód w rzekach powodując zalewnie budynków, dróg i posesji, huraganowych wiatrów, które powodują zrywanie sieci energetycznych i łamanie dużej ilości drzew oraz intensywnych opadów śniegu, które mogą powodować uszkodzenia infrastruktury oraz łamać drzewa.”

Kultura

W 2012 roku w powiecie myślenickim były 22 biblioteki (o dwie mniej niż w 2005 roku) i jeden punkt biblioteczny. Księgozbiór bibliotek liczy 263594 woluminy (wzrost o 15,5% w stosunku do roku 2005). Łączna liczba wypożyczeń w 2012 roku wyniosła 276373 tj. o 8,8 % mniej niż w 2005 roku. Poniżej przedstawiono kilka wskaźników w porównaniu z analogicznymi wskaźnikami dla województwa i Polski.

Wskaźnik	Jedn.	Powiat	Województwo	Polska
ludność na 1 placówkę biblioteczną	osoba	5362	4240	4072
księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	wol.	2137,4	3244,5	3415,7
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	osoba	141	199	168
wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	wol.	15,9	16,1	18,9

Jak widać dostępność do bibliotek i do ich zasobów książkowych jest gorsza niż województwie i w Polsce (więcej osób na 1 placówkę biblioteczną i mniejszy księgozbiór). Mniejsza jest ilość czytelników, zwłaszcza w porównaniu z województwem. Mniejsza jest też w porównaniu z krajem ilość wypożyczeń na czytelnika, ale porównywalna z województwem.

Pod względem ilości czytelników na 1000 mieszkańców powiat myślenicki uplasował się na 18 miejscu w województwie (wg danych za 2011 r.).

W powiecie funkcjonuje jedno stałe kino - „Muza” w Myślenicach, z 1 salą kinową i 392 miejscami na widowni. Liczba ludności na 1 miejsce wynosi 314,6. W kraju ten wskaźnik wynosi 149,4 czyli jest mniejszy co oznacza lepszą dostępność do kin w kraju.

Na terenie powiatu funkcjonują dwa muzea:

- a) Muzeum Regionalne „Dom Grecki” ul. J. III Sobieskiego 3, które mieści się w zabytkowym siedemnastowiecznym dawnym zajeździe zwanym "Dom Grecki"; otwarte zostało w 1953 roku; jest wielodziałowe; gromadzi eksponaty związane z Myślenicami i regionem myślenickim; posiada bogaty zbiór fotografii i rękopisów dotyczących Ziemi Myślenickiej;
- b) Muzeum Regionalne im. Władysława Kowalskiego w Zamku w Dobczycach, którego integralną częścią jest Skansen Drewnianego Budownictwa Ludowego.

W 2012 roku oba muzea odwiedziło 23579 osób, tj. o 11,9% więcej niż 2005 roku. W 2012 roku zorganizowano w muzeach następującą ilość różnego rodzaju imprez:

- odczyty/prelekcje/spotkania – 11
- seanse filmowe – 21
- Koncerty- 21
- Konkursy- 4
- Warsztaty – 51
- imprezy plenerowe – 5
- lekcje zajęcia -26

Na terenie powiatu działa 12 domów i ośrodków kultury, które zorganizowały w 2012 r. 570 różnego rodzaju imprez (głównie występów zespołów artystycznych oraz imprez turystycznych i sportowo-rekreacyjnych).

Na terenie powiatu działa 57 zespołów artystycznych, których członkami jest 1569 osób oraz 67 kół, których członkami jest 1274 osoby.

Liczne wystawy i wernisaże odbywają się w Galerii Sztuki Współczesnej, Galerii „Dom Grecki” i Galerii „Pod Belką” w Myślenicach, Galerii „Terminal” w Dobczycach oraz Galerii „Kuznia” w Sułkowicach.

W niektórych miejscowościach (Pcim, Trzebunia, Sułkowice) istnieją izby regionalne jako placówki muzealne, zwykle będące pod opieką Gminnych Ośrodków Kultury lub szkół. Zgromadzone w nich przedmioty obrazują bogate dziedzictwo kulturowe tego terenu.

Sport

Na terenie powiatu funkcjonują 62 kluby sportowe, których członkami są 3741 osoby. Liczba ćwiczących do lat 18 wynosi 3498, co stanowi 93,5%. Mężczyźni stanowią 89,5% ćwiczących w klubach sportowych.

W tabeli poniżej podano wskaźniki ilości klubów na 10 tys. mieszkańców i ilości członków na 1000 mieszkańców dla porównania z danymi dla województwa i Polski wg danych GUS.

	Powiat	województwo	Polska
Ilość klubów na 10 000 mieszkańców	5,0	4,4	3,7
Ilość członkowie klubów na 1000 mieszkańców	30,3	31,5	23,9

Wskaźnik ilości klubów jest wyższy zarówno od podobnych dla województwa, jak i Polski. Także wyższy jest wskaźnik dla powiatu niż w dla Polski w zakresie ilości członków klubów, ale jest on mniejszy od tego dla województwa.

Ilościowo wśród dyscyplin sportowych „króluje” piłka nożna (zwłaszcza kluby zrzeszenia LZS). Piłkę nożną uprawia najwięcej dzieci i młodzieży, gdyż szkolenie prowadzone jest od najmłodszych kategorii wiekowych. Inne dyscypliny to: kolarstwo górskie MTB, pływanie, zapasy styl klasyczny, judo, piłka ręczna, siatkówka, szachy, kolarski zjazd – downhill, narciarstwo biegowe. Ww. dyscypliny sportowe są wiodącymi w powiecie myślenickim. Oprócz tych dyscyplin sportowych uprawiane są sporty walki – różne odmiany karate, aikido, a także koszykówka, petanque, żeglarstwo, narciarstwo alpejskie, łucznictwo.

W Myślenicach działa Międzyszkolny Ośrodek Sportowy.

Halę widowiskowo-sportową o zasięgu powiatowym wybudowano w Myślenicach na Zarabiu. Hala sportowa znajduje się w Sułkowicach, a duże sale sportowe w Myślenicach, Dobczycach, Lubniu, Sieprawiu, Stróży, Tokarni, Raciechowicach i Wiśniowej (są to obiekty zlokalizowane głównie przy placówkach szkolnych).

Organizacje pozarządowe i instytucje otoczenia biznesu

W rejestrze REGON w 2012 roku na terenie powiatu zarejestrowanych było 15 fundacji oraz 274 stowarzyszenia i organizacje społeczne. Łącznie 289 organizacji pozarządowych daje wskaźnik 23 organizacje na 10 tys. mieszkańców. Podobne wskaźniki dla województwa i Polski są jednakowe i wynoszą po 30 organizacji na 10 tys. mieszkańców czyli są wyższe.

Lokalne Grupy Działania

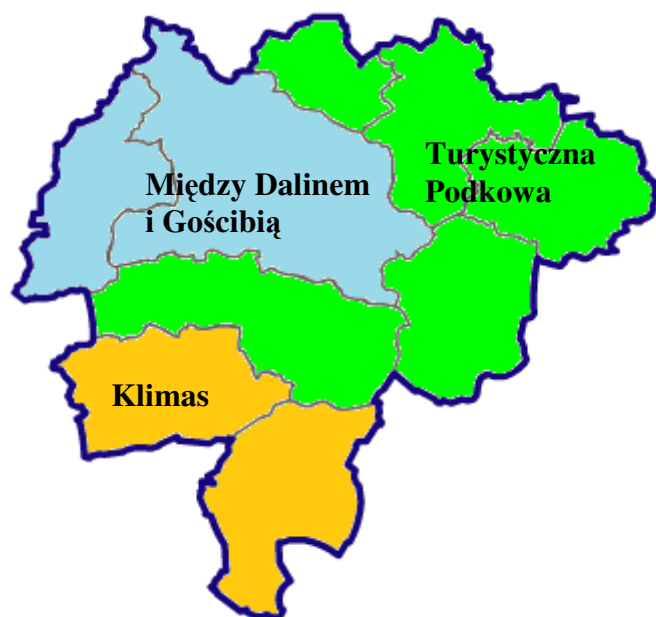
Na obszarze powiatu działają trzy Lokalne Grupy Działania (LGD):

Lp	LGD	GMINY
1	Turystyczna Podkowa	Siepraw, Dobczyce, Pcim, Raciechowice, Wiśniowa
2	Między Dalinem i Gościbią	Myślenice, Sułkowice
3	Klimas	Lubień, Tokarnia

LGD pełnią rolę instytucji wspomagających wdrożenie osi 4 Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) – Leader dla następujących trzech działań w osi 3:

- Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej,
- Odnowa i rozwój wsi,
- Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw

oraz małych projektów (obecnie do 50 tys. zł).

Inne instytucje i organizacje

1. Myślenicka Agencja Rozwoju Gospodarczego (MARG)
2. Myślenicka Izba Pracodawców
3. Izba Gospodarcza Ziemi Myślenickiej
4. Izba Gospodarcza Dorzecza Raby z siedzibą w Dobczycach
5. Izba Gospodarcza w Sułkowicach
6. Krakowska Kongregacja Kupiecka, Oddział Terenowy Myślenice
7. Cech Rzemiosł Różnych w Myślenicach

Analiza SWOT

Mocne strony

1. Strefy przemysłowe i doświadczenie w pozyskiwaniu inwestorów.
2. Bogate zasoby przyrodniczo-krajobrazowe i tradycje kulturowe.
3. Rosnący potencjał ludzki i korzystna struktura wiekowa.
4. Szeroka oferta edukacyjna oraz silna motywacja mieszkańców do podnoszenia kwalifikacji i podejmowania działalności gospodarczej.
5. Sprzyjające warunki dla rozwoju produkcji ekologicznej.
6. Rozwijające się Instytucje Wsparcia Społecznego.
7. Niskie wskaźniki zagrożenia przestępczością.
8. Aktywność obywateli – liczne organizacje społeczne i przedsiębiorców.
9. Poprawiająca się infrastruktura drogowa, komunalna i techniczna oraz infrastruktura czasu wolnego.

Słabe strony

1. Wysokie bezrobocie jawne i ukryte.
2. Niski poziom innowacyjności lokalnej gospodarki.
3. Niezadowalający stan i parametrów dróg oraz zły standard komunikacji publicznej.
4. Stan jakości powietrza niezgodny z normami.
5. Słabo rozwinięta infrastruktura techniczna i komunalna, szczególnie instalacji wodno-kanalizacyjnej.
6. Słabe dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy (słabe doradztwo zawodowe w gimnazjach).
7. Słabo rozwinięta infrastruktura wsparcia społecznego z ofertą pomocową dla rodzin: terapii indywidualnej, rodzinnej i małżeńskiej. Brak skoordynowanej polityki wokół problematyki zdrowia psychicznego orazbyt mała współpraca międzyinstytucjonalna w obszarze wsparcia społecznego.
8. Niedostatecznie atrakcyjna w konkurencji z innymi powiatami baza turystyczna i brak marki ziemi myślenickiej.
9. Niekompletne i nieskoordynowane plany zagospodarowania przestrzennego.
10. Nienajlepsza kondycja finansowa, techniczna i organizacyjna szpitala powiatowego.
11. Rozproszone osadnictwo i rozdrobnienie agrarne generujące duże koszty dla gmin. Rosnąca ilość nieużytków.
12. Brak jednolitej reprezentacji środowisk gospodarczych i organizacji pozarządowych.
13. Brak doświadczeń z PPP i koordynacji pomiędzy inwestorami prywatnymi i JST.
14. Nieuregulowany stan prawny gruntów, co blokuje tworzenie także nowych stref przemysłowych.

Szanse

1. Dogodne położenie komunikacyjne i część Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego – blisko dużego miasta Krakowa – ważnego ośrodka naukowego, portu lotniczego, położonego na ważnych szlakach komunikacyjnych.
2. Dostęp do Funduszy Unii Europejskiej.

3. Zmiana stref ochronnych zbiornika Dobczyckiego.
4. Tendencja do zamieszkiwania poza wielkimi aglomeracjami miejskimi.
5. Rozwój ruchu turystycznego w Małopolsce, szczególnie w Krakowie.
6. Rozwój nowych technologii, w tym odnawialnych źródeł energii.
7. Rozwój społeczeństwa informacyjnego.
8. Zainteresowanie produktami regionalnymi i lokalnymi oraz zdrowym (aktywnym) stylem życia.
9. Rozwój kultury psychologicznej i psychiatrycznej oraz firm wsparcia społecznego.
10. Przenoszenie się podmiotów gospodarczych z miast na obszary podmiejskie.
11. Olimpiada Zimowa w 2020 r.

Zagrożenia

1. Sprzeczność przepisów prawnych i niestabilność prawa.
2. Nadmierny fiskalizm i wysokie koszty pracy, zły i niepewny system podatkowy oraz ubezpieczeń społecznych.
3. Skomplikowane procedury pozyskiwania i rozliczania środków z UE.
4. Ucieczka młodych i wykwalifikowanych osób zagranicę – zbyt duża rozpiętość płac w Polsce i w UE.
5. Brak taniego państwa, nadmierna biurokracja.
6. Niekorzystna polityka państwa wobec przedsiębiorców.
7. Brak systemowych rozwiązań w ochronie zdrowia i pomocy społecznej.
8. Zadłużenie samorządów.
9. Marginalizacja pozycji powiatu w KOM.
10. Konkurencyjna oferta turystyczna ze strony sąsiednich powiatów.
11. Niż demograficzny.

Misja i wizja rozwoju powiatu w 2020 roku

Misja

Rozumiana jako nieokreślony czasowo główny cel, sens działania, funkcjonowania, istnienia społeczności powiatu myślenickiego wraz z wartościami tego działania, funkcjonowania, istnienia.

***Zrównoważony rozwój powiatu myślenickiego,
jako atrakcyjnego i bezpiecznego miejsca zamieszkania, pracy, edukacji,
inwestowania i wypoczynku w czystym środowisku naturalnym.***

Zrównoważony rozwój należy rozumieć zgodnie z zapisem w ustawie Prawo Ochrony Środowiska (Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska: Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 627) jako „taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń”.

Wizja w 2020 r.

Rozumiana jako obraz, zwięzły opis sytuacji społeczno-gospodarczej powiatu myślenickiego w przeszłości w określonym momencie w czasie – roku opracowania strategii – 2020.

Powiat Myślenicki jest znaczącą częścią Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego oraz atrakcyjnym terenem dla inwestycji gospodarczych i zamieszkania. Wzrasta liczba mieszkańców powiatu, dzięki dodatnim wskaźnikom, zarówno migracji, jak i przyrostu naturalnego. Ten wzrost wynika m.in. z zintegrowanej metodologii opracowywania planów zagospodarowania przestrzennego oraz wyznaczenia terenów dla budownictwa indywidualnego i zbiorowego.

Na terenie powiatu pojawiają się nowe przedsiębiorstwa dzięki inwestycjom w rozwijających się strefach gospodarczych, aktywnym działaniom promocyjnym i działalności instytucji biznesu takich jak inkubatory przedsiębiorczości i technologiczne oraz fundusze pożyczkowe i poręczeniowe. Dzięki nim wiele przedsiębiorstw stosuje innowacyjne rozwiązania. W Myślenicach rozwija się strefa przemysłowa „Dolne Przedmieście” należąca do Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, a w Dobczycach rozwija się strefa przemysłowa stanowiąca część Krakowskiego Parku Technologicznego. Dzięki działalności instytucji biznesu rozwija się także przedsiębiorczość.

Powiat Myślenicki jest znaczącą specjalistyczną bazą turystyczno-rekreacyjną z markową ofertą usług czasu wolnego. Zalew Dobczycki jest udostępniony turystom, przyjeżdżającym dzięki wspólnej promocji gminy, także zagranicą i wybudowaniu odpowiedniej infrastruktury. Są też inne nowe atrakcje turystyczne jak wieże widokowe, tematyczne zintegrowane ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne, infrastruktura dla sportów zimowych, sprzyjające turystyce aktywnej.

Wzrosła liczba gospodarstw ekologicznych i lokalnych przetwórców rolno-spożywczych. Rozwija się spółdzielczość rolnicza oraz ilość punktów krótkiego łańcucha sprzedaży produktów rolnych.

Atrakcyjność dla mieszkańców, inwestorów i turystów wynika z poprawiającej się infrastruktury ochrony środowiska, drogowej i technicznej. Poprawia się wyraźnie jakość powietrza dzięki budowie niskoemisyjnych urządzeń ciepłowniczych oraz rosnącej ilości inwestycji z odnawialnymi źródłami energii. Zdecydowana większość gospodarstw domowych ma zabezpieczony dostęp do wody i jest podłączona do sieci kanalizacyjnej. Stale modernizowane są drogi. Sprawnie działa komunikacja zbiorowa z Krakowem dzięki takim rozwiązaniom, w ramach Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego, jak szybki tramwaj. Większość mieszkańców ma dostęp do szybkiego Internetu.

Mieszkańcy powiatu dobrze radzą sobie na rynku pracy i tym samym stale coraz lepiej zarabiają, dzięki poprawie jakości kształcenia w systemie szkolnym, jak i rozwojowi kształcenia ustawicznego w oparciu o zasadę „Lifelong Learning”. Młodzież kształci się (co najmniej od gimnazjum) na kierunkach zapewnianych pracę, korzysta z rozwiniętego systemu doradztwa zawodowego i w zakresie promocji przedsiębiorczości. Szanse młodzieży wzrastają dzięki unowocześnieniu oferty edukacyjnej szkół.

Stale rośnie, pomimo nowych zagrożeń, poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców, dzięki zintegrowanemu systemowi współpracy służb ratowniczych oraz działaniom prewencyjno – wychowawczym.

Uległa poprawie sytuacja w ochronie zdrowia. Wzrosła liczba obiektów publicznych udostępnionych dla opieki zdrowia. Szpital jest podmiotem Skarbu Państwa, jest zmodernizowany i w dobrej kondycji finansowej, bez długów. Społeczeństwo jest dobrze wyedukowane i posiada, od najmłodszych lat, nawyki w zakresie prawidłowego żywienia, zrównoważonego, zdrowego, modelu życia, pozwalającego uniknąć wad postawy, chorób nowotworowych i innych chorób cywilizacyjnych.

Maleje liczba osób wymagających pomocy ze strony służb socjalnych i opiekuńczych m.in. dzięki zintegrowanemu systemowi wsparcia społecznego. Potrzebujący pomocy czują się lepiej, dzięki rozbudowie i poprawie jakości infrastruktury socjalnej dziennej, jak i łatwiejszemu dostępowi do opieki długoterminowej.

Społeczeństwo jest zintegrowane i aktywne. Rozwijają się organizacje pozarządowe i współpraca instytucji publicznych z organizacjami pozarządowymi. Organizacje aktywnie uczestniczą w tworzeniu polityk społecznych, powstają liczne partnerstwa publiczno-społeczne. Organizacje pozarządowe są ważnym partnerem w rozwoju powiatu.

Administracja publiczna jest sprawna i kompetentna oraz przyjazna dla mieszkańców i przedsiębiorców. Wszystkie urzędy samorządu terytorialnego mają wdrożony elektroniczny system obiegu dokumentów i podpis elektroniczny. Znaczna większość petentów jest zadowolona z funkcjonowania administracji publicznej. Administracja publiczna i partnerzy społeczno-gospodarczy realizują wspólne inwestycje w ramach Partnerstw Publiczno-Prywatnych.

Plan operacyjny: obszary kluczowe, cele strategiczne, cele operacyjne, zadania

Obszar: Gospodarka i ochrona środowiska

Cel 1. Rozwój przedsiębiorczości i przemysłu, w tym innowacji i nowych technologii, szczególnie przyjaznych środowisku.

Cele operacyjne:

1. Rozwój innowacyjności i zastosowań nowych technologii i współpraca z uczelniami wyższymi w tym zakresie.
2. Pozyskiwanie środków z UE na rozwój przez przedsiębiorstwa.
3. Przygotowanie stref przemysłowych (zmiana planów zagospodarowania przestrzennego, usprawnienie współpracy pomiędzy służbami gmin a Starostwem Powiatowym w zakresie pozwoleń i odbioru obiektów przez nadzór budowlany, poprawa dostępności komunikacyjnej do stref przemysłowych).
4. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej powiatu.

Przykładowe zadania:

- "Małopolska Chmura Edukacyjna". Głównym założeniem projektu jest stworzenie ram współpracy szkół wyższych ze szkołami ponadgimnazjalnymi dla rozbudzenia zainteresowań małopolskiej młodzieży kierunkami kształcenia zgodnymi z inteligentną specjalizacją regionu. W efekcie, planowane jest powstanie innowacyjnego środowiska wspierającego proces edukacji, poprzez rozwijanie kreatywności, zdolności i umiejętności uczniów, przy wsparciu wiodących uczelni. Realizacją obszarów projektu ma zająć się sześć uczelni: AGH (Lider projektu), Uniwersytet Jagielloński, Politechnika Krakowska, Uniwersytet Ekonomiczny, Uniwersytet Pedagogiczny oraz Uniwersytet Rolniczy. Projekt realizowany jest przez powiat myślenicki wraz z innymi powiatami (miastami na prawach powiatu). Całkowita wartość projektu szacowana jest na 135 mln zł.
- „Kompleksowa Strefa Aktywności Gospodarczej Dobczyce II wraz infrastrukturą mieszkaniową i rozbudową oczyszczalni ścieków” – projekt zgłoszony przez Gminę Dobczyce na kwotę 69 mln zł i rekomendowany do dalszych prac w ramach Forum Subregionalnego.
- „Sieprawska Strefa Aktywności Gospodarczej” - projekt zgłoszony przez Gminę Siepraw na kwotę 24 mln zł i rekomendowany do dalszych prac w ramach Forum Subregionalnego.

Cel 2. Stan dróg o wymaganych parametrach i standardach oraz dostosowana infrastruktura techniczna, w tym szczególnie wodno-kanalizacyjna i w zakresie ochrony środowiska z uwzględnieniem racjonalizacji kosztów eksploatacyjnych.

Cele operacyjne:

1. Poprawa stanu dróg o wymaganych parametrach i standardach.
2. Poprawa jakości powietrza.
3. Koordynacja gospodarki wodno-ściekowej.
4. Współpraca gmin przy planowaniu przestrzennym i łączenie się w grupy zakupowe przy zakupie mediów (gaz, energia elektryczna, energia cieplna).

Przykładowe zadania:

- Projekt „Polepszenie dostępności komunikacyjnej oraz turystycznej subregionu Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego poprzez modernizację sieci dróg powiatowych powiatów: bocheńskiego, krakowskiego, miechowskiego, myślenickiego, proszowickiego, wielickiego” na kwotę 250 mln zł, zgłoszony przez Powiat Krakowski na Forum subregionalnym;
- Projekt „Wykonanie sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gmin: Pcim, Tokarnia, Lubień” na kwotę 200 mln zł, zgłoszony przez Gminę Pcim do PS Ochrona Środowiska;
- Doprowadzenie do odpowiednich standardów drogi ekspresowej Kraków-Myślenice
- Dokończenie przebudowy obwodnic Dobczyc (obszar Dziekanowic) oraz innych miast (Sułkowice i Myślenice)
- Przebudowa mostów w celu zwiększenia ich nośności i bezpieczeństwa, uporządkowanie (optymalizacja) sieci dróg powiatowych w powiązaniu z drogami gminnymi
- Uwzględnienie budowy ścieżek rowerowych przy modernizacji dróg
- Opracowanie i realizacja programów wspierających wymianę źródeł ciepła na bardziej ekologiczne i promujące zastosowanie odnawialnych źródeł energii oraz organizacja kampanii uświadamiających w tym zakresie
- Budowa biogazowni
- Inwestycje w systemy ciepłownicze dla osiedli mieszkalnych
- Wypracowanie strategii komunikacji publicznej (do wszystkich miejscowości i w ramach KOM).

Do osiągnięcia tego celu przyczynią się działania zapisane w dokumencie **„Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Myślenickiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019”** przyjęty przez Radę Powiatu Myślenickiego uchwałą nr XVIII/155/2012 dnia 8 marca 2012 roku. Załącznikiem do tego dokumentu jest **„Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Myślenickiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019”**.

Cel 3. Powiat myślenicki znaczącą specjalistyczną bazą turystyczno-rekreacyjną z markową ofertą usług czasu wolnego.

Cele operacyjne

1. Wypracowanie turystyczno-rekreacyjnej marki powiatu, obejmującej także wydarzenia kulturalne.
2. Budowa nowoczesnych kąpielisk.
3. Utworzenie kompleksowego systemu ścieżek rowerowych na terenie powiatu i ich włączenie się w system tras ponadlokalnych m.in. EuroVelo.
4. Zagospodarowanie terenu wokół Zbiornika Dobczyckiego dla potrzeb sportów i rekreacji wodnej.

Przykładowe zadania:

- „Efektywne wykorzystanie zbiornika Dobczyckiego, w tym do celów edukacyjnych i rekreacyjnych” – projekt zgłoszony przez Gminę i Miasto Dobczyce na kwotę 30 mln zł i i rekomendowany do dalszych prac w ramach Forum Subregionalnego;
- „Rozwój turystyki wodnej w Gminie Siepraw – budowa zbiornika Pasternik” – projekt zgłoszony przez Gminę Siepraw i i rekomendowany do dalszych prac w ramach Forum Subregionalnego;
- „Strategiczny program efektywnego wykorzystania Zbiornika Dobczyckiego” – projekt zgłoszony przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. (w ramach Małopolskiego Klastra Wodnego) na kwotę 30 mln zł i rekomendowany do dalszych prac w ramach Forum Subregionalnego;
- „Budowa sieci ścieżek rowerowych na terenie gmin należących do Powiatu Myślenickiego” – projekt zgłoszony przez Gminę Myślenice na kwotę 57,6 mln zł i rekomendowany do dalszych prac w ramach Forum Subregionalnego;
- Budowa sieci ścieżek rowerowych na Zarabiu - stworzenie sieci ścieżek rowerowych łączących prawą część Zarabia z lewą (Dolny i Górny Jaz) oraz centrum miasta z Zarabiem. Projekt na etapie samej koncepcji. Ponadto w uzgodnieniu z Zarządem Dróg Powiatowych w Myślenicach rozważana jest koncepcja powstania ścieżek rowerowych prowadzących do Drogini i Poręby, a jeżeli będzie miejsce w pasie drogowym, utworzenia ścieżek rowerowych wzdłuż dróg zbiorczych przy „zakopiance” w kierunku Krzyszkowic i Polanki.
- Ścieżka rowerowa w gminie Pcim: o szerokości 2,5 mb i długości 850 m (trasa prowadzi od mostu na rzece Rabie w miejscowości Pcim do roli Krawcy Pcim Górzany. Z ścieżką tą łączyć się będzie drugi odcinek ścieżki rowerowej, której trasa prowadzi począwszy od Stróża Zarębki rola Wierciakowa do Pcim most na rzece Rabie. Odcinek ten wynosić będzie 3,5 km.
- Realizacja różnego rodzaju działań promocyjnych powiatu w zakresie turystyki.
- Opracowanie informatorów o zasobach turystyczno-rekreacyjnych

Cel 4. Rozwój rolnictwa ekologicznego oraz rozwój produktów i marek lokalnych w oparciu o różne formy gospodarowania.

Cele operacyjne

1. Rozwój rolnictwa ekologicznego m.in. poprzez edukację w tym zakresie.
2. Rozwój małych zakładów przetwórczych.
3. Utworzenie sieci hurtowni żywności ekologicznej i tradycyjnej oraz punktów sprzedaży bezpośredniej. Współpraca z kooperatywami spożywczymi.
4. Zwiększenie świadomości mieszkańców nt. żywności tradycyjnej i ekologicznej.

Przykładowe zadania:

- Organizacja szkoleń i doradztwa dla posiadaczy gospodarstw rolnych w zakresie możliwości uzyskania wsparcia dla rolnictwa ekologicznego;
- Organizacja szkoleń i doradztwa w zakresie możliwości uzyskania wsparcia w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego, w tym organizacji inkubatorów kuchennych;
- Organizacja kampanii edukacyjnych m.in. w szkołach w stylu „Wiesz, co jesz”;
- Szkolenia, doradztwo i certyfikacja (nadawanie marek) lokalnych produktów żywnościowych.

Obszar: Sprawy społeczne i potencjał instytucjonalny

Cel 5. Dostosowana oferta edukacyjna dla potrzeb rynku pracy.

Cele operacyjne

1. Preorientacja zawodowa i doradztwo zawodowe na etapie gimnazjum.
2. Wypromowanie edukacji i kształcenia zawodowego oraz możliwości przyuczenia do zawodu.
3. Podnoszenie świadomości rodziców nt. znaczenia kierunków zawodowych dla przyszłości ich dzieci.
4. Wypracowanie modelu współpracy partnerów działających na rynku pracy.

Przykładowe zadania:

- Zatrudnienie w szkołach osób kompetentnych, zorientowanych w lokalnym rynku pracy, znających predyspozycje uczniów, rozmawiających z rodzicami;
- Doradztwo zawodowe przedstawiające możliwości pracy na rynku europejskim wraz z warunkami życia, zarówno dla dzieci jak i ich rodziców;

- Spotkania z pracodawcami w zakresie ofert pracy, specyfiki zawodów i planowania zatrudnienia;
- Projekty współpracy Urzędu Pracy, pracodawców i szkół (gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne) w rodzaju paktu na rzecz zatrudnienia;
- Podejmowanie wspólnych ustaleń przez Starostwo Powiatowe, Wójtów i Burmistrzów w zakresie uruchamiania nowych kierunków edukacji i unikania dublowania kierunków edukacji.

Cel 6. Zintegrowane, aktywne, o wysokim poczuciu bezpieczeństwa społeczeństwo, w tym zwiększenie udziału obywateli w życiu publicznym.

Cele szczegółowe

1. Poprawa funkcjonowania służb, także poprzez koordynację ich działania.
2. Ochrona przeciwpowodziowa i wykorzystywanie retencji do celów pitnych, turystycznych.
3. Tworzenie społecznego poparcia przez świadomy udział mieszkańców w realizacji programów na rzecz poprawy, rozbudowy porządku publicznego i bezpieczeństwa, ze wsparciem finansowym i organizacyjnym instytucji realizujących zadania.
4. Zwiększenie udziału obywateli w życiu publicznym.

Przykładowe zadania:

- Dalsze wspieranie służb w zakresie wyposażenia, sprzętu, działań edukacyjno-prewencyjnych w związku z powstawaniem nowych zagrożeń np. udostępnienie zalewu, powstaniem nowych, modernizacji dróg i ich rozbudową (S7), rozwój turystyki (szlaków), górskiej i rowerowej;
- Monitoring osuwisk, rzek i cieków wodnych;
- Dalsza budowa i rozwój zintegrowanego systemu bezpieczeństwa (Policja, straż pożarna, PCPR, zarządzanie kryzysowe, interwencje kryzysowe, wsparcie psychologiczne) w jednym miejscu odpowiednio wyposażonym pod względem istniejących i powstałych zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych;
- Utworzenie Rady Powiatowej Pożytku Publicznego;
- Organizacja konsultacji społecznych i wspieranie innych form partycypacji społecznej;
- Wspieranie działalności organizacji pozarządowych i realizowanych przez nie projektów.

Cel będzie osiągany będzie także poprzez działania zawarte w **Powiatowym Programie Zapobiegania Przestępczości oraz Porządku Publicznego i Bezpieczeństwa Obywateli na lata 2012-2015** przyjęty uchwałą Rady Powiatu nr XXVIII/253/2012 z dnia 28 XI 2012 r.

Cel 7. Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców, szczególnie ochrony zdrowia, zabezpieczenia i wsparcia społecznego.

Cele operacyjne

- w zakresie ochrony zdrowia

1. SPZOZ Myślenice z opieką stacjonarną – jako podstawowe zabezpieczenie świadczeń zdrowotnych (dostępność, jakość, istnienie i wsparcie szpitala); zespół nie jest zadłużony i jest zmodernizowany.
2. Poprawa jakości życia seniorów w ramach opieki długoterminowej.
3. Rozwój działań z zakresu profilaktyki chorób cywilizacyjnych i promocji zdrowia fizycznego i psychicznego na każdym etapie życia.
4. Zapewnienie najlepszej pomocy osobom w stanie nagłego zagrożenia zdrowia i życia poprzez promocję i integrację działań w obszarze ratownictwa medycznego i przedmedycznego.

- w zakresie polityki społecznej

1. Zabezpieczenie i wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym m.in. osób i rodzin z problemami funkcjonalnymi, osób niepełnosprawnych i rodzin dysfunkcyjnych.
2. Szybkie i skuteczne działania oraz współpraca między podmiotami publicznymi i niepublicznymi
3. Rozwój i wspieranie wolontariatu oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi.
4. Rozwój infrastruktury z zakresu wsparcia społecznego zgodnie z rozpoznanymi bieżącymi potrzebami.

Zadania służące osiągnięciu celów zawarte zostały w kilku programach, które są systematycznie aktualizowane:

- **Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Powiecie Myślenickim na lata 2013-2020** (Uchwała nr XXXIX/337/2013 Rady Powiatu Myślenickiego z dnia 16 września 2013 roku);
- **Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Myślenickim na lata 2013-2015** (Uchwała nr XXXIII/290/2013 Rady Powiatu Myślenickiego z dnia 15 marca 2013 roku);
- **Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na terenie Powiatu Myślenickiego** przyjęty uchwałą nr XXI/178/2012 Rady Powiatu Myślenickiego z dnia 29 maja 2012 roku;
- **Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Myślenickim na lata 2006 – 2013** (Uchwała nr XLVI/337/2006 Rady Powiatu w Myślenicach z dnia 24 maja 2006 roku);
- **Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Powiatu Myślenickiego na lata 2009-2013** (Uchwała nr XLII/303/2009 Rady Powiatu w Myślenicach z dnia 29 października 2009 roku)

Cel 8. Sprawna, kompetentna i przyjazna administracja publiczna oraz uporządkowana polityka przestrzenna

Cele szczegółowe

1. Sprawna, kompetentna i przyjazna administracja publiczna.
2. Uporządkowana polityka przestrzenna.
3. Scalanie gruntów.

Przykładowe zadania:

- „Zwiększenie zdolności instytucjonalnej i skuteczności administracji publicznej poprzez budowę aktualnych, wiarygodnych i kompletnych referencyjnych baz danych powiatowych rejestrów publicznych” – projekt zgłoszony przez Powiat Myślenicki do bazy projektów Forum Subregionalnego, który został połączony z projektem Gminy Kraków na kwotę 285 mln zł i został projektem strategicznym;
- Uporządkowanie i dostosowanie ewidencji gruntów i budynków oraz bazy uzbrojenia terenu do obowiązujących standardów technicznych.
- Utrzymanie systemów jakości wg norm ISO
- Wprowadzenie podpis elektronicznego i e-PUAP.

Mierniki realizacji strategii

Przy określeniu mierników realizacji strategii wzięto pod uwagę:

- a) wyniki warsztatów budowania strategii,
- b) cele Strategii 2020, w tym szczególnie cele określone dla Polski,
- c) wskaźniki zamieszczone w projekcie Umowy Partnerskiej,
- d) dostępność danych, szczególnie w portalu strateg.stat.gov.pl i Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL GUS).

Cel 1. Rozwój przedsiębiorczości i przemysłu, w tym innowacji i nowych technologii, szczególnie przyjaznych środowisku.

Lp	Wskaźniki	Wartość		Źródło danych
		2012 r.	2020 r.	
1	Ilość podmiotów wg REGON na 10 tys. mieszkańców	926	1100 ¹⁾	BDL GUS
2	a) Udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogóle przedsiębiorstw przemysłowych b) Udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogóle przedsiębiorstw sektora usług ²⁾	b.d. dla Polski: a) 17,1% b) 12,8 (w latach 2008-2010)	? ³⁾	GUS
3	Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna powiatów	F (2010)	C	Raport „Atrakcyjność Inwestycyjna Regionów”

1) Oszacowano przyjmując 2% wzrost każdego roku

2) Wskaźniki rezultatu strategicznego z projektu Umowy Partnerskiej

3) Zostaną oszacowane po ocenie ex-ante dla Umowy partnerskiej

Cel 2. Stan dróg o wymaganych parametrach i standardach oraz dostosowana infrastruktura techniczna, w tym szczególnie wodno-kanalizacyjna i w zakresie ochrony środowiska z uwzględnieniem racjonalizacji kosztów eksploatacyjnych.

Lp	Wskaźniki	Wartość		Źródło danych
		2012 r.	2020 r.	
1	Drogi gminne i powiatowe o twardej powierzchni na 100 km ²	115,4	127,0 ¹⁾	BDL GUS
2	Odsetek mostów o wymaganej nośności (%)	b.d.	? ²⁾	
3	Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej (%)	37,3	50,0 ³⁾	BDL GUS
4	Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej (%)	59,5	65,0 ³⁾	BDL GUS

5	Poziom PM10 w powietrzu w ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) dla roku kalendarzowego	ok. 50	poniżej 40 ⁴⁾	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie

- 1) Przyjęto wartość o 10% większą niż w 2012 r.
 2) Zostanie określony po przeprowadzeniu dodatkowej analizy
 3) W oparciu o dane w latach 2003-2012 wg strateg.stat.gov.pl
 4) Czyli poniżej normy.

Cel 3. Powiat myślenicki znaczącą specjalistyczną bazą turystyczno-rekreacyjną z markową ofertą usług czasu wolnego.

Lp	Wskaźniki	Wartość		Źródło danych
		2012 r.	2020 r.	
1	miejsca noclegowe na 1000 ludności	6,98	7,4 ¹⁾	BDL GUS
2	udzielone noclegi na 1000 ludności	322,52	338,6 ¹⁾	BDL GUS
3	korzystający z noclegów na 1000 ludności	137,19	144,0 ¹⁾	BDL GUS

- 1) Przyjęto wartość o 5% większą niż w 2012 r.

Cel 4. Rozwój rolnictwa ekologicznego oraz rozwój produktów i marek lokalnych w oparciu o różne formy gospodarowania.

Lp	Wskaźniki	Wartość		Źródło danych
		2012 r.	2020 r.	
1	Liczba gospodarstw ekologicznych	41	50	Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych
2	Liczba producentów artykułów spożywczych i napojów	102	120	BDL GUS
3	Liczba produktów na liście produktowo tradycyjnych	2	10	MRiRW

Cel 5. Dostosowana oferta edukacyjna dla potrzeb rynku pracy.

Lp	Wskaźniki	Wartość		Źródło danych
		2012 r.	2020 r.	
1	Stopa bezrobocia rejestrowanego (%)	14,1	12,0	GUS (strateg.stat.gov.pl)

2	Odsetek osób w wieku 30-34 lata posiadające wykształcenie wyższe ¹⁾	22,5 (2011) Polska – 39,1 (2011)	30,0 (Polska – 45)	GUS
3	Młodzież niekontynuująca nauki ¹⁾		Polska – 4,5	GUS
4	Odsetek dzieci w wieku 3-4 lat objętych edukacją przedszkolną ²⁾	59,6 (2011)	? ³⁾	GUS (strateg. stat.gov.pl)

1) Wskaźnik monitorujący w ramach Strategii 2020 dla Polski

2) Wskaźnik rezultatu strategicznego w projekcie Umowy Partnerskiej

3) Dla Polski będzie określony po ocenie ex-ante

Cel 6. Zintegrowane, aktywne, o wysokim poczuciu bezpieczeństwa społeczeństwo, w tym zwiększenie udziału obywateli w życiu publicznym.

Lp	Wskaźniki	Wartość		Źródło danych
		2012 r.	2020 r.	
1	Ilość zdarzeń zgłoszonych lub ujawnionych	1206	980	Komenda Powiatowa Policji w Myślenicach
2	Ilość wypadków drogowych	217	180	Komenda Powiatowa Policji w Myślenicach
3	Liczba pożarów	506	450	Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Myślenicach
4	Ilość organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	2,3	3,0	BDL GUS

Cel 7. Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców, szczególnie ochrony zdrowia, zabezpieczenia i wsparcia społecznego.

Lp	Wskaźniki	Wartość		Źródło danych
		2012 r.	2020 r.	
1	Zgony z powodu chorób układu krążenia na 100 tys. ludności	363	380 ¹⁾	GUS (strateg. stat.gov.pl)
2	Zgony z powodu nowotworów na 100 tys. ludności	183,6	180	GUS (strateg. stat.gov.pl)

3	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem (%)	8,0	7,5	BDL GUS

1) Na podstawie analizy danych za lata 2003-2011 – dane w 2011 r. były zdecydowanie najniższe

Cel 8. Sprawna, kompetentna i przyjazna administracja publiczna oraz uporządkowana polityka przestrzenna

Lp	Wskaźniki	Wartość		Źródło danych
		2012 r.	2020 r.	
1	Udział powierzchni objętej obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni geodezyjnej ogółem (%)	85,94	100,0	GUS (strateg. stat.gov.pl)

Wdrażanie strategii rozwoju

1. Realizacja strategii zrównoważonego rozwoju powiatu myślenickiego odbywać się będzie poprzez realizację zadań, które zawarte są w opracowanych już programach i planach wymienionych w tym dokumencie, jak i innych programach i planach, które w większości będą dopiero opracowywane przez Starostwo Powiatowe w Myślenicach i samorządy gminne.
2. W realizacji strategii rozwoju powiatu uczestniczyć będzie bardzo wiele różnych jednostek:
  - a) Urząd Starostwa Powiatowego i Urzędy gmin;
  - b) instytucje podległe samorządowi terytorialnemu zarówno szczebla powiatowego, jak i gminnego, szczególnie dla osiągnięcia celu 5, 6 i 7;
  - c) przedsiębiorcy i mieszkańcy powiatu oraz uczelnie, szczególnie dla osiągnięcia celu 1;
  - d) przedsiębiorstwa infrastrukturalne, publiczne różnych szczebli, podmioty i osoby prywatne dla osiągnięcia celu 2;
  - e) rolnicy i Ośrodek Doradztwa Rolniczego dla osiągnięcia celu 4, ale także dla celu 3;
  - f) Lokalne Grupy Działania, instytucje obsługi biznesu takie jak Myślenicka Agencja Rozwoju Gospodarczego i izby gospodarcze, a także inne organizacje pozarządowe.
3. Nadzór nad realizacją strategii sprawować będzie Starosta, ze względu na zakres zadań związany z rozwojem powiatu, jak również możliwości wykonawcze w tym zakresie. Niemniej proponuje się rozważyć, wzorem rozwiązań stosowanych w innych miejscach, a także przy wykorzystaniu funduszy z Unii Europejskiej - utworzenie stałego partnerstwa skupiającego partnerów z różnych sektorów – tych, którzy wymienieni zostali w punkcie powyżej, którego zadaniem byłby nadzór nad realizacją strategii.
4. Niniejszy dokument, po przeanalizowaniu go przez Zarząd Powiatu Myślenickiego powinien być przyjęty przez Radę Powiatu Myślenickiego. Należy wyraźnie zaznaczyć, że w ten sposób Rada Powiatu Myślenickiego wskazuje na strategiczne kierunki rozwoju i sposób realizacji tego rozwoju przez Zarząd Powiatu Myślenickiego. Konkretnie decyzje, co do realizacji konkretnych zadań podejmowane muszą być z odpowiednimi procedurami i kompetencjami. Decyzja Rady Powiatu Myślenickiego nie ma wiążącego charakteru dla innych partnerów, nie podlegających Starostwu Powiatowemu, dlatego w/w partnerstwo jest lepszą formą realizacji strategii rozwoju powiatu, bo choć forma organizacyjna tego partnerstwa nie powinna mieć charakteru nowej instytucji zwierzchniej nad partnerami, to dzięki jej działaniu następuje lepsza wymiana informacji, a co za tym idzie koordynacja działań.
5. Wszystkie programy i plany wymienione w strategii powinny być do niej dostosowane tak, aby rzeczywiście stanowiły jej konsekwencje oraz powinny być co najmniej raz w roku aktualizowane o rzeczywiście realizowane i planowane w danym momencie działania. Proponuje się, aby wraz z przyjęciem strategii przez Radę Powiatu Myślenickiego wyznaczyć osoby i zespoły do opracowania nowych lub weryfikacji istniejących programów i planów. Część tych zadań jest już realizowana.
6. Kopia dokumentu strategii powinna być rozesłana do wszystkich tych instytucji i organizacji, których działalność przyczynić się może do jej realizacji.

7. Tekst niniejszego dokumentu powinien być umieszczony na stronie internetowej powiatu, co wobec coraz powszechniejszego dostępu do Internetu, a także działań w tym zakresie, zapisanych także w niniejszej strategii powinno zapewnić dostęp społeczności powiatu do treści dokumentu. Proponuje się także przedstawienie głównych zapisów strategii w lokalnych gazetach i działach lokalnych gazet regionalnych.

System monitoringu i ewaluacji strategii

1. Proponuje się, aby co najmniej raz w roku przygotowywane zostało sprawozdanie ze stanu realizacji strategii w czasie pozwalającym na należyte przygotowanie budżetów różnych instytucji na rok następny. Odpowiedzialnym za przygotowanie sprawozdania z realizacji strategii powinien być nadzorujący realizację strategii czyli Starosta lub osoba wyznaczona przez partnerstwo, o którym mowa w rozdziale wcześniejszym. Do monitorowania wykorzystane powinny być mierniki przedstawione w stosownym rozdziale, niemniej analizowane powinny być także inne dane pozwalające na jak najlepszą ocenę stopnia realizacji strategii.
2. W roku 2017 proponuje się przeprowadzenie śródkresowej ewaluacji strategii. Zaleca się przeprowadzenie ewaluacji z udziałem zewnętrznym ekspertów, a następnie przedstawienie jej wyników podczas podobnych warsztatów, jakie miały miejsce na etapie budowania obecnej strategii.
3. W roku 2021 proponuje się przeprowadzenie końcowej ewaluacji strategii. Podobnie jak w pkt. powyżej zaleca się przeprowadzenie ewaluacji z udziałem zewnętrznym ekspertów, a następnie przedstawienie jej wyników podczas podobnych warsztatów, jakie miały miejsce na etapie budowania obecnej strategii.

Zgodność Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Myślenickiego 2014-2020 z innymi strategiami wyższego rzędu

W mniejszym rozdziale dokonano porównania celów Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Myślenickiego na lata 2014-2020 z celami zawartymi w następujących dokumentach:

- a) „*EUROPA 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*”,
- b) „*Strategia Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo*”,
- c) Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 „*Małopolska 2020. Nieograniczone możliwości*”.

EUROPA 2020

„*EUROPA 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*” jest dokumentem strategicznym dla Unii Europejskiej do 2020 r. przygotowanym przez Komisję Europejską w marcu 2010 r. Dokument stanowi odniesie do programowania finansowego na lata 2014-2020.

Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- **rozwój inteligentny**: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- **rozwój zrównoważony**: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- **rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu**: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Komisja proponuje wytyczenie kilku nadrzędnych, wymiernych celów UE:

- wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat powinien wynosić 75%;
- na inwestycje w badania i rozwój należy przeznaczać 3% PKB Unii;
- należy osiągnąć cele „20/20/20” w zakresie klimatu i energii (w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki);
- liczbę osób przedwcześnie kończących naukę szkolną należy ograniczyć do 10%, a co najmniej 40% osób z młodego pokolenia powinno zdobywać wyższe wykształcenie;
- liczbę osób zagrożonych ubóstwem należy zmniejszyć o 20 mln.

Komisja przedstawia siedem projektów przewodnich, które umożliwią postępy w ramach każdego z priorytetów tematycznych:

- „Unia innowacji” – projekt na rzecz poprawy warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, tak by innowacyjne pomysły przeradzały się w nowe produkty i usługi, które z kolei przyczynią się do wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy;
- „Młodzież w drodze” – projekt na rzecz poprawy wyników systemów kształcenia oraz ułatwiania młodzieży wejścia na rynek pracy;

- „Europejska agenda cyfrowa” – projekt na rzecz upowszechnienia szybkiego Internetu i umożliwienia gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom czerpania korzyści z jednolitego rynku cyfrowego;
- „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” – projekt na rzecz uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów, przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, modernizacji transportu oraz propagowania efektywności energetycznej;
- „Polityka przemysłowa w erze globalizacji” – projekt na rzecz poprawy otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspierania rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurencji na rynkach światowych;
- „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” – projekt na rzecz modernizacji rynków pracy i wzmocnienia pozycji obywateli poprzez rozwój kwalifikacji przez całe życie w celu zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i lepszego dopasowania popytu do podaży na rynku pracy, między innymi dzięki mobilności siły roboczej;
- „Europejski program walki z ubóstwem” – projekt na rzecz zapewnienia spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa.

W tabeli poniżej podano cele strategiczne powiatu w porównaniu do priorytetów i projektów przewodnich Strategii EUROPA 2020.

CELE STRATEGICZNE POWIATU MYŚLENICKIEGO	PRIORYTETY I PROJEKTY PRZEWODNIE EUROPA 2020
1. Rozwój przedsiębiorczości i przemysłu, w tym innowacji i nowych technologii, szczególnie przyjaznych środowisku	rozwój inteligentny „Unia innowacji” „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”
2. Stan dróg o wymaganych parametrach i standardach oraz dostosowana infrastruktura techniczna, w tym szczególnie wodno-kanalizacyjna i w zakresie ochrony środowiska z uwzględnieniem racjonalizacji kosztów eksploatacyjnych	rozwój zrównoważony „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”
3. Powiat myślenicki znaczącą specjalistyczną bazą turystyczno-rekreacyjną z markową ofertą usług czasu wolnego	rozwój zrównoważony „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”
4. Rozwój rolnictwa ekologicznego oraz rozwój produktów i marek lokalnych w oparciu o różne formy gospodarowania	rozwój zrównoważony „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”
5. Dostosowana oferta edukacyjna dla potrzeb rynku pracy	rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu „Młodzież w drodze” „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”
6. Zintegrowane, aktywne, o wysokim poczuciu bezpieczeństwa społeczeństwo,	rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu

w tym zwiększenie udziału obywateli w życiu publicznym	„Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”
7. Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców, szczególnie ochrony zdrowia, zabezpieczenia i wsparcia społecznego	rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu „Europejski program walki z ubóstwem”
8. Sprawna, kompetentna i przyjazna administracja publiczna oraz uporządkowana polityka przestrzenna	rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu „Europejska agenda cyfrowa”

Strategia Rozwoju Kraju 2020

„Strategia Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo” została przyjęta 25 września 2012 r. przez Radę Ministrów. Strategia Rozwoju Kraju 2020 – to główna strategia rozwojowa w średnim horyzoncie czasowym, wskazuje strategiczne zadania państwa, których podjęcie w perspektywie najbliższych lat jest niezbędne, by wzmocnić procesy rozwojowe (wraz z szacunkowymi wielkościami potrzebnych środków finansowych).

Strategia wyznacza trzy obszary strategiczne - Sprawne i efektywne państwo, Konkurencyjna gospodarka, Spójność społeczna i terytorialna, w których koncentrować się będą główne działania oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniookresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych.

Celem głównym Strategii jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Główne obszary interwencji, cele i priorytety rozwojowe przedstawiają się następująco:

Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo

Cel I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem

- I.1.1. Uporządkowanie kompetencji umożliwiające realizację działań rozwojowych
- I.1.2. Zwiększenie efektywności instytucji publicznych
- I.1.3. Wprowadzenie jednolitych zasad e-gov w administracji (e-administracja)
- I.1.4. Poprawa jakości prawa
- I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego

Cel I.2. Zapewnienie środków na działania rozwojowe

- I.2.1. Modernizacja struktury wydatków publicznych
- I.2.2. Poprawa efektywności środków publicznych
- I.2.3. Zwiększenie wykorzystania środków pozabudżetowych

Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela

- I.3.1. Poprawa skuteczności wymiaru sprawiedliwości
- I.3.2. Rozwój kapitału społecznego
- I.3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa obywatela
- I.3.4. Utrwalenie bezpieczeństwa narodowego.

Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka

Cel II.1. Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej

- II.1.1. Uzdrawienie finansów publicznych
- II.1.2. Zwiększenie stopy oszczędności i inwestycji
- II.1.3. Integracja ze strefą euro
- II.1.4. Rozwój eksportu towarów i usług

Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki

- II.2.1. Zwiększenie produktywności gospodarki
- II.2.2. Wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie
- II.2.3. Zwiększenie konkurencyjności i modernizacja sektora rolno-spożywczego
- II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej

Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki

- II.3.1. Wzrost popytu na wyniki badań naukowych
- II.3.2. Podwyższenie stopnia komercjalizacji badań
- II.3.3. Zapewnienie kadr dla B+R
- II.3.4. Zwiększenie wykorzystania rozwiązań innowacyjnych

Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego

- II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej
- II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego
- II.4.3. Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej

Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych

- II.5.1. Zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu
- II.5.2. Upowszechnienie wykorzystania technologii cyfrowych
- II.5.3. Zapewnienie odpowiedniej jakości treści i usług cyfrowych

Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko

- II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami
- II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej
- II.6.3. Zwiększenie dywersyfikacji dostaw paliw i energii
- II.6.4. Poprawa stanu środowiska
- II.6.5. Adaptacja do zmian klimatu

Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu

- II.7.1. Zwiększenie efektywności zarządzania w sektorze transportowym
- II.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych
- II.7.3. Udrożnienie obszarów miejskich

Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna

Cel III.1. Integracja społeczna

- III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym
- III.1.2. Zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych

Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych

- III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych
- III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych

Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych

- III.3.1. Tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i finansowych dla realizacji działań rozwojowych w regionach
- III.3.2. Wzmacnianie ośrodków wojewódzkich
- III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich
- III.3.4. Zwiększenie spójności terytorialnej

W tabeli poniżej podano cele strategiczne powiatu w porównaniu do celów Strategii Rozwoju Kraju 2020.

CELE STRATEGICZNE POWIATU MYŚLENICKIEGO	CELE STRATEGII ROZWOJU KRAJU 2020
1. Rozwój przedsiębiorczości i przemysłu, w tym innowacji i nowych technologii, szczególnie przyjaznych środowisku	<i>Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki</i>
2. Stan dróg o wymaganych parametrach i standardach oraz dostosowana infrastruktura techniczna, w tym szczególnie wodno-kanalizacyjna i w zakresie ochrony środowiska z uwzględnieniem racjonalizacji kosztów eksploatacyjnych	<i>Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu</i>
3. Powiat myślenicki znaczącą specjalistyczną bazą turystyczno-rekreacyjną z markową ofertą usług czasu wolnego	<i>Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych</i>
4. Rozwój rolnictwa ekologicznego oraz rozwój produktów i marek lokalnych w oparciu o różne formy gospodarowania	<i>Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych</i>
5. Dostosowana oferta edukacyjna dla potrzeb rynku pracy	<i>Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego</i>
6. Zintegrowane, aktywne, o wysokim poczuciu bezpieczeństwa społeczeństwo, w tym zwiększenie udziału obywateli w życiu publicznym	<i>Cel I.2. Zapewnienie środków na działania rozwojowe Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela</i>
7. Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców, szczególnie ochrony zdrowia, zabezpieczenia i wsparcia społecznego	<i>Cel III.1. Integracja społeczna</i>
8. Sprawna, kompetentna i przyjazna administracja publiczna oraz uporządkowana polityka przestrzenna	<i>Cel I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych</i>

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 „Małopolska 2020. Nieograniczone możliwości”, została przyjęta przez Sejmik 26 września 2011 r.

Cel główny Strategii to *„Efektywne wykorzystanie potencjałów regionalnej szansy dla rozwoju gospodarczego oraz wzrost spójności społecznej i przestrzennej Małopolski w wymiarze regionalnym, krajowym i europejskim”*. Dla osiągnięcia celu głównego sformułowano siedem celów strategicznych, a dla każdego celu – kierunki polityki rozwoju:

1. Silna pozycja Małopolski jako regionu atrakcyjnego dla inwestycji, opartego na wiedzy, aktywności zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców
  - 1.1. Rozwój kapitału intelektualnego
  - 1.2. Budowa infrastruktury regionu wiedzy
  - 1.3. Kompleksowe wsparcie nowoczesnych technologii
  - 1.4. Rozwój kształcenia zawodowego i wspieranie zatrudnienia
  - 1.5. Wzmacnianie i promocja przedsiębiorczości
2. Wysoka atrakcyjność Małopolski w obszarze przemysłów czasu wolnego dzięki wykorzystaniu potencjału dziedzictwa regionalnego i kultury
  - 2.1. Ochrona małopolskiej przestrzeni kulturowej
  - 2.2. Zrównoważony rozwój infrastruktury oraz komercjalizacja usług czasu wolnego
  - 2.3. Kształcenie kadr dla rozwoju i obsługi przemysłów czasu wolnego
  - 2.4. Wzmocnienie promocji dziedzictwa regionalnego oraz oferty przemysłów czasu wolnego
3. Wysoka zewnętrzna i wewnętrzna dostępność komunikacyjna regionu dla konkurencyjności gospodarczej i spójności przestrzennej
  - 3.1. Kraków nowoczesnym węzłem międzynarodowej sieci transportowej
  - 3.2. Wykreowanie subregionalnych węzłów transportowych
  - 3.3. Zwiększenie dostępności transportowej obszarów o najniższej dostępności w regionie
  - 3.4. Wsparcie instrumentów zarządzania zintegrowanymi systemami transportu
  - 3.5. Rozwój infrastruktury dla społeczeństwa informacyjnego
4. Silna pozycja konkurencyjna Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego w przestrzeni europejskiej oraz wzrost potencjału ekonomicznego subregionów w wymiarze regionalnym i krajowym
  - 4.1. Rozwój Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego
  - 4.2. Rozwój subregionu tarnowskiego
  - 4.3. Rozwój subregionu sądeckiego
  - 4.4. Rozwój subregionu podhalańskiego
  - 4.5. Rozwój Małopolski Zachodniej
5. Aktywne ośrodki usług publicznych i gospodarczych zapewniające szanse na rozwój mieszkańców małych i średnich miast oraz terenów wiejskich
  - 5.1. Rozwój funkcji lokalnych centrów usług publicznych
  - 5.2. Rozwój gospodarczy małych i średnich miast oraz terenów wiejskich
  - 5.3. Funkcjonalne zarządzanie przestrzenią na poziomie lokalnym
6. Wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców Małopolski w wymiarze środowiskowym, zdrowotnym i społecznym
  - 6.1. Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz wykorzystanie ekologii dla rozwoju Małopolski
  - 6.2. Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego: profilaktyka i ochrona zdrowia
  - 6.3. Poprawa bezpieczeństwa społecznego: integrująca polityka społeczna

- 6.4. Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym
- 7. Efektywnie zarządzane województwo, którego rozwój oparty jest na współpracy i mobilizowaniu zasobów
  - 7.1. Sprawny system zarządzania strategicznego Województwem
  - 7.2. Kształtowanie i rozwój aktywności obywatelskiej oraz wzmacnianie kapitału społecznego
  - 7.3. Rozwój współpracy terytorialnej
  - 7.4. Budowa i promocja marki Małopolska na arenie krajowej oraz międzynarodowej

W tabeli poniżej porównano cele strategiczne powiatu z kierunkami polityki rozwoju województwa małopolskiego:

CELE STRATEGICZNE POWIATU MYŚLENICKIEGO	KIERUNKI POLITYKI ROZWOJU SRWM 2011-2020
1. Rozwój przedsiębiorczości i przemysłu, w tym innowacji i nowych technologii, szczególnie przyjaznych środowisku	1.2. Budowa infrastruktury regionu wiedzy 1.3. Kompleksowe wsparcie nowoczesnych technologii 1.5. Wzmacnianie i promocja przedsiębiorczości 6.1. Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz wykorzystanie ekologii dla rozwoju Małopolski
2. Stan dróg o wymaganych parametrach i standardach oraz dostosowana infrastruktura techniczna, w tym szczególnie wodno-kanalizacyjna i w zakresie ochrony środowiska z uwzględnieniem racjonalizacji kosztów eksploatacyjnych	3.3. Zwiększenie dostępności transportowej obszarów o najniższej dostępności w regionie 3.4. Wsparcie instrumentów zarządzania zintegrowanymi systemami transportu 4.1. Rozwój Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego 6.1. Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz wykorzystanie ekologii dla rozwoju Małopolski
3. Powiat myślenicki znaczącą specjalistyczną bazą turystyczno-rekreacyjną z markową ofertą usług czasu wolnego	2.2. Zrównoważony rozwój infrastruktury oraz komercjalizacja usług czasu wolnego 2.4. Wzmocnienie promocji dziedzictwa regionalnego oraz oferty przemysłów czasu wolnego 7.4. Budowa i promocja marki Małopolska na arenie krajowej oraz międzynarodowej
4. Rozwój rolnictwa ekologicznego oraz rozwój produktów i marek lokalnych w oparciu o różne formy gospodarowania	5.1. Rozwój funkcji lokalnych centrów usług publicznych 5.2. Rozwój gospodarczy małych i średnich miast oraz terenów wiejskich
5. Dostosowana oferta edukacyjna dla potrzeb rynku pracy	1.1. Rozwój kapitału intelektualnego 1.4. Rozwój kształcenia zawodowego i wspieranie zatrudnienia 2.3. Kształcenie kadr dla rozwoju i obsługi przemysłów czasu wolnego
6. Zintegrowane, aktywne, o wysokim poczuciu bezpieczeństwa społeczeństwo,	6.4. Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym

w tym zwiększenie udziału obywateli w życiu publicznym	7.2. Kształtowanie i rozwój aktywności obywatelskiej oraz wzmacnianie kapitału społecznego
7. Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców, szczególnie ochrony zdrowia, zabezpieczenia i wsparcia społecznego	6.2. Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego: profilaktyka i ochrona zdrowia 6.3. Poprawa bezpieczeństwa społecznego: integrująca polityka społeczna
8. Sprawna, kompetentna i przyjazna administracja publiczna oraz uporządkowana polityka przestrzenna	7.1. Sprawny system zarządzania strategicznego Województwem 5.3. Funkcjonalne zarządzanie przestrzenią na poziomie lokalnym

Źródła finansowania

Źródłami finansowania Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Myślenickiego na lata 2014-2020 będą z jednej strony środki wszystkich podmiotów działających na obszarze powiatu, głównie jednostek samorządu terytorialnego, ale także przedsiębiorców i organizacji pozarządowych, jak również środki zewnętrzne pozyskane przez te podmioty. Głównym źródłem zewnętrznym środków będą środki z funduszy europejskich na lata 2014-2020. Informację o sposobie wydatkowania środków z UE w nowej perspektywie finansowej zawiera projekt Umowy Partnerskiej. Środki podzielone zostały, podobnie jak w poprzednich okresach finansowania, na programy operacyjne. Z punktu widzenia realizacji SZRPM istotnym źródłem jej finansowania będą zapewne Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 oraz Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Umowa Partnerska¹⁴

Umowa Partnerstwa jest dokumentem określającym kierunki interwencji w latach 2014-2020 trzech polityk unijnych w Polsce – Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybołówstwa. Dokument zatytułowany „Programowanie perspektywy finansowej 2014 -2020 - Umowa Partnerstwa – (wstępny projekt) przygotowany został 12 lipca 2013 r. (zmiany redakcyjne dokonano 19 lipca).

Umowa Partnerstwa przedstawia cele i priorytety interwencji wraz z podstawowymi wskaźnikami, ukierunkowanie terytorialne planowanej interwencji, opis stopnia uzupełniania się interwencji finansowanych z Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybołówstwa, układ programów operacyjnych, zarys finansowania oraz systemu wdrażania. Wskazane cele rozwojowe do 2020 roku, wskaźniki monitorujące ich realizację oraz zakres proponowanych interwencji stanowią punkt odniesienia do określania szczegółowej zawartości poszczególnych programów operacyjnych.

Główne cele interwencji pięciu funduszy WRS (Fundusz Spójności - FS, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego - EFRR, Europejski Fundusz Społeczny - EFS, Europejski Fundusz Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich - EFRROW, Europejski Fundusz Morski i Rybacki - EFMR) w latach 2014-2020 to:

- 1) zwiększenie konkurencyjności gospodarki,
- 2) poprawa spójności społecznej i gospodarczej,
- 3) podnoszenie sprawności i efektywności państwa.

Poniżej zaprezentowano programy operacyjne, które będą realizowane w ramach perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020 zgodnie z Załoženiami Umowy Partnerstwa przyjętymi przez Radę Ministrów w dniu 15 stycznia 2013 roku wraz ze wskazaniem funduszu z którego będzie dany program realizowany oraz instytucji zarządzających.

---

¹⁴ W tej części zawarto liczne cytaty z dokumentu „Programowanie perspektywy finansowej 2014 -2020 - Umowa Partnerstwa – (wstępny projekt) przygotowanego przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego 12 lipca 2013 r. (ze zmianami redakcyjnymi z 19 lipca)

Lp	Program	Fundusz	Instytucja zarządzająca
Polityka Spójności			
1	Program Operacyjny Inteligentny Rozwój	EFRR	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
2	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	EFRR, FS	
3	Program Operacyjny Polska Cyfrowa	EFRR	
4	Program Pomocy Technicznej	EFRR	
5	Program Operacyjny Polska Wschodnia	EFRR	
6	Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój	EFS	
7	Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej	EFRR	
8	Regionalne Programy Operacyjne	EFRR, EFS	Zarządy województw
Wspólna Polityka Rolna i Wspólna Polityka Rybacka			
1	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich	EFRRROW	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
2	Program Operacyjny „Rybacko i Morze”	EFMR	

W nowej perspektywie finansowej interwencja ze środków UE skoncentrowana jest wokół 11 celów tematycznych wskazanych w pakiecie legislacyjnym przez KE. W tabeli poniżej wskazano ile środków z poszczególnych funduszy przeznaczonych zostanie na poszczególne cele tematyczne.¹⁵

Cele tematyczne wskazane w pakiecie legislacyjnym UE	w tym:		
	EFRR	EFS	FS
1. Wsparcie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji	9 728		
2. Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych	3 511		
3. Podnoszenie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury	4 136		
4. Wsparcie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach	3 848		2 963
5. Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem	336		230
6. Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów	2 316		3 228
7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych	8 153		12 988
8. Wsparcie zatrudnienia i mobilności pracowników	163	4 259	
9. Wsparcie włączenia społecznego i walka z ubóstwem	2 830	2 352	
10. Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie	467	2 847	
11. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej		183	

¹⁵ Z prezentacji „Konsultacje projektu Umowy Partnerstwa” przedstawionej przez Marcelę Niezgodę, Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego w Warszawie w dniu 23 lipca 2013 r.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020¹⁶

Dokument „Wstępny projekt regionalnego programu operacyjnego dla województwa małopolskiego na lata 2014-2020” został przyjęty Uchwałą Nr 939/13 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 18 lipca 2013 r.

Program podzielono na 12 osi priorytetowych. Poniżej przedstawiono te osie wraz z podaniem funduszu, celu tematycznego (jak wyżej) oraz środkami ogółem, w tym z UE.

Oś priorytetowa	Fundusz	Cel tematyczny	Finansowanie w Euro	
			ogółem	w tym z UE
1. Warunki dla rozwoju gospodarki opartej na wiedzy	EFRR	1. Wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji	358 823 530	305 000 000
2. Cyfrowa Małopolska	EFRR	2. Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno - komunikacyjnych	164 705 883	140 000 000
3. Aktywna gospodarczo Małopolska	EFRR	3. Podnoszenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR)	335 294 118	285 000 000
4. Regionalna polityka energetyczna przyjazna środowisku	EFRR	4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach	411 764 706	350 000 000
5. Ochrona środowiska naturalnego	EFRR	5. Promowanie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem	58 823 529	50 000 000
		6. Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów	141 176 471	120 000 000
6. Dziedzictwo i przestrzeń regionalna	EFRR	6. Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów	117 647 059	100 000 000
		9. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem	300 000 000	255 000 000
	EFS	9. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem	64 705 883	55 000 000
7. Nowoczesna infrastruktura transportowa dla rozwoju społeczno-gospodarczego	EFRR	7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych	511 764 706	435 000 000
8. Otwarty rynek pracy	EFS	8. Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników	264 705 883	225 000 000
9. Region spójny społecznie	EFRR	9. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem	130 588 236	111 000 000
	EFS	9. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem	232 941 177	198 000 000
10. Wiedza i kompetencje mieszkańców	EFRR	10. Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie	23 529 412	20 000 000

¹⁶ W tej części zawarto informacje i cytaty z dokumentu „Wstępny projekt regionalnego programu operacyjnego dla województwa małopolskiego na lata 2014-2020” stanowiącego załącznik nr 1 do Uchwały Nr 939/13 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 18 lipca 2013 r.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Myślenickiego na lata 2014-2020

	EFS	10. Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie	176 470 589	150 000 000
11. Pomoc techniczna EFRR	EFRR	11. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej	98 823 530	84 000 000
12. Pomoc techniczna EFS	EFS	11. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej	37 647 059	32 000 000
RAZEM			2 915 000 000	3 429 411 771

Powiat myślenicki należy do miejskiego obszaru funkcjonalnego miasta Krakowa. Dla tego obszaru planowana jest interwencja w ramach zintegrowanej inwestycji terytorialnej. Łącznie przewidywana alokacja na ZIT wynosi 165 mln euro.

Interwencja ta obejmie następujące osie priorytetowe:

- Oś priorytetowa 3 Aktywna gospodarczo Małopolska, w zakresie infrastruktury rozwoju gospodarczego – 30 mln euro
- Oś priorytetowa 4. *Regionalna polityka energetyczna przyjazna środowisku*, w zakresie:
  - rozbudowy i modernizacji systemów ciepłowniczych i grzewczych – 55 mln euro,
  - zrównoważonego transportu miejskiego – 35 mln euro,
- Oś priorytetowa 7. *Nowoczesna infrastruktura transportowa dla rozwoju społecznogospodarczego*, w zakresie transportu kolejowego o znaczeniu regionalnym – rozwiązania integrujące różne środki transportu – 45 mln euro.

W ramach RPO województwa małopolskiego nie przewidziano innego mechanizmu rozwoju terytorialnego jakim jest Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność.

Zaplanowano dwa inne działania związane z rozwojem terytorialnym (poniżej w tabeli wraz z podaniem środków z dwóch funduszy w mln Euro):

Działanie	EFRR	EFS	Łącznie
Zrównoważony Rozwój Obszarów Miejskich	215	45	260
Rozwój obszarów wiejskich	40	10	50

W województwie realizowany będzie też program subregionalny. Powiat myślenicki należy do Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego. Interwencja planowana do realizacji w ścieżce subregionalnej – została uwzględniona w następujących osiach priorytetowych:

- Oś priorytetowa 3. *Aktywna gospodarczo Małopolska* w zakresie infrastruktury rozwoju gospodarczego – 90 mln euro
- Oś priorytetowa 4. *Regionalna polityka energetyczna przyjazna środowisku*, w zakresie:
  - rozbudowy i modernizacji systemów ciepłowniczych i grzewczych – 55 mln euro
  - zrównoważonego transportu miejskiego – 45 mln euro
- Oś priorytetowa 6. *Dziedzictwo i przestrzeń regionalna*, w zakresie:
  - ochrony, udostępniania i promocji dziedzictwa naturalnego – 55 mln euro

- rewitalizacji fizycznej zdegradowanych obszarów miejskich – 190 mln euro
  - rewitalizacji społecznej zdegradowanych obszarów miejskich – 40 mln euro
- Oś priorytetowa 7. *Nowoczesna infrastruktura transportowa dla rozwoju społeczno-gospodarczego*
  - w zakresie dróg o znaczeniu subregionalnym – 50 mln euro
- Oś priorytetowa 9. *Region spójny społecznie*, w zakresie:
  - dostępności do kompleksowej oferty wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych – 31 mln euro
  - rozwoju sieci wsparcia ekonomii społecznej – 10 mln euro
  - infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia o znaczeniu subregionalnym – 35 mln euro
- Oś priorytetowa 10. *Wiedza i kompetencje mieszkańców*, w zakresie:
  - rozwoju szkolnictwa zawodowego – 50 mln euro
  - rozwoju infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej – 20 mln euro.

W przypadku Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego w zakresie infrastruktury rozwoju gospodarczego, jak i w ramach wsparcia dla rozbudowy i modernizacji systemów ciepłowniczych i grzewczych oraz dla interwencji w zakresie zrównoważonego transportu miejskiego realizowane będą projekty z terenów poza miejskim obszarem funkcjonalnym Krakowa, objętym interwencją w ramach ZIT. Łącznie w ramach projektu programu przewidywana alokacja „subregionalna” wynosi 661 mln euro (540 mln euro ze środków EFRR oraz 121 mln euro ze środków EFS).

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020¹⁷

Na obszarze powiatu nie ma miast powyżej 20 tys. mieszkańców, co oznacza że cały jego obszar będzie mógł w mniejszym lub większym stopniu skorzystać ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego Rozwoju Obszarów Wiejskich. Projekt sposobu wykorzystania tego funduszu w Polsce zawarto w dokumencie „Projekt Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014 – 2020 (PROW 2014-2020) Wersja I” przygotowanym przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 lipca 2013 r.

Celem Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 będzie poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich.

PROW 2014 – 2020 będzie realizował wszystkie sześć priorytetów wyznaczonych dla wspólnotowej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020 w odniesieniu do celów strategii Europa 2020. Są to priorytety:

1. Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich;
2. Poprawa konkurencyjności wszystkich sektorów rolnictwa i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych;
3. Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie;

---

¹⁷ W tej części zawarto informacje i cytaty z dokumentu „Projekt Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014 – 2020 (PROW 2014-2020) Wersja I” przygotowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 lipca 2013 r.

4. Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa;
5. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym;
6. Zwiększenie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Dla osiągnięcia priorytetów określono następujące Działania:

- „Transfer wiedzy i innowacji”
- „Doradztwo”
- „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych”
- „Modernizacja gospodarstw rolnych”
- „Przetwórstwo i marketing produktów rolnych ”
- „Scalanie gruntów”
- „Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich działań zapobiegawczych”
- „Premia dla młodych rolników”
- „Restrukturyzacja małych gospodarstw”
- „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej”
- „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich”
- „Zalesianie i tworzenie terenu zalesionego”
- „Tworzenie grup producentów”
- „Program rolnośrodowiskowo-klimatyczny”
- „Rolnictwo ekologiczne”
- „Płatności dla obszarów ONW”
- „Współpraca”
- „LEADER”.

W ramach Działań LEADER realizowane będą:

- Wsparcie przygotowawcze
- Realizacja lokalnej strategii rozwoju
- Wdrażanie projektów współpracy
- Koszty bieżące
- Aktywizacja

W ramach realizacji lokalnej strategii rozwoju:

- Transfer wiedzy i innowacji oraz doradztwo
- Przetwórstwo i marketing produktów rolnych, w tym inkubatory kuchenne
- Rozwój przedsiębiorczości
- Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich
- Tworzenie i funkcjonowanie sieci w zakresie krótkich łańcuchów dostaw

Planuje się, że zakresy działań w ramach Działań LEADER i pozostałych działań nie będą się pokrywać.

Dochody i wydatki gmin i powiatu

W tabeli poniżej przedstawiono dochody i wydatki gmin i powiatu myślenickiego wg danych GUS za 2012 r. wg różnych kategorii w zł:

- dochody ogółem
- dochody własne
- dochody z tytułu finansowania i współfinansowania programów i projektów unijnych
- wydatki ogółem
- wydatki majątkowe inwestycyjne.

W tabeli podano też jaki odsetek dochodów ogółem stanowią dochody własne oraz jaki odsetek wydatków ogółem stanowią wydatki majątkowe inwestycyjne.

Lp	Dane budżetowe	Gminy	Powiat
1	Dochody ogółem	412 106 704,45	101 482 911,50
2	Dochody własne	175 774 943,61	29 754 575,62
3	Poz. 2:1 w %	42,7	29,3
4	Dochody programy UE	75 918 410,28	7 177 890,82
5	Wydatki ogółem	441 941 944,84	102 751 240,04
6	Wydatki majątkowe inwestycyjne	127 169 874,00	20 636 848,91
7	Poz. 6:5 w %	28,8	20,1

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie¹⁸

Ważnym źródłem finansowania zadań w zakresie ochrony środowiska oraz poprawy gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami będzie Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki w Krakowie jest samorządową osobą prawną w rozumieniu art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych i działa na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Wojewódzki Fundusz prowadzi samodzielną gospodarkę finansową pokrywając z posiadanych środków i uzyskiwanych wpływów wydatki na finansowanie zadań określonych w ustawie oraz kosztów działalności. Wojewódzki Fundusz udziela pomocy finansowej z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej na terenie Małopolski. Wydatkowanie środków Wojewódzkiego Funduszu obejmuje przedsięwzięcia i zadania w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, określone rodzajowo w art. 400a ust. 1 pkt 1-9 i 11-42 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska.

Fundusz udziela dofinansowania na:

- zadania inwestycyjne z zakresu
  - o gospodarki wodno-ściekowej i ochrony wód
  - o gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi
  - o ochrony powietrza (w tym odnawialne źródła energii) i termomodernizacji
  - o ochrony przed hałasem

¹⁸ W tej części zawarto informacje i cytaty ze strony internetowej Funduszu – www.wfos.krakow.pl

- zadania nieinwestycyjne, m.in.

- edukację ekologiczną
- przedsięwzięcia z zakresu ochrony przyrody (np. ochrona gatunkowa roślin i zwierząt, sporządzenie planów ochrony dla obszarów objętych ochroną, nasadzenia drzew i krzewów, zabiegi pielęgnacyjne pomników przyrody)
- państwowy monitoring środowiska
- wojewódzkie programy i plany związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

Załącznik - Lista uczestników warsztatów strategicznych

Poniżej podano listę uczestników warsztatów strategicznych „Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Myślenickiego na lata 2014 – 2020” - przeprowadzonych w dniach: 05.09.2013 r., 16.09.2013 r., 07.10.2013 r. w Centrum Szkoleniowym Jałowcowa Góra w Dobczycach

Lp.	Imię i nazwisko	Pełniona funkcja
1.	Joanna Bobowska	Posel na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej
2.	Marek Łatas	Posel na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej
3.	Jarosław Szlachetka	Radny Województwa Małopolskiego
4.	Mieczysław Kęsek	Radny Województwa Małopolskiego
5.	Józef Tomal	Starosta Myślenicki
6.	Tomasz Suś	Wicestarosta Myślenicki
7.	Marek Urbański	Wiceprzewodniczący Rady Powiatu Myślenickiego
8.	Bolesław Pajka	Członek Zarządu Powiatu Myślenickiego, Radny Powiatu Myślenickiego
9.	Marcin Pawlak	Burmistrz Gminy i Miasta Dobczyce
10.	Paweł Machnicki	Zastępca Burmistrza Gminy i Miasta Dobczyce
11.	Marek Mitko	Specjalista ds. funduszy europejskich – Urząd Gminy i Miasta Dobczyce
12.	Maciej Ostrowski	Burmistrz Miasta i Gminy Myślenice
13.	Piotr Pułka	Burmistrz Gminy Sułkowice
14.	Krzysztof Łabuz	Sekretarz Gminy Lubień
15.	Kazimierz Szczepaniec	Wójt Gminy Lubień
16.	Edward Zadora	Sekretarz Gminy Pcim
17.	Marek Gabzdyl	Wójt Gminy Raciechowice
18.	Tadeusz Pitala	Wójt Gminy Siepraw
19.	Władysław Piaśniak	Wójt Gminy Tokarnia

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Myślenickiego na lata 2014-2020

20.	Wiesław Stalmach	Wójt Gminy Wiśniowa
21.	Ewa Kawończyk	Radna Powiatu Myślenickiego – Przewodnicząca Komisji Budżetu, Finansów i Mienia Powiatu
22.	Zofia Długopolska	Radna Powiatu Myślenickiego - Przewodnicząca Komisji Rolnictwa, Promocji i Rozwoju Powiatu
23.	Marta Gajek	Radna Powiatu Myślenickiego
24.	Anna Rapacz	Radna Powiatu Myślenickiego
25.	Piotr Dziadkowiec	Radny Powiatu Myślenickiego
26.	Stanisław Bisztyga	Wiceprezes Zarządu Małopolskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A.
27.	Wiesław Wójtowicz	Naczelnik Urzędu Skarbowego w Myślenicach
28.	Jerzy Rachwał	Przewodniczący Powiatowej Rady Zatrudnienia, Prezes Stowarzyszenia Myślenicka Izba Pracodawców
29.	Tadeusz Sawicki	Prezes Izby Gospodarczej Ziemi Myślenickiej
30.	Stanisław Biernat	Prezes Zarządu Izby Gospodarczej w Sułkowicach
31.	Maciej Zając	Cech Rzemiosł Różnych w Myślenicach
32.	Sławomir Rylewicz	Wiceprzewodniczący Międzyzakładowej Komisji Oświaty NSZZ „Solidarność” w Myślenicach
33.	Ryszard Paliński	Wiceprezes Zarząd Oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego w Myślenicach
34.	Wojciech Tomal	Kierownik Biura Delegatury Zarządu Regionu Małopolska NSZZ „Solidarność” w Myślenicach
35.	Teresa Chłosta	Dyrektor Ośrodka Rehabilitacyjno- Edukacyjno- Wychowawczego w Myślenicach
36.	Anna Opalek-Bassara	Kierownik Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Dobczycach
37.	Grażyna Pitala	Kierownik Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Myślenicach
38.	Adam Styczeń	Dyrektor Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Myślenicach
39.	Jerzy Grabowski	Dyrektor Zarządu Dróg Powiatowych w Myślenicach
40.	Piotr Gofroń	Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myślenicach
41.	Izabela Młynarczyk	Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Myślenicach
42.	Sylwia Michalec - Jękot	Dyrektor Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa w Myślenicach
43.	Kazimierz Zachwieja	Dyrektor Domu Pomocy Społecznej im. Tadeusza Piekarza w Harbutowicach

44.	Mariusz Rosiński	Dyrektor Dom Pomocy Społecznej „Biały Potok” w Trzemeśni
45.	Agnieszka Sordyl	Kierownik Środowiskowego Dom Samopomocy w Sułkowicach
46.	Barbara Juskiewicz	Przewodnicząca Powiatowego Zespołu Orzekania o Niepełnosprawności
47.	Maria Szczepaniec	Dyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych im. Bohaterów Monte Cassino w Lubniu
48.	Beata Dudek	Dyrektor Zespołu Szkół im. ks. Józefa Tischnera w Dobczycach
49.	Bogusław Lichoń	Zastępca Dyrektora Zespołu Szkół im. ks. Józefa Tischnera w Dobczycach
50.	Jerzy Kosiński	Dyrektor Zespołu Szkół Techniczno-Ekonomicznych im. Mikołaja Reja w Myślenicach
51.	Jerzy Cachel	Dyrektor Zespołu Szkół im. Andrzeja Średniawskiego w Myślenicach
52.	Waldemar Wolski	Dyrektor Zespołu Szkół Zawodowych Ogólnokształcących w Sułkowicach
53.	Piotr Magiera	Dyrektor Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego w Myślenicach
54.	mł. bryg. Sławomir Kaganek	Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Myślenicach
55.	mł. insp. Artur Święch	Komendant Powiatowy Policji w Myślenicach
56.	Jan Podmokły	Prezes Zarządu Powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP
57.	Danuta Grzesik	Specjalista ds. projektów unijnych - Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Turystyczna Podkova”
58.	Kazimierz Dąbrowski	Prezes Zarządu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Między Daliną i Gościbą”
59.	Agnieszka Wargowska - Dudek	Prezes Zarządu Fundacji Sztuki, Przygody i Przyjemności ARTS
60.	Stanisława Mistarz	„Bądźmy Razem” Stowarzyszenie Hospicyjne w Wiśniowej
61.	Magdalena Szyska	Stowarzyszenie Wspomagania Osób Niepełnosprawnych "Kolonja"
62.	Danuta Urbanik	Prezes Zarządu Stowarzyszenia Twórców i Artystów "Cepry"
63.	Ignacy Paniak	Prezes Zarządu Stowarzyszenia na Rzecz Bezpieczeństwa w Powiecie Myślenickim
64.	Paweł Karniowski	Przewodniczący Koła Zarządu - Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym - Koło w Myślenicach
65.	Anna Kapusta	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym - Koło w Myślenicach – Oddział Wsparcia dla Dorosłych
66.	Piotr Leśniak	Prezes Zarządu Myślenickiego Klubu Fantastyki
67.	Małgorzata Bajer	Kierownik Wydziału Promocji i Ochrony Zdrowia Starostwa Powiatowego w Myślenicach

68.	Małgorzata Ciepielak	Kierownik Wydziału Gospodarki Mieniem Powiatu, Skarbu Państwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Myślenicach
69.	Halina Kustosz-Miśko	Kierownik Wydziału Promocji, Strategii i Funduszy Europejskich Starostwa Powiatowego w Myślenicach
70.	Jan Wójcik	Kierownik Wydziału Edukacji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Myślenicach
71.	Tomasz Bombol	Kierownik Wydziału Komunikacji Starostwa Powiatowego w Myślenicach
72.	Tadeusz Rabski	Kierownik Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych Starostwa Powiatowego w Myślenicach
73.	Marian Brożyna	Kierownik Wydziału Geodezji, Kartografii i Katastru – Geodeta Powiatowy - Starostwo Powiatowe w Myślenicach
74.	Janina Zaszcudłowicz	Zastępca Kierownika Wydziału Geodezji, Kartografii i Katastru Starostwa Powiatowego w Myślenicach.
75.	Ryszard Grzesiak	Główny Specjalista - Wydział Promocji, Strategii i Funduszy Europejskich Starostwa Powiatowego w Myślenicach